

Begroting 2025●

Een krachtige koers

Addendum

Inleiding

Op 19 september 2024 heeft in de gemeenteraad besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van het zwembad Staalbergven. Het voorstel om over te gaan tot revitalisatie van het zwembad (scenario 3b) is verworpen. Dit heeft consequenties voor de begroting 2025 die op dat moment al in concept klaar was en waarbij rekening is gehouden met het voorstel tot revitalisatie scenario 3b.

Middels dit addendum wijzigen we de begroting voor wat betreft toekomst Staalbergven, zoals besloten tijdens de raadsvergadering van 19 september 2024. We maken inzichtelijk op welke punten de begroting wijzigt en presenteren u het nieuwe financieel meerjarenperspectief.

Wijzigingen ten opzichte van de begroting

Pagina 10 : Processtappen kompasprojecten

Was

Kompasproject	2025	2026	2027	2028
● Toekomst Staalbergven	Nadere planuitwerking en voorbereiding plannen	Uitvoeringsfase		

Wordt

Kompasproject	2025	2026	2027	2028
● Toekomst Staalbergven	N.a.v. besluit 19-9-2024 is het kompasproject beëindigd			

Pagina 12: Toelichting Kompasproject

Was

In 2024 heeft in de gemeenteraad besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van zwembad Staalbergven. Uitgaande van de keuze voor een van de twee revitalisatiescenario's, zal het jaar 2025 in het teken staan van de nadere planuitwerking en -voorbereiding.

Wordt

Op 19 september 2024 heeft in de gemeenteraad besluitvorming plaatsgevonden over de toekomst van zwembad Staalbergven. Het voorstel om over te gaan tot revitalisatie van het zwembad is verworpen. In plaats daarvan is een motie aangenomen dat onderzoek gedaan moet worden naar mogelijkheden voor een natuur openluchtzwemvoorziening of alternatieven, op een andere locatie.

Was

In september 2024 heeft de raad een voorlopig besluit genomen over de toekomst van zwembad Staalbergven. Bij vaststelling van de begroting voor 2025 e.v. jaren vindt de definitieve besluitvorming plaats. Uitgaande van de keuze voor één van de twee revitalisatie scenario's, zal het jaar 2025 in het teken staan van de nadere planuitwerking en -voorbereiding.

Wordt

In september 2024 heeft de raad besloten om niet over te gaan tot renovatie van zwembad Staalbergven. Uitgaande van deze keuze en de aangenomen motie, zal het jaar 2025 in het teken staan van onderzoek naar mogelijke alternatieven en overleg met Natuurmonumenten over de status van de locatie Staalbergven.

Was

Staalbergven

In de raadsvergadering van december 2023 heeft de raad via een amendement een besluit genomen om scenario's 3A en 3B verder uit te werken om zo op 19 september 2024 een besluit te kunnen nemen over de toekomst van Staalbergven. In deze begroting zijn de financiële consequenties van scenario 3B verwerkt.

Wordt

Geen tekst bij wensen en ambities met betrekking tot Staalbergven.

Financiële wijzigingen

In de begroting 2025 en verder zullen de investeringen en exploitatiekosten, die betrekking hebben op toekomst Staalbergven (scenario 3b) verwijderd worden.

Hieronder treft u het nieuwe meerjarenperspectief.

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Uitgangspunt PPN start	618	-2.702	-3.061	-3.203
verwerking besluitvorming PPN	340	1.788	1.660	1.533
PPN voor wensen en ambities	958	-914	-1.401	-1.670
Meicirculaire 2024	2.420	1.555	1.562	1.633
Prijsindexering	-1.221	-1.195	-1.240	-1.240
Structurele mutaties 2e berap	-506	-379	-379	-379
Mutatie kapitaallasten	171	119	200	147
Autonome ontwikkelingen	-1.014	512	694	693
Uitgangspositie begroting voor wensen en ambities	808	-302	-564	-816
Wensen en ambities (zoals opgenomen in PPN)	-259	49	-373	-588
Aanvullende wensen en ambities na PPN	-235	-52	-52	-52
Saldo begroting na wensen en ambities	314	-305	-989	-1.456
Scenario 3 verhogen toeristenbelasting	0	100	100	100
Scenario 3 verhogen OZB niet-woningen	1.221	1.221	1.221	1.221
Was: Tekort (-) / Overschot (+)	1.535	1.016	332	-135
<i>Vrijval kosten Staalbergven scenario 3b</i>		-98	190	202
Wordt: Tekort (-) / Overschot (+)	1.535	918	522	67

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	4
Nota van aanbidding.....	5
Algemeen	7
Begroting in één oogopslag	8
Beeld op de kernen	10
Leeswijzer.....	16
Financiële samenvatting.....	18
Programmaplan	22
Programma 1 Dienstverlenend Oisterwijk	24
Programma 2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk.....	37
Programma 3 Samenredzaam Oisterwijk	55
Paragrafen.....	66
Paragraaf Bedrijfsvoering	67
Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing	70
Paragraaf Financiering	80
Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen	82
Paragraaf Grondbeleid	86
Paragraaf Verbonden partijen	93
Paragraaf Lokale heffingen	102
Paragraaf Wet Open Overheid	108
Financiële begroting	109
Overzicht van baten en lasten	110
Incidentele baten en lasten	111
EMU saldo.....	113
Overzicht taakvelden	114
Bijlagen	116
Investeringsplan 2025-2028	117
Gemeentefonds	118

Nota van aanbieding

Leden van de raad,

Een krachtige koers

In kwetsbare tijden – nationaal en internationaal – staat lokaal bestuur voor de opgave om extra dicht bij inwoners te staan. Dat vraagt om kracht en koers. Dat vraagt om besluitvaardigheid als visies en belangen botsen. Dat vraagt om het vermogen om kansen te creëren en plannen uit te voeren.

Nu we in deze raadsperiode ruim 3½ jaar onderweg zijn, constateren wij dat we daarin heel aardig slagen. We hebben de begroting die we hierbij aanbieden op orde. We bezitten een uitstekend weerstandsvermogen. We zijn al een heel eind met de projecten en afspraken die zijn vastgelegd in het bestuursakkoord "Gezamenlijk perspectief over grenzen heen".

De afspraak om verbindend te besturen is onze leidraad. De inzet op dorpsplannen en op de versterking van onze participatieprocessen laat dat zien. Ook uw raad heeft daarin forse stappen gezet door met top- en plusdossiers te markeren wanneer en hoe de inwoner en volksvertegenwoordiging aan zet zijn.

We verbinden ons ook aan de regio, o.a. in de veelal bedrijfsmatige samenwerking met Goirle en Hilvarenbeek, in de aanpak van energie- en klimaatopgave, in de afstemming rond van de opvangtaakstelling, in de inkoop van zorg en ondersteuning, in de planning van verkeers- en vervoersprojecten.

Lokaal verbinden we ons met partners die inwoners wegwijs maken in het aanbod van zorg en welzijn. Met het jongerenwerk hebben we een ontmoetingsplek gebouwd. Voor het Sociaal Huis hebben we een nieuwe behuizing gerealiseerd. Voor Den Domp hebben we concrete plannen voor een nieuwe toekomst. Op Stokeind hebben we in goed overleg gezorgd voor een prachtig sportpark.

Uitvoerig hebben we samen en met u gediscussieerd over wat de invulling zou moeten zijn van ons eigen grondgebied en van oostelijk Tilburg. Al zijn het vooral contouren, ze bieden een doordachte basis voor onze opgaven in wonen, werken en recreëren en zeker ook voor behoud en versterking van de natuur in en rondom onze Parel.

Wonen is hét thema dat lokaal en nationaal de gemoederen bezig houdt. Daarom zijn we blij dat bij veel projecten zoals Oostelvoortjes II, Moergestel-Noord, Boeke Heesters, Beekdalpark, en Kartonnagefabriek flinke stappen zijn gezet. In alle windrichtingen duidt ons kompas op een krachtige koers. En waar we hobbels aantreffen stappen we af op inwoners en instellingen die kiezen voor een andere koers. Hoewel keuzes maken onze kerntaak is, is draagvlak opbouwen onze drijfveer. Het draait immers om gezamenlijk perspectief.

Zoals gezegd zijn het kwetsbare tijden. Tijden waarin scherper wordt dat niet iedereen meekan. Tijden waarin ontevredenheid steeds venijniger tot uitdrukking komt. Het zijn tijden waarin er steeds meer reden is om ons te beseffen en om te koesteren dat we al 80 jaar leven in vrede en vrijheid. We vieren dat dit najaar en komend voorjaar nadrukkelijk.

Onze bevrijders in 1944 lieten zien wat het is om krachtig koers te houden. We hopen dat hun kracht ons inspireert om de gezamenlijke koers vast te houden die wij met uw raad afspraken. Dat doen we natuurlijk graag in discussie met u en met de velen die dagelijks in onze organisatie en in onze wijken en buurten aan de slag zijn.

Het college
24 september 2024

A wooden signpost is positioned in a garden. It features a dark brown wooden post and a horizontal wooden beam. Attached to the beam is a green diamond-shaped plaque with a white border. The plaque contains the text 'O' in a large serif font, followed by 'Wat ben je mooi.' in a smaller sans-serif font. The background is filled with lush green foliage, including long, narrow leaves and some yellow flowers. A green rectangular box with the word 'Algemeen' in white text is overlaid on the left side of the image.

Algemeen

O'

Wat
ben je
mooi.

Begroting in één oogopslag

Oisterwijk

Dienstverlenend Oisterwijk

Dienstverlening	€ 41.628
We hebben onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers op orde	€ 1.793
Samenwerking en participatie	€ 515
We steken veel energie in samenwerking en inwonersparticipatie	
Eigendommen	€ 7.712
We zetten onze eigendommen optimaal in	
Bedrijfsvoering	€ 31.608
We hebben de gemeente goed georganiseerd	

Gemiddelde woonlasten

Meerpersoonshuishouden	€ 1049
Onroerendzaakbelasting	€ 509
Afvalstoffenheffing	€ 260
Rioolheffing	€ 280

Kengetallen

Aantal inwoners	32.952
Totaal aantal woningen	14.436
- waarvan huurwoningen	32%
- waarvan koopwoningen	68%
Aantal bedrijfsvestigingen	5.520
Werkloosheidspercentage	2,7%

Op www.waarstaatjegemeente.nl staat meer informatie over de gemeente.

Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk

Ruimtelijke ontwikkelingen	€ 25.227
Versterking van kwaliteit en identiteit van Oisterwijk door ruimtelijke ontwikkelingen	€ 1.104
Openbare ruimte	€ 12.081
We streven naar een aantrekkelijke en duurzame openbare ruimte	
Veiligheid	€ 3.016
Het is veilig voor onze inwoners	
Cultuur, sport en economie	€ 5.347
Oisterwijk is aantrekkelijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers	
Grondbedrijf	€ 3.679
Grondexploitaties	

Samenredzaam Oisterwijk

Basisstructuur	€ 35.961
We hebben een sterk sociaal domein door een goede basisstructuur	€ 8.632
Goede zorg	€ 25.905
We hebben een sterk sociaal domein met goede ondersteuning	
Ontwikkelen	€ 1.424
Alle inwoners kunnen zich ontwikkelen	

Bedragen x € 1.000

Waar gaat het geld naartoe?

gemeente
Oisterwijk

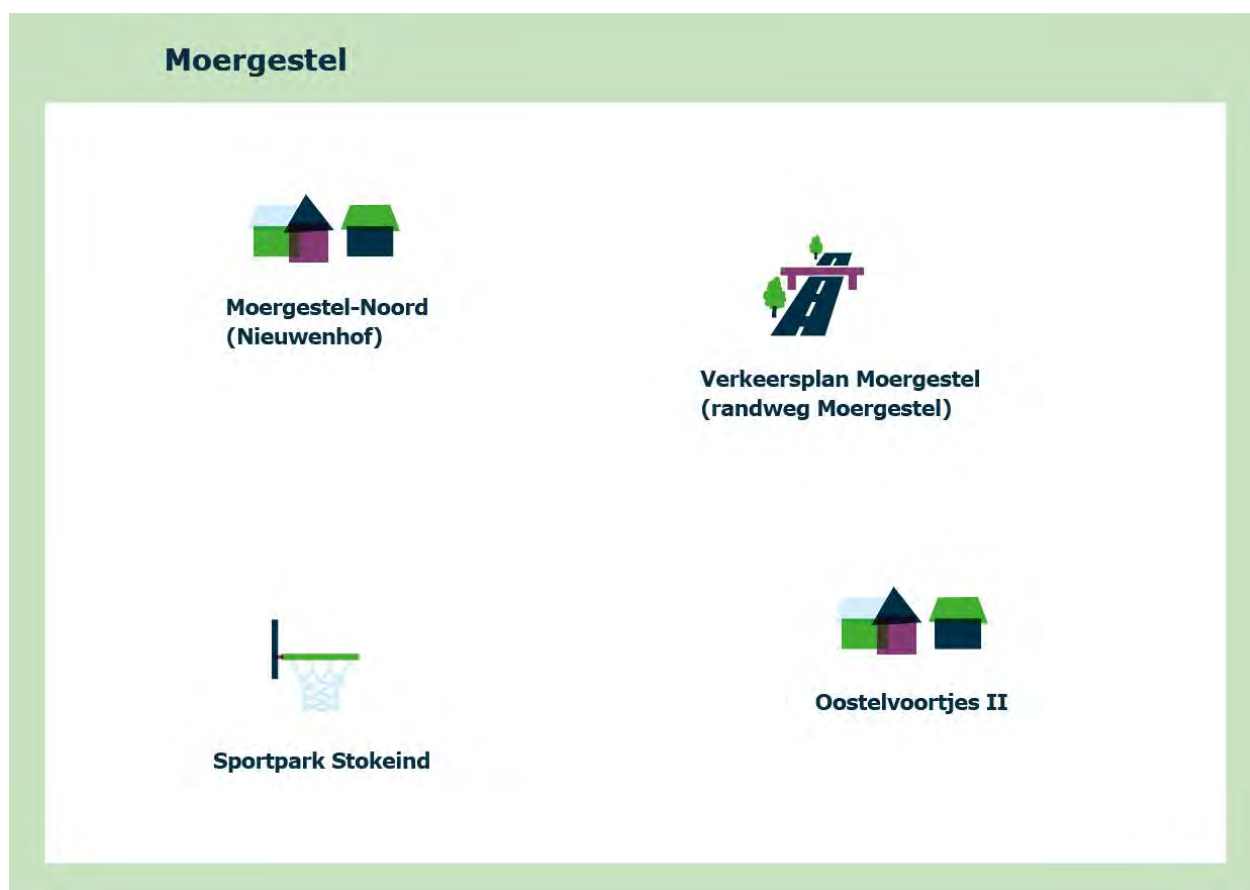
Beeld op de kernen

In het coalitieakkoord staat dat er de komende jaren een aantal majeure projecten en ontwikkelingen aan de orde komen, de zogenaamde kompasprojecten. Op deze en de volgende pagina's gaan we verder in op de kompasprojecten.

Hieronder en op de volgende pagina geven we aan in welke kern de kompasprojecten zijn gepland. Hiermee is een eerste start gemaakt met de uitvoering van het raadsbesluit om een paragraaf over de kernen op te nemen in de begroting en jaarrekening.

Op de pagina daarna zijn de kompasprojecten weergegeven op een kaart. Dit is een eerste start om te komen tot een "dynamische" landkaart van de gemeente met hierop aangegeven de locaties, de omvang en het tijdspad van kompasprojecten.

Vervolgens staat in één tabel welke processtappen moeten worden uitgevoerd in de komende jaren. Dit overzicht wordt bij de PPN en de begroting geactualiseerd.

Haaren

Toekomst Milieustraat

Herontwikkeling Den Domp /
Monseigneur Bekkersplein Haaren

Herontwikkeling Haarendael

Boeke Heesters

Oisterwijk en Heukelom

Beekdalpark / De Leye

Kartonnagefabriek/Baerdijk

Pannenschuur VI

Doorontwikkeling recreatieparken

Taxandria terrein

Toekomst Staalbergven

Bestemming gronden
Bedrijfsweg

Huisvesting school de Hondsborg

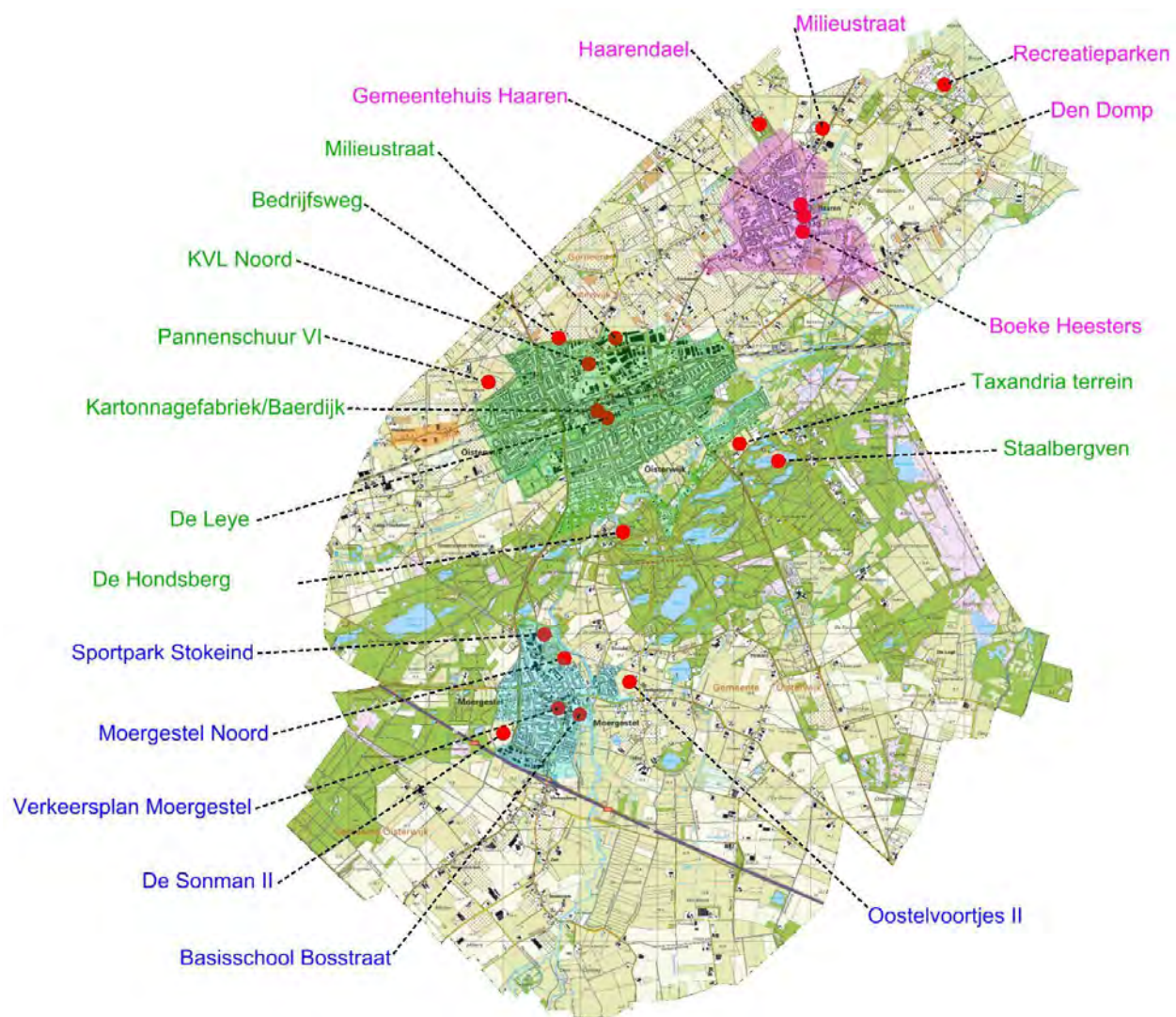

Toekomst Milieustraat

KVL-Noord

Kaart met kompasprojecten

Processtappen kompasprojecten

Kompasproject	2025	2026	2027	2028
● Beekdalpark/De Leye	Start sloop en bouw	Oplevering eerste woningen		
● Pannenschuur VI	Uitwerking stedenbouwkundig plan, voorbereiding ruimtelijke procedure	Doorlopen ruimtelijke procedure (waarschijnlijk omgevingsplan)	Vaststellen omgevingsplan	
● Moergestel Noord (Nieuwenhof)	Vertaling visie in een ruimtelijk plan en opstarten ruimtelijke procedures	Start bouw		
● Taxandria terrein	Besluitvorming over bestemming locatie			
● Bestemming gronden bedrijfsweg	Visievorming en uitwerking. Vervolgens besluitvorming over bestemming locatie.			
● Randweg Moergestel	Uitvoeren haalbaarheidsstudie Go/ No go	Uitvoeringsfase		
● Toekomst milieustraat	Tarieven milieustraten Oisterwijk en Haaren geharmoniseerd door realisatie 2e weegbrug aan de milieustraat Oisterwijk. Start project Nieuwbouw Circulair Centrum.	Go/no go bestuursovereenkomst inzake Circulair Centrum	Uitvoeringsfase Circulair Centrum	Verwacht oplevering Circulair Centrum
● Kartonagefabriek/ Baerdijk*	Start sloop en bouw	Oplevering eerste woningen		
● Boeke Heesters*	Omgevingsvergunningen / bouwrijp maken / start bouw	Oplevering		
● KVL Noord*	Het is nog onduidelijk of de huidige ontwikkelaar doorgaat met de woningbouwontwikkeling. Hierover wordt een gesprek gevoerd met de ontwikkelaar.			
● Herontwikkeling Haarendael*	Omgevingsplanprocedure en planvoorbereiding	Start bouw		
● Huisvesting school De Hondsborg	1. Beschikbaar stellen voorbereidingskrediet 2. Voorleggen investeringsvoorstel op basis van een stichtingskostenopzet 3. Start uitvoeringsfase	Uitvoeringsfase	Oplevering	
● Sportpark Stokeind	Realisatie Gildegebouw op Gildeterrein en afronding			
● Herontwikkeling Den Domp/ Mgr. Bekkersplein Haaren	Omgevingsplanprocedure en planvoorbereiding	Start sloop/nieuwbouw locatie voormalig gemeentehuis		
● Toekomst Staalbergven	Nadere planuitwerking en -voorbereiding plannen	Uitvoeringsfase		
● Doorontwikkeling recreatieparken (o.a. De Noenes)	Afronding/vaststelling omgevingsplan Noenes			
● Oostelvoortjes II	Omgevingsvergunning/ start realisatie			

* Initiatief bij ontwikkelaar

Kompasprojecten

Voortgang kompasprojecten

Beekdalpark / De Leye

De raad heeft het ontwikkelscenario en bestemmingsplan vastgesteld. Het bestemmingsplan is onherroepelijk. We bereiden de verkoop voor, het inrichtingsplan wordt verder uitgewerkt en we onderzoeken op welke manier het gebouw zo snel mogelijk afgebroken kan worden. In 2025 wordt de verkoopprocedure afgerond.

Pannenschuur VI

Op basis van de uitgangspunten uit het Koersdocument Oostflank wordt verder verkend hoe tot een haalbaar woningbouwplan kan worden gekomen.

Moergestel-Noord (Nieuwenhof)

De stedenbouwkundige visie is door de gezamenlijke partijen opgesteld en eind 2024 voor besluitvorming aan de raad aangeboden.

Taxandria terrein

Rugbyclub RFC Oisterwijk Oysters heeft aangegeven dat het onderzoek naar een eventuele verplaatsing van de vereniging van de locatie Scheibaan naar de locatie sportpark De Gemullehoeken vanuit hun perspectief te lang duurt. Men opteert voor het optimaliseren van de capaciteit op de huidige locatie. Het college respecteert dat standpunt. De 2e helft van 2024 wordt gestudeerd op mogelijke scenario's voor de herbestemming van de resterende (niet voor sport benodigde) ruimte op de locatie sportpark De Gemullehoeken.

Bestemming gronden Bedrijfsweg

Ontwikkeling is onderdeel van het Koersdocument Oostflank en de Economische Visie. Er wordt een integraal plan voor de ontwikkeling /uitbreiding van bedrijventerreinen opgesteld. Hierin wordt ook onderzocht wat de beste invulling is voor deze locatie.

Randweg Moergestel

Door onderzoeksbureau Sweco is onderzocht welke invloed een randweg heeft op de verkeersintensiteit in het dorp en de directe omgeving. Participatie en kaderstelling in raad vindt in 2024 plaats. In 2025 wordt een volwaardige haalbaarheidsstudie uitgevoerd inclusief participatie met de omgeving.

Toekomst Milieustraat

In Q4-2024 wordt de samenwerkingsovereenkomst met Tilburg ondertekend. De raad wordt hierover geïnformeerd. De herinrichting van milieustraat Oisterwijk is naar verwachting in december 2024 gereed.

Kartonnagefabriek / Baerdijk

Het bestemmingsplan is op 11 april 2024 vastgesteld. Het bestemmingsplan is daarmee onherroepelijk.

Boeke Heesters

De vaststelling van het bestemmingsplan is voorzien op 19 september 2024.

KVL-Noord

Het is nog onduidelijk of de huidige ontwikkelaar doorgaat met de woningbouwontwikkeling. Hierover wordt een gesprek gevoerd met ontwikkelaar om duidelijkheid te krijgen.

Herontwikkeling Haarendael

Op 6 juli 2023 heeft de raad het ontwikkelkader ter vervanging van de huidige structuurvisie/ontwikkelkader Haarendael vastgesteld. We zijn in gesprek met de provincie over dit kader. De ontwikkelaar werkt toe naar een masterplan dat door de gemeente aan het ontwikkelkader wordt getoetst.

Huisvesting school de Hondsborg

Het bestuur van de Koraal groep heeft voor de zomervakantie (2024) een besluit genomen over de plaats van het schoolgebouw. Dit wordt de huidige plek. Dit betekent dat er waarschijnlijk sprake zal zijn van “vervangende” nieuwbouw.

Sportpark Stokeind

Het kunstgrasveld en de padelbanen zijn in gebruik genomen. De verkeersmaatregelen worden uitgevoerd (parkeerplaats en herinrichting Molenstraat) en komen in het vierde kwartaal van 2024 gereed. De vergunningsaanvraag voor het clubhuis van het Gilde loopt, evenals het sluiten van een erfpachtovereenkomst. Het gebouw zal in 2025 worden gebouwd en daarmee kan het project worden afgerond.

Herontwikkeling Den Domp / Monseigneur Bekkersplein Haaren

Op 6 juli 2023 is het ontwikkelkader met ruimtelijke en programmatische uitgangspunten voor de herontwikkeling van de locatie van het voormalig gemeentehuis van Haaren en van het huidige Den Domp door de raad vastgesteld. Op basis van het ontwikkelkader is zowel het nieuwe dorps huis als het dorpsplein uitgewerkt in een schetsontwerp. Op 27 juni 2024 heeft de raad de financiële kaders van het project vastgesteld. Na de zomer van 2024 wordt het ontwerptraject vervolgd samen met de gebruikers.

Toekomst Staalbergven

In 2024 vindt definitieve besluitvorming plaats over de toekomst van zwembad Staalbergven. Uitgaande van de keuze voor een van de twee revitalisatiescenario's, zal het jaar 2025 in het teken staan van de nadere planuitwerking en -voorbereiding.

Doorontwikkeling recreatieparken (o.a. de Noenes)

Aan het begin van dit jaar is aan een bureau opdracht verleend om het Omgevingsplan ter herzien om binnen De Noenes permanente bewoning toe te staan. Participatie vindt onder meer plaats via een klankbordgroep en een omgevingsdialoog. Het ontwerp wordt naar verwachting in Q4 2024 ter inzage gelegd. Vaststelling staat onder voorbehoud gepland voor Q1/Q2 2025. Met betrekking tot de parken zonder toeristisch perspectief is het expertteam ingeschakeld. In 2024 wordt voor de parken door het expertteam een analyse gedaan waarbij de haalbaarheid van een mogelijke transformatie inzichtelijk wordt gemaakt. Hierna vindt afstemming met de provincie plaats, waarna het vervolg bepaald kan worden.

Oostelvoortjes II

Eind 2023 is het ontwerpbestemmingsplan ter inzage gelegd. Na verwerking van de zienswijzen wordt het bestemmingsplan ter besluitvorming aan de raad voorgelegd.

Leeswijzer

In de programmabegroting 2025 maken we afspraken tussen de gemeenteraad en het college over wat we in het begrotingsjaar gaan doen en welke middelen daarvoor beschikbaar zijn. Met deze begroting brengen we de raad beter in positie om op strategisch niveau te kunnen sturen op politieke thema's.

Ambities voor 2025

In het coalitieakkoord is een aantal ambities verwoord. De ambities voor 2025 worden vertaald in de volgende thema's:

Programma 1 Dienstverlenend Oisterwijk

- 1.1 We hebben onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers op orde.
- 1.2 We steken veel energie in samenwerking en inwonersparticipatie.
- 1.3 We zetten onze eigendommen optimaal in.
- 1.4 We hebben de gemeente goed georganiseerd.

Programma 2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk

- 2.1 Versterking van kwaliteit en identiteit van Oisterwijk door ruimtelijke ontwikkelingen.
- 2.2 We streven naar een aantrekkelijke en duurzame openbare ruimte.
- 2.3 Het is veilig voor onze inwoners.
- 2.4 Oisterwijk is aantrekkelijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Programma 3 Samenredzaam Oisterwijk

- 3.1 We hebben een sterk sociaal domein door een goede basisstructuur.
- 3.2 We hebben een sterk sociaal domein met goede ondersteuning.
- 3.3 Alle inwoners kunnen zich ontwikkelen.

Opbouw van de programma's

Elk programma kent een duidelijke opbouw, waarin per programma de beleidsdoelstelling en het maatschappelijk effect staat opgenomen waarop de raad op strategisch niveau kan sturen.

Per programma zijn op tactisch niveau de politieke thema's van het college weergegeven. Op sommige thema's willen we meerdere ambities bereiken. Deze zijn apart benoemd.

Per thema worden de volgende vragen beantwoord:

- Wat willen we bereiken?
- Wat gaan we daarvoor doen?
- Hoe kunnen we dat meten?

Per programma wordt de volgende vraag beantwoord:

- Wat kost het?

Per programma geven we een toelichting op de belangrijkste financiële verschillen met de begroting van 2024. Bij ieder programma treft u een overzicht aan van de voorgestelde investeringen. De bijbehorende kapitaallasten zijn opgenomen in de meerjarenbegroting.

De going-concern activiteiten zijn in de financiële begroting meegenomen en visueel weergegeven in de infographics per programma.

In de programma's zijn daarnaast de in de BBV verplicht voorgeschreven beleidsindicatoren opgenomen. Deze indicatoren zijn een gevolg van de gewijzigde begrotingsvoorschriften. Deze beleidsindicatoren zijn voor alle gemeenten gelijk en op "waar staat je gemeente" raadpleegbaar. Dat maakt het mogelijk om Oisterwijk op diverse terreinen te vergelijken met andere gemeenten.

Global Goals for Sustainable Development

In 2015 heeft de VN 17 ambitieuze doelen voor duurzame ontwikkeling vastgesteld. Deze Global Goals for Sustainable Development werden unaniem geadopteerd door alle lidstaten en vormen voor de periode tot 2030 een belangrijke gezamenlijke agenda. Oisterwijk is hier in 2019 bij aangesloten.

In deze begroting maken we bij elk programma visueel inzichtelijk hoe de politieke thema's van de gemeente Oisterwijk verband houden met deze global goals.

Financiële samenvatting

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2024 (na wijziging)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1 Dienstverlenend	40.765	41.268	39.555	39.883	41.164
2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	25.661	25.226	25.188	24.258	24.445
3 Samen redzaam	41.256	35.961	33.130	32.922	32.819
Totaal lasten	107.682	102.815	97.873	97.063	98.428
1 Dienstverlenend	75.748	79.688	75.154	75.303	75.496
2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	14.736	14.345	15.061	14.121	14.433
3 Samen redzaam	15.051	8.922	7.521	7.414	7.414
Totaal baten	105.535	102.955	97.736	96.837	97.343
Saldo van baten en lasten	-2.147	140	-137	-226	-1.085
Mutaties reserves programma 1	1.010	630	540	30	600
Mutaties reserve grondbedrijf	- 556				
Mutaties reserves programma 2	3.236	615	613	528	349
Mutaties reserves programma 3	425	150			
Mutatie reserves	4.115	1.395	1.153	558	949
Resultaat	1.968	1.535	1.016	332	-135

Uitgangspunten begroting

De begroting 2025-2028 is opgesteld op basis van het scenario 3 van de perspectiefnota 2025. Concreet betekent dit dat we ervan uitgaan dat het rijk niet verder gaat compenseren. We verhogen de tarieven OZB niet-woningen naar het niveau van de hoogste gemeente van Hart van Brabant. Daarnaast verhogen we vanaf 2026 de tarieven voor toeristenbelasting naar het niveau van Hilvarenbeek.

Indexering

De kosten, inclusief de subsidies en salarissen, zijn in 2025 geïndexeerd met de in de meicirculaire 2024 gehanteerde index van 2,3%. Ook de opbrengsten, o.a. belastingen en de huur voor gemeentelijke accommodaties die in gebruik zijn bij gesubsidieerde instellingen, worden geïndexeerd met 2,3%. Dit is in lijn met het gebruikelijke kader.

Uitgangspunt is dat de rioolheffing en afvalstoffenheffing kostendekkend zijn. In de begroting van 2024 is besloten om de kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing gefaseerd in te voeren. De eerste stap is reeds in 2024 gezet. In 2025 gaan we het tarief voor vastrecht verhogen. De kostendekkendheid neemt hierdoor toe tot 97%. In 2026 zetten we de laatste stap naar een kostendekkend tarief.

Rekenrente

De interne rekenrente van 0,7% wordt gebruikt om de werkelijk begrote rentekosten te verdelen over de boekwaarden van de activa. Het verschil tussen de werkelijk begrote rente en de doorbelaste rente op basis van de boekwaarden wordt verwerkt in programma 1.

Overhead

De overhead is centraal in de begroting opgenomen. De overhead wordt aan de tarieven toegerekend op basis van personeelslasten.

Overig

In de begroting 2025 zijn de structurele effecten van de 2^e Bestuursrapportage 2024 en de meicirculaire 2024 verwerkt.

Een nadere toelichting op de verschillen tussen de begroting 2025 en de voorgaande begroting is bij de drie programma's opgenomen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de ontwikkelingen volgend uit de PPN 2025 – 2028 en ontwikkelingen na het vaststellen van deze PPN.

Ontwikkelingen na PPN 2025 – 2028

In de periode tussen de vaststelling van de PPN en het opstellen van de begroting is het financieel beeld bijgesteld. De meicirculaire en de structurele effecten uit de 2^e bestuursrapportage zijn verwerkt, en de budgetten en inkomsten zijn geïndexeerd. Daarnaast is er een aantal nieuwe autonome en overige ontwikkelingen verwerkt, die ten tijde van het opstellen van de PPN nog niet bekend waren.

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Uitgangspunt PPN start	618	-2.702	-3.061	-3.203
Verwerking besluitvorming PPN	340	1.788	1.660	1.533
PPN voor wensen en ambities	958	-914	-1.401	-1.670
Meicirculaire 2024	2.420	1.555	1.562	1.633
Prijs en loonindexering	-1.221	-1.195	-1.240	-1.240
Structurele mutaties 2e bestuursrapportage	-506	-379	-379	-379
Mutatie kapitaallasten	171	119	200	147
Autonome ontwikkelingen	-1.014	512	694	693
Uitgangspositie begroting voor wensen en ambities	808	-302	-564	-816
Wensen en ambities (zoals opgenomen in PPN)	-259	49	-373	-588
Aanvullende wensen en ambities na PPN	-235	-52	-52	-52
Saldo begroting na wensen en ambities	314	-305	-989	-1.456
Scenario 3 verhogen toeristenbelasting	0	100	100	100
Scenario 3 verhogen OZB niet-woningen	1.221	1.221	1.221	1.221
Tekort (-) / Overschot (+)	1.535	1.016	332	-135

Meicirculaire

De effecten van de meicirculaire zijn in deze begroting verwerkt. Een toelichting van de meicirculaire is opgenomen in de bijlage. De belangrijkste mutaties bestaan uit een compensatie voor inflatie.

Structurele mutaties 2e bestuursrapportage

Voor de structurele effecten van de 2^e bestuursrapportage verwijzen wij u naar deze rapportage.

Mutatie kapitaallasten

Bij het opstellen van de perspectiefnota de investeringen gescreend en is een reëlere inschatting gemaakt van de meerjarige investeringen in de tijd. Hierbij zijn investeringen verschoven naar latere jaren. Dit leidt tot lagere kapitaallasten per jaar. Van deze lagere lasten is bij de perspectiefnota een inschatting gemaakt. Het voordeel blijkt iets groter te zijn.

Autonome ontwikkelingen

Autonome ontwikkelingen zijn onontkoombare kosten. Dit betreft bijvoorbeeld wettelijke ontwikkelingen, of het naar voren halen van investeringen omdat we dan gebruik kunnen maken van subsidieregelingen. We hebben de volgende autonome ontwikkelingen meegenomen.

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Autonome ontwikkelingen				
Mutaties gemeentelijk vastgoed	-1.895	306	488	487
DUMAVA subsidie voor verduurzaming Tiliander	600			
Afvalbegroting (oa kostendekkendheid naar 97%)	226	226	226	226
Overige mutaties	55	-20	-20	-20
Tekort (-) / Overschot (+)	-1.014	512	694	693

Verduurzaming Tiliander

De grootste mutatie betreft het naar voren halen van een investering in de verduurzaming van het Tiliander, waardoor we gebruik kunnen maken de DUMAVA subsidieregeling.

Afvalstoffenheffing

Conform afspraken met uw raad zijn de tarieven voor afvalstoffenheffing verhoogd om te groeien naar een kostendekkend tarief.

Wensen en ambities

Bij de wensen en ambities is een onderscheid gemaakt in de wensen en ambities zoals deze in de perspectiefnota benoemd zijn en aanvullende wensen die ten tijde van het opstellen van de perspectiefnota nog niet bekend waren.

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Wensen en ambities PPN				
Staalbergven scenario 3b		98	-190	-202
Jongerenaccommodatie	-150			
Bibob coördinator		-45	-45	-45
Groen blauwe dooradering	-15	-50	-50	-50
Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme	-94	-65	-35	-22
Werkplek van de toekomst	-140	-140		
Dekking werkplek van de toekomst Algemene reserve	140	140		
Visie op dienstverlening en inwonersparticipatie	-40			
Dekking visie op dienstverlening Algemene reserve	40			
Onderzoek huisvesting gemeentekantoor	-50	-7	-99	-99
Dekking onderzoek huisvesting Algemene reserve	50			
Nieuwbouw circulaire centrum Tilburg oost - Oisterwijk		PM	PM	PM
Nieuwbouw Den Domp	-400	118	46	-170
Dekking afboeken restkrediet en sloop Den Domp	400			
Algemene reserve				
Wensen en ambities na totstandkoming PPN	-235	-52	-52	-52
Vervroegd uitvoeren verbetering dak De Nieuwe Linde		-52	-52	-52
Uitvoeringsbudget Oostflank	-200			
Werkbudget Klimaatadaptatie	-25			
Budget jongerenparticipatie	-10			
Tekort (-) / Overschot (+)	-494	-3	-425	-640

Bij de programma's worden de wensen en ambities verder toegelicht.

Weerstandsvermogen

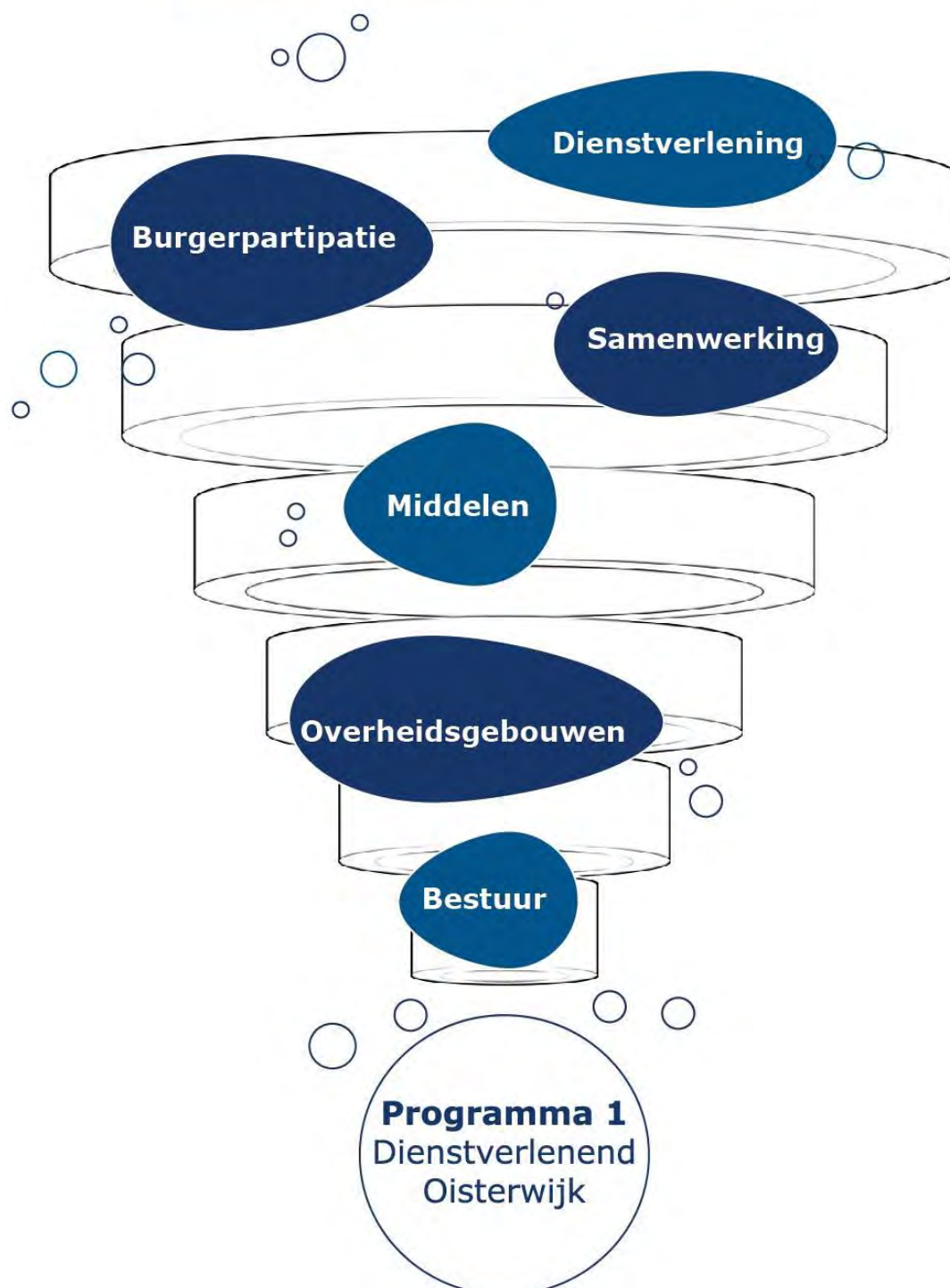
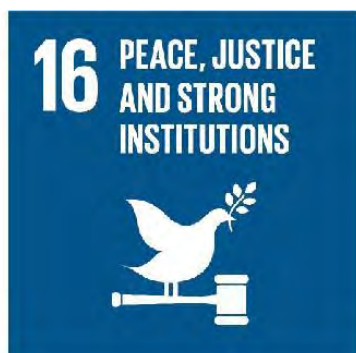
De weerstandsratio komt met 5,81 ruim boven de doelstelling van 1,5 uit en valt in klasse A van de normtabel ontwikkeld door de Universiteit Twente. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

De tabel biedt een waardering van de berekende ratio.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

A photograph of a paved path leading into the distance, flanked by lush green trees and vegetation. Two people are cycling away from the camera on the path. A green rectangular box is overlaid on the right side of the image, containing the text 'Programmaplan' in white.

Programmaplan

Programma 1 Dienstverlenend Oisterwijk

Algemene beleidsdoelstelling van dit programma

Het programma dienstverlenend Oisterwijk heeft als doel de organisatie gemeente Oisterwijk te besturen en faciliteren vanuit een goede verbinding tussen de Raad en Samenleving. Het college verricht met vooraf vastgestelde kaders de uitvoering binnen de financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn vanuit het gemeentefonds en inkomsten die de gemeente genereert door het heffen van gemeentebelastingen en leges.

Maatschappelijk effect

In dit programma staan de thema's dienstverlening vanuit de gemeentelijke organisatie en bedrijfsvoering. We zien hier een toenemende betrokkenheid van inwoners bij beleidsvoorbereiding en bestuur alsmede een voortschrijdende digitalisering. Daarnaast zien we steeds meer regionale en (boven)lokale samenwerking.

Ambities voor 2025

De ambities voor 2025 worden vertaald in de volgende thema's:

- 1.1 We hebben onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers op orde.
- 1.2 We steken veel energie in samenwerking en inwonersparticipatie.
- 1.3 We zetten onze eigendommen optimaal in.
- 1.4 We hebben de gemeente goed georganiseerd.

Financiën

De baten en lasten van dit programma worden hieronder schematisch weergegeven:

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 41.627
Baten	€ 79.688
Saldo	€ 38.060

1.1 We hebben onze dienstverlening aan inwoners en ondernemers op orde

Wat willen we bereiken?

De gemeente Oisterwijk wil een betrouwbare partner zijn voor onze inwoners, ondernemers en organisaties. Wij blijven investeren in de ontwikkeling van onze dienstverlening en in ondersteunende systemen. Het moet niet uitmaken via welk kanaal een inwoner de gemeente benadert, de informatie moet altijd op orde zijn.

Als ambtelijke organisatie halen we het beste uit onszelf, voor de inwoners, ondernemers en organisaties. Dienstverlening is van ons allemaal. Inwoners weten wat zij van onze gemeente mogen verwachten en andersom.

Wat gaan we daarvoor doen?

We voldoen in 2025 aan de wettelijke vereisten van de Wet Modernisering Elektronisch Bestuurlijk Verkeer (WMEBV). Duidelijkheid over de beschikbare digitale kanalen, helpen van inwoners die niet digitaal vaardig zijn (zorgplicht) en borgen dat alle vragen tijdig beantwoord worden staan hierbij centraal.

We stellen de methodieken van klanttevredenheidsmeting vast.

We vervolgen het project "Heldere taal", waarmee we de correspondentie met onze inwoners blijven verbeteren.

Hoe kunnen we dat meten?

- In 2025 stellen we een methode van klanttevredenheidsmeting vast.

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 1.793
Baten	€ 2.096
Saldo	€ 303

1.2 We steken veel energie in samenwerking en inwonersparticipatie

Wat willen we bereiken?

Samenwerking is noodzakelijk om grote opgaven binnen en buiten onze gemeentegrenzen te realiseren. Hiervoor werken we samen binnen de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant (HvB) en GHO. Met ingang van 2022 is de strategische meerjarenagenda vervangen door een kern- en keuzeagenda. In de kernagenda leggen we unanieme, meerjarige commitment voor regionale samenwerking vast. De keuzeagenda maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op actualiteit, met variërende en evoluerende coalities in onze regio.

Inwonersparticipatie is en blijft belangrijk in Oisterwijk. De leefbaarheid in én de identiteit van Haaren, Heukelom, Moergestel en Oisterwijk staan voorop.

We werken steeds meer 'Wijkgericht'. De inwoners weten zelf het beste wat nodig is; als gemeente kijken wij of en hoe we hierin faciliteren. Dit kan per dorp of buurtschap verschillend zijn. Inwoners zijn aan zet, (gemeente) 'Oisterwijk Bouwt!' mee.

Daar waar we inwoners- en overheidsparticipatie in het algemeen steeds beter borgen, zetten we nu ook meer in op specifieke doelgroepen, zoals jongerenparticipatie.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wijkgericht werken

We gaan een verdiepingsslag maken op wijkanalyses, wijkaanpak en de samenwerking tussen gemeente, ketenpartners en mét bewoners. Hierin kijken we naar het grotere plaatje en spelen we in op de huidige en toekomstige ontwikkelingen in een wijk, buurtschap of dorp. Daarnaast zullen we actief in de dorpen aanwezig blijven. Vanuit de wijken en dorpen kan ook in 2025 nog gebruik gemaakt worden van de incidentele buurtbudgetten. We evalueren in 2025 of deze budgetten toegevoegde waarde hebben gehad.

Inwonersinitiatieven

We blijven inwoners attenderen op de mogelijkheid om als inwoners met een idee te komen. Dit doen we door het in de wijken en dorpen te blijven promoten. Wanneer inwoners een idee inbrengen faciliteren wij hen op de in de "Handreiking participeren doen we samen" afgesproken werkwijze. We willen zowel kleine als grotere initiatieven steunen. Wanneer inwoners iets willen realiseren, er draagvlak voor creëren in hun wijk en het afgestemd hebben met de gemeente, kunnen we hen faciliteren met kennis, de juiste contacten en indien noodzakelijk, budget.

Jongerenparticipatie

Nadat we het afgelopen jaar in de Handreiking "Participeren doen we Samen" een aantal afspraken hebben gemaakt, steken we nu in op specifieke doelgroepen.

Voor 2025 zetten we in op jongerenparticipatie. Met de conclusies uit de enquête onder jongeren van onze gemeente en het daaropvolgende Plan van aanpak gaan we dat vormgeven. Belangrijk hierbij is dat onze jeugd zelf bepaalt waarin zij (willen) participeren en hoe we hen kunnen bereiken.

We experimenteren met wat werkt en wat niet, leggen ons oor te luister bij andere gemeenten voor best practises en maken pas daarna (volgens de 'Oisterwijk Bouwt!' methodiek) afspraken om het te borgen.

Wijk- en dorpsdemocratie en uitdaagrecht

Deze thema's zijn in de Handreiking 'Participeren doen we samen' opgenomen, maar hier zijn nog geen specifieke afspraken over gemaakt. Als start van wijk- en dorpsdemocratie hebben inwoners van de dorpen Haaren en Moergestel meegedacht en gewerkt aan plannen voor de toekomst van hun dorp. Dit krijgt in 2025 opvolging in andere wijken van Oisterwijk en in Heukelom, op de manier die bij de wijk of het dorp past.

Qua uitdaagrecht gaan we aan de slag als er een aanvraag voor uitdaagrecht binnenkomt. We communiceren wel regelmatig over de mogelijkheid onze gemeente uit te dagen.

Hoe kunnen we dat meten?

- In 2025 wordt onze aanpak op samenwerking en participatie geëvalueerd.

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 515
Baten	€ -
Saldo	- € 515

1.3 We zetten onze eigendommen optimaal in

Wat willen we bereiken?

We zetten onze vastgoedportefeuille doelmatig in waarbij we sturen op maatschappelijk effect, kostenbewustzijn en financiële transparantie. Wij borgen daarbij dat de vastgoedportefeuille efficiënt en professioneel wordt beheerd.

We passen een transparante en integrale aanpak toe op de huisvestingsvraagstukken op het gebied van o.a. onderwijs, cultuur, welzijn en sport.

Daar waar we kunnen, zetten we optimaal in op het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed, indachtig de financiële consequenties die dit met zich meebrengt.

Wat gaan we daarvoor doen?

Vastgoedportefeuille

We herijken onze vastgoedportefeuille om te komen tot een kernportefeuille die significant bijdraagt aan onze beleidsdoelstellingen en verduurzaamd kan worden.

Aan de hand van het vastgestelde plan van aanpak verduurzamen we onze vastgoedportefeuille: Er worden zonnepanelen geplaatst op alle daarvoor geschikte panden uit de eigen portefeuille. Maatregelen zoals benoemd in de door het Rijk opgestelde 'erkende maatregelen lijst' worden uitgevoerd.

Door middel van een routekaart verduurzaming kiezen we voor een richting voor de verduurzaming van het vastgoed. Per pand wordt er bepaald wat de beste uit te voeren maatregelen zijn die bijdragen aan de bepaalde vastgestelde doelstellingen op het gebied van CO₂-reductie.

De verduurzaming wordt geïntegreerd in de meerjaren onderhoudsplannen van de panden.

Voor de uit te voeren werkzaamheden worden, daar waar mogelijk, subsidies aangevraagd.

Op basis van de routekaart worden de diverse verduurzamingsprojecten over de jaren 2025 - 2030 gespreid, een en ander afhankelijk van de te verkrijgen subsidie per jaar en de ambtelijke capaciteit.

We maken een doorkijk naar de wijze waarop we de gemeentelijke organisatie in de toekomst willen huisvesten. Een mogelijke herontwikkeling van het gemeentekantoor aan De Lind is opgenomen als kompasproject in het coalitieakkoord en zal in het verlengde van dit huisvestingsvraagstuk verder worden onderzocht.

Accommodatiebeleid

We stellen accommodatiebeleid vast dat als basis dient voor de integrale aanpak van de diverse actuele huisvestingsvraagstukken op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en welzijn.

Accommodatiebeleid dat zich specifiek richt op onderwijshuisvesting is verwerkt in het Integraal Huisvestingsplan onderwijs (IHP) en is Q1 2024 voorgelegd aan de raad.

De gemeentelijke verantwoordelijkheid voor onderwijsaccommodaties is primair een wettelijke taak die bestaat uit de bekostiging van onderwijshuisvesting. In hoofdlijn gaat het dan over uitbreiding en of (vervangende) nieuwbouw. Daarbij zijn de schoolbesturen met hun scholen primair bouwheer/eigenaar evenals gebruiker. Betrokkenheid is er in de vorm van advies m.b.t. bouwprojecten en -voorbereiding, bekostiging en het (financieel) toezicht op projecten en eventuele gezamenlijke projectinitiatieven. Verantwoordelijkheid voor renovatie en verduurzaming wordt per 2026 verwacht.

Hoe kunnen we dat meten?

Het energieverbruik wordt vanaf 2024 gemonitord waarbij energiestromen per pand in kaart worden gebracht. Door de vastgestelde routekaart worden er keuzes gemaakt in de diverse te nemen maatregelen. Na implementatie van deze maatregelen is op termijn (2026) inzichtelijk wat de energiebesparing en (reductie in) CO₂-uitstoot is.

De volgende doelen zijn bepaald:

- In 2030 49% CO₂-reductie t.o.v. 1990 en alle kantoorpanden minimaal energielabel A. In 2024 heeft 30% van de kantoorpanden energielabel A.
- In 2050 95% CO₂-reductie t.o.v. 1990 en alle panden volledig gasloos.

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 7.712
Baten	€ 2.389
Saldo	- € 5.324

1.4 We hebben de gemeente goed georganiseerd

Wat willen we bereiken?

We trekken kwalitatief goed personeel aan en behouden dat, zodat de continuïteit van de dienstverlening gewaarborgd is en blijft.

Wij voldoen aan de (wettelijke) ontwikkelingen rondom de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG).

We zijn een financieel gezonde gemeente.

Wat gaan we daarvoor doen?

Raad en college

Raad en college evalueren en actualiseren de samenwerkingsafspraken in het kader van 'Oisterwijk Bouwt'. Dit blijft zo. Op enkele dossiers heeft de raad een meer proactieve rol in de beeldvormende fase (o.a. inwonerparticipatie) en in de kader stellende fase. De raad wijst daarvoor top- en plusdossiers aan en bepaalt daarmee vooraf welke rol hij heeft in het besluitvormingsproces. De raadswerkgroep 'Oisterwijk Bouwt' neemt een voortrekkersrol in het versterken van de lokale democratie en het verstevigen van verbindingen met de samenleving. Vanzelfsprekend hebben gemeenteraad, college en organisatie ieder een eigen positie en rol, maar is het onderlinge samenspel en de kwaliteit ervan, cruciaal voor het resultaat naar onze inwoners. Daarom is het goed om periodiek dit te evalueren.

Personeel

Een optimale bezetting is nog altijd van cruciaal belang voor een goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers en om de politieke ambities van de gemeenteraad uit te kunnen blijven voeren. Gelukkig beheersen we de meeste crises in redelijke mate (vluchtelingen, Oekraïne en energie), maar de arbeidsmarkt blijft anno 2024 een grote uitdaging. Het vinden van en behouden van talenten in de organisatie blijft moeilijk en zal de komende jaren hoogstwaarschijnlijk alleen maar moeilijker worden door de verwachte verdere krapte op de arbeidsmarkt. De lastige arbeidsmarkt in combinatie met de stevige verwachtingen op o.a. het gebied van dienstverlening, participatie, communicatie, transparantie en op het gebied van IT en social media, maakt dat de organisatie nog altijd onder druk staat.

Continue aandacht bij het werven, binden en boeien van ons personeel blijft nodig. Het is van cruciaal belang dat we als gemeente Oisterwijk een aantrekkelijke werkgever blijven die zorgt voor een optimale bezetting van de organisatie. Door uitvoering te geven aan het uitvoeringsplan strategisch personeelsbeleid, wordt hier concreet vorm aan gegeven. Nu er een adviseur werving en selectie is, kan nog meer ingezet worden op nieuwe vormen van werving en selectie en op analyses van de in-, door- en uitstroomcijfers om nog betere sturingsinformatie te krijgen. De opleidingsweken die meerdere malen per jaar plaatsvinden, de grotere aandacht voor doorontwikkeling en implementatie van het onboarding programma dragen bij aan het binden en boeien van onze medewerkers. De focus op het werven, binden en boeien van onze medewerkers, moet ook gaan bijdragen aan een daling van het percentage inhuur.

Hoe kunnen we dat meten?

- Inhuurpercentage in 2025 terugdringen van 28% naar het landelijk gemiddelde van gemeenten (inwoneraantal van 20.000 – 50.000) van 20%. (A&O benchmark 2023)
- Verzuimpercentage in 2025 terugdringen van 7,2% naar het landelijk gemiddelde van 6,5% (A&O benchmark 2023)
- Uitstroompercentage van personeel terugdringen van 18,3% naar 15% in 2025 naar 10,5% in 2027 (A&O benchmark 2023)

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 31.607
Baten	€ 75.202
Saldo	€ 43.595

Reguliere werkzaamheden 2025

Onderstaande infographic geeft een indruk van de werkzaamheden die de gemeente uitvoert voor haar inwoners.

Wat kost het?

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1.1 Dienstverlening	1.659	1.793	1.791	1.791	1.791
1.2 Samenwerking en participatie	580	515	401	401	401
1.3 Eigendommen	6.855	7.712	5.387	5.650	6.610
1.4 Bedrijfsvoering	31.671	31.608	31.976	32.042	32.361
Totaal lasten	40.766	41.628	39.555	39.883	41.164
1.1 Dienstverlening	1.546	2.096	2.097	2.097	2.097
1.2 Samenwerking en participatie					
1.3 Eigendommen	1.996	2.389	1.738	1.738	1.749
1.4 Bedrijfsvoering	72.208	75.203	71.319	71.468	71.650
Totaal baten	75.748	79.688	75.154	75.302	75.496
Saldo van baten en lasten	34.982	38.060	35.599	35.419	34.332
Stortingen reserves	976				
Stortingen reserves	976				
Onttrekkingen reserves	1.986	630	540	30	600
Onttrekkingen reserves	1.986	630	540	30	600
Mutatie reserves	1.010	630	540	30	600
Saldo	35.992	38.690	36.139	35.449	34.932

Toelichting

Naast de mutaties voor loon en prijscompensatie en structurele effecten 2^e bestuursrapportage zijn een aantal autonome ontwikkelingen en wensen en ambities financieel meegenomen. Deze lichten we hieronder toe.

Autonome ontwikkelingen

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Autonome ontwikkelingen				
Mutaties gemeentelijk vastgoed	-1.895	306	488	487
DUMAVA subsidie voor verduurzaming Tiliander	600			
Overige mutaties	-100	-100	-100	-100
Tekort (-) / Overschot (+)	-1.395	206	388	387

Verduurzaming Tiliander

De grootste mutatie betreft het naar voren halen van een investering in de verduurzaming van het Tiliander, waardoor we gebruik kunnen maken van de DUMAVA subsidieregeling.

Overige mutaties

De Wet open overheid (Woo) regelt zowel hoe overheden informatie op verzoek openbaar moeten maken, als de verplichting om informatie uit zichzelf actief openbaar te maken. Deze wetswijziging raakt zowel onze dienstverlening als de inrichting van onze informatievoorziening en treedt gefaseerd in werking. De Woo coördinator is verplicht. Hij/zij begeleidt een correcte en

gefaseerde invoering van de Woo. Voor deze taak worden we vanuit het gemeentefonds gecompenseerd.

Wensen en ambities

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Wensen en ambities PPN	0	-7	-99	-99
Werkplek van de toekomst	-140	-140		
Dekking werkplek van de toekomst vanuit Algemene reserve	140	140		
Visie op dienstverlening en inwonersparticipatie	-40			
Dekking visie op dienstverlening vanuit algemene reserve	40			
Onderzoek huisvesting gemeentekantoor	-50	-7	-99	-99
Onderzoek huisvesting vanuit algemene reserve	50			
Wensen en ambities na totstandkoming PPN	-10	-52	-52	-52
Budget jongerenparticipatie	-10			
Vervroegd uitvoeren verbetering dak De Nieuwe Linde		-52	-52	-52
Tekort (-) / Overschot (+)	-10	-59	-151	-151

Toelichting wensen en ambities

Werkplek van de toekomst

De huidige digitale werkomgeving van de gemeente Oisterwijk is verouderd en aan vernieuwing toe. Met een optimaal ingerichte en in gebruik genomen moderne werkplek en onze informatiehuishouding op orde, kunnen we verder bouwen aan een duurzame dossiervorming en een stevig datafundament dat sturen op betrouwbare data mogelijk maakt. Hiervoor is in 2025 én 2026 een implementatiebudget nodig van € 140.000,- per jaar.

Visie dienstverlening en inwonersparticipatie

Met de vaststelling van de Visie op Dienstverlening en Inwonersparticipatie (december 2021) stelde de gemeenteraad incidenteel voor drie jaar het budget vast voor inwonersinitiatieven. Dit loopt in 2024 af. Tegelijkertijd gaf de gemeenteraad tijdens de bespreking van de Participatieverordening 2024 (en daaropvolgende Handreiking participeren doen we samen) aan dat ze inwonerinitiatieven blijvend willen ondersteunen. We verlengen het budget van € 40.000,- naar 2025. In het najaar 2024 vindt evaluatie plaats en op basis daarvan bezien we of en hoeveel structureel budget nodig is voor inwonersparticipatie. Dit betrekken we dan bij de opstelling van de PPN 2026-2029.

Huisvesting gemeentekantoor

Momenteel wordt een toekomstvisie voorbereid voor de lange termijn huisvesting van het gemeentekantoor. We verwachten dat in 2025 vervolgonderzoek nodig is om op termijn een definitieve keuze te kunnen maken. We schatten de kosten van een vervolgonderzoek in op € 50.000. Daarnaast vragen we een investeringsbudget van € 800.000,- om het huidige pand aan te passen en zo een tijdspanne van 10 jaar te overbruggen.

De investeringen zijn nodig om het huidige gebouw transparanter, functioneler, efficiënter en publieksvriendelijker te maken, maar ook om medewerkers een prettige en inspireerde werkomgeving te geven zijn aanpassingen nodig.

Jongerenparticipatie

Om deze doelgroep goed te bereiken vragen wij een eenmalig werkbudget voor 2025 van € 10.000,-. Met dit budget kunnen we middelen inzetten om jongeren beter te bereiken en te betrekken. N.a.v. evaluatie in 2025 via 'Oisterwijk Bouwt!' komen we eventueel met een aanvraag voor nieuw (en/of structureel) budget.

Voorziening verbetering dak van de Nieuwe Linde

De investering verbetering dak staat in het IHP gepland voor 2038. De wens is om deze investering naar voren te halen en gelijktijdig met de uitbreiding van het gebouw uit te voeren.

Investeringen

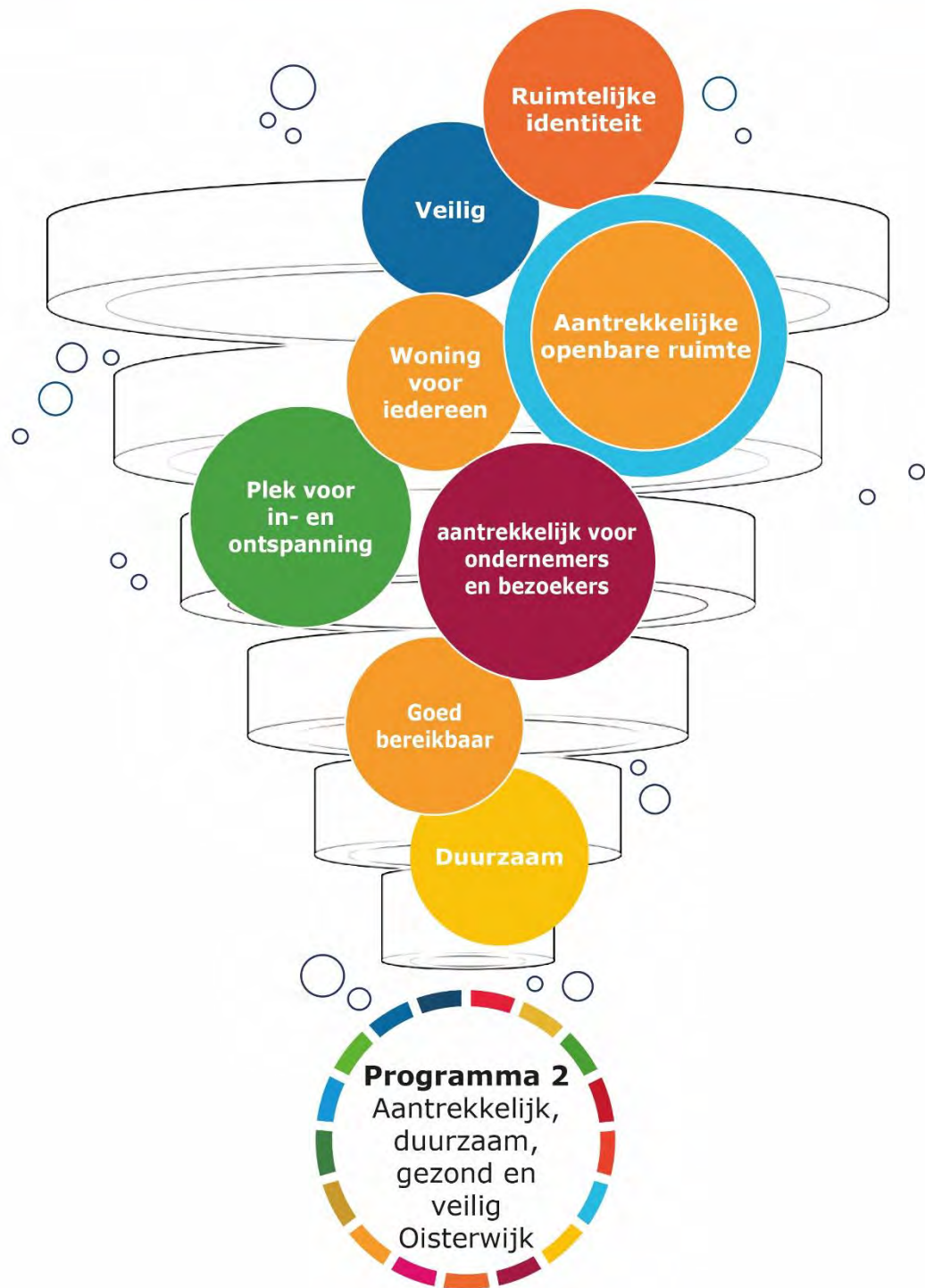
(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026
Bedrijfsmiddelen buitendienst	130	237
Zonnepanelen diverse gemeentelijke gebouwen	302	
Huisvesting gemeentekantoor	300	500
Onderwijshuisvesting PI school de Hondsborg	581	3.650
Onderwijshuisvesting De Nieuwe Linde		2.125
Onderwijshuisvesting De Sprankel	844	
Totaal	3.318	6.512

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Nederland	Oisterwijk
Apparaatskosten	kosten per inwoner	2024	*	493
Bezetting	fte per 1.000 inwoners	2023	*	6,4
Externe inhuur	kosten inhuur externen als % van totale loonsom + kosten inhuur externen	2023	*	2%
Formatie	fte per 1.000 inwoners	2023	*	7,5
Gemeentelijke woonlasten	€	2023	860	853
Gemeentelijke woonlasten	€	2023	942	892
Gemiddelde WOZ-waarde	x €1.000	2023	369	479
Overhead	% van totale lasten	2024	*	19%

Gegevens niet beschikbaar *

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Programma 2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk

Algemene beleidsdoelstelling van dit programma

Het programma 'Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig Oisterwijk' heeft als doel de leefomgeving van de gemeente Oisterwijk te beheren, te ontwikkelen en te faciliteren door middel van vastgestelde kaders binnen de daarvoor beschikbare middelen.

Maatschappelijk effect

Oisterwijk is de Parel in 't Groen door de prettige leefomgeving met een veilige, toegankelijke, schone en duurzame openbare ruimte. Voor alle inwoners is voldoende sport- en cultuuraanbod aanwezig. Er is aandacht voor de verschillende woonbehoeften van de inwoners en we stimuleren energieneutraal wonen, ondernemen en denken. De ondernemers zijn positief over het vestigingsklimaat.

Ambities voor 2025

De ambities voor 2025 worden vertaald in de volgende thema's:

- 2.1 Versterking van kwaliteit en identiteit van Oisterwijk door ruimtelijke ontwikkelingen.
- 2.2 We streven naar een aantrekkelijke en duurzame openbare ruimte.
- 2.3 Het is veilig voor onze inwoners.
- 2.4 Oisterwijk is aantrekkelijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers.

Financiën

De baten en lasten van dit programma worden hieronder schematisch weergegeven:

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 25.226
Baten	€ 14.345
Saldo	- € 10.881

2.1 Versterking van kwaliteit en identiteit van Oisterwijk door ruimtelijke ontwikkelingen

Wat willen we bereiken?

We werken in Oisterwijk aan drie opgaven die in het vastgestelde Koersdocument Oostflank zijn benoemd:

1. Transitie landelijk gebied: het grondgebruik wordt in balans gebracht met wat het bodem- en watersysteem aan kan. Daardoor komen landbouw en natuur weer in evenwicht, waardoor er sprake is van een toekomstbestendige landbouw.
2. Transitie mobiliteit: een deel van het vervoer per auto verschuift naar OV-vervoer of per fiets.
3. Transitie wonen, werken en recreëren: vanuit deze twee transities geven we verder vorm aan de invulling van de dorpen door het toevoegen van woningen in verbinding met het landschap, het stimuleren van (nieuwe) economische functies in samenhang met de transities, boomteelt en natuurontwikkeling. We sluiten aan bij Van Gogh Nationaal park, voor en door het versterken van de kwaliteiten van het landschap. En zetten in op natuurbeleving en duurzaam toerisme.

Vanuit de transitie wonen willen we de ruimtelijke kwaliteit van Oisterwijk versterken en bijdragen aan de gemeentelijke woningbehoefte. De woningbouwopgave is 1.500 woningen voor de komende 10 jaar. Om deze doelstelling te behalen moeten we versnellen naar gemiddeld zo'n 150 woningen per jaar. Daarbij zetten we in op voldoende betaalbare woningen en huisvesting voor bijzondere doelgroepen.

Naast het inspelen op de lokale woningbehoefte willen we ook een bijdrage leveren aan de regionale woningbehoefte. Om beide behoeftes inzichtelijk te krijgen, maken we gebruik van data gestuurd werken.

We gaan verder met de implementatie van de Omgevingswet. Om aan de wettelijke verplichting te voldoen moet er voor 1 januari 2032 één permanent omgevingsplan voor de hele gemeente zijn. Daarnaast moet voor 1 januari 2027 de omgevingsvisie uit 2016 zijn geactualiseerd. Het Koersdocument Oostflank en bestaande visies en beleid zijn hiervoor de onderlegger.

Wat gaan we daarvoor doen?

Uitvoering geven aan het vastgestelde Koersdocument Oostflank

We geven uitvoering aan de drie opgaven: transitie landelijk gebied, transitie mobiliteit, en transitie wonen, werken en recreëren. We stellen een plan van aanpak op om te komen tot een integrale aanpak.

Duurzame en toekomstgerichte landbouw leefomgeving

We zetten in op een duurzame en toekomstgerichte leefomgeving. In het buitengebied doen we dit samen met de provincie en andere stakeholders, onder andere via de gebiedsgerichte aanpak (GGA) voor Kampina en Oisterwijkse Vennen en GGA Loonse en Drunense Duinen. In parallelle sporen worden gebiedsvisies vastgesteld, nadere onderzoeken verricht (o.a. op het gebied van stikstof en water) en worden scenario's uitgewerkt.

We starten in 2025 met een pilot voor het verweven van natuur inclusieve boomteelt en natuur/bos, gezamenlijk met de sector en natuur- en milieuorganisaties zoals benoemd in het Koersdocument Oostflank.

Verder blijven we inzetten op het faciliteren van stoppende of omschakelende agrarische ondernemers (o.a. de deelnemers aan de stoppersregelingen LBV-plus en LBV). Ook krijgt de pilot 'Basiskwaliteit Natuur' naar verwachting in 2025 een vervolg in samenwerking met de GH0 B-teams en andere partners (waaronder gemeente Tilburg, provincie en ministerie van LNV). En door middel van regelingen zoals Stimuleringsregeling Landschap en Erven plus blijven we onze inwoners stimuleren om ook zelf bij te dragen aan de groene omgevingskwaliteit.

Woningbouwopgave

We geven uitvoering aan het programmaplan 'Versneld bouwen in Oisterwijk 2023 – 2033' door opzetten van een versnellingsteam woningbouw. Daarnaast pakken we de volgende maatregelen en acties uit het uitvoeringsprogramma van de Woonzorgvisie Oisterwijk op:

- We evalueren en actualiseren het integraal afwegingskader initiatieven woningbouw;
- We evalueren de interne omgevingstafel;
- We onderzoeken of we als onderdeel van de aanpak voor de versnelling van de woningbouw een versnellingstafel kunnen inrichten;
- We onderzoeken en stellen vervolgens een compensatiefonds op voor de sociale woningen;
- We werken samen met de regio aan de implementatie van een integraal data dashboard.

Omgevingsvisie en omgevingsplan

We maken een plan van aanpak voor de actualisatie van de omgevingsvisie en voor het opstellen van een permanent omgevingsplan. Vervolgens wordt in 2025 gestart met de uitvoering hiervan. Daarnaast onderzoeken we de effecten van de invoering Omgevingswet op de formatie en de legesopbrengsten. De uitkomsten van dit onderzoek worden (structureel) meegenomen in de begroting 2026.

Hoe kunnen we dat meten?

- Aantal gestopte en omgeschakelde agrarische ondernemingen
- Een continue bouwstroom van 150 woningen per jaar;
- Het aantal nieuwgebouwde woningen (doel 1.500 woningen tussen 2022 en 2032):

Jaartal	2022	2023	Totaal	Streefwaarde 2032
Aantal woningen	56	104	160	1.500

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 1.104
Baten	€ 331
Saldo	- € 772

2.2 We streven naar een aantrekkelijke en duurzame openbare ruimte

Wat willen we bereiken?

Een veilige, toegankelijke, schone, groene en duurzame openbare ruimte voor onze inwoners om te wonen, werken en recreëren. Met oog voor de biodiversiteit en natuurwaarden op het gekozen kwaliteitsniveau.

We richten ons op het beperken van het risico op wateroverlast en het voorkomen van structurele grondwateroverlast en -onderlast, afgestemd op de functie van het gebied of object.

Onze inwoners verplaatsen zich zoveel mogelijk te voet, per fiets (voor verplaatsingen binnen 10 km) of het openbaar vervoer, omdat het bijdraagt aan een leefbare en gezonde samenleving. Het aantal autoverplaatsingen neemt af door goede alternatieven te bieden. We ontmoedigen doorgaand verkeer door onze woonwijken om overlast te beperken. De gemeente blijft met de auto wel bereikbaar, inclusief bij de doelgroep passende parkeergelegenheid.

We leveren – waar mogelijk in samenwerking met de regio Hart van Brabant – een bijdrage aan de doelstellingen uit het Klimaatakkoord en onze lokale Duurzaamheidsagenda. We zetten in op vermindering van de CO₂-uitstoot, onder andere door het verhogen van het aandeel opwekking hernieuwbare energie (zon en wind) en het opstellen en uitvoeren van plannen gericht op het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.

Gemeente Oisterwijk is een groene en duurzame gemeente, die meewerkt aan de circulaire economie. We gaan daarom aan de slag met deze vier thema's:

1. Preventie: we voorkomen het ontstaan van afval.
2. We scheiden en hergebruiken meer afval en grondstoffen.
3. We verbeteren onze dienstverlening aan inwoners.
4. We hebben meer aandacht voor afval van bedrijven.

Wat gaan we daarvoor doen?

Beheer

Voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte lopen de bestekken voor onderhoud bomen, onderhoud beplantingen (WSD), maaien bermen en sloten en machinaal onderhoud door. Het beheer op drukriolering wordt na de in de afgelopen jaren uitgevoerde intensivering gecontinueerd om het aantal storingen en calamiteiten laag te houden.

Uitwerking ambities Visie Openbare Ruimte

Na het vaststellen van de Visie Openbare Ruimte in 2023 ronden we in 2025 het vernieuwde beleid rondom Openbare Ruimte, Groen en Openbare Verlichting af. Ook werken we met het Handboek Rood en hebben we de eerste opzet voor de Leidraad Toegankelijke Openbare Ruimte gereed. Deze documenten dienen als handvaten voor de uitvoering van efficiënt en hoogwaardig dagelijks en planmatig beheer, en zorgen voor eenduidige kaders bij nieuwe aanleg en tussentijdse beheeropgaven.

Optimalisering openbare verlichting

We zetten in op het verduurzamen en verminderen van openbare verlichting. Concreet betekent dit dat als armaturen toe zijn aan vervanging, overgegaan wordt op LED-armaturen. Daarnaast saneren we openbare verlichting, met name in het buitengebied. Het streven is om in de komende jaren 700 tot 800 masten te verwijderen, om uiteindelijk op ca. 7.500 lichtmasten uit te komen. Dit scheelt beheerkosten, energie, CO₂ en lichtvervuiling.

Duurzame instandhouding groen

Voor de duurzame instandhouding van het openbaar groen en de bomen zijn reconstructies noodzakelijk. Dit pakken we waar mogelijk integraal en/of wijkgericht aan, samen met andere geplande werken. We richten ons, naast het regulier onderhoud en de integrale reconstructies, ook op het herstellen van achterstand in onderhoud en kleine reconstructie van het groen. Ook stellen we in 2025 het 'programma Groen' vast en geven we hier verdere uitwerking aan.

Water en riolering

In projecten en ontwikkelingen worden de in onze masterplannen ontworpen regenwaterstelsels opgenomen. De voor deze projecten aangevraagde en toegekende subsidiegelden voor klimaatadaptieve maatregelen van Waterschap de Dommel worden hiervoor ingezet. Waar mogelijk worden de in het Basis Rioleringsplan (BRP) geadviseerde maatregelen gecombineerd met integrale investeringsprojecten.

Verkeer, vervoer en infrastructuur

We zetten in op duurzame mobiliteitsoplossingen. Dit doen we onder andere door het faciliteren van het gebruik van elektrische vervoermiddelen en autodelen. Daarnaast optimaliseren we de infrastructuur voor fietsers en voetgangers. Waar mogelijk gebruiken we de maatregelen uit het 'Uitvoeringsprogramma+ Verkeersveiligheid' waarmee potentiële knelpunten worden aangepakt. Verkeers-educatieprogramma's voor mensgerichte maatregelen vanuit het Brabant VerkeersveiligheidsLabel en Veilig Verkeer Nederland dragen bij aan de verkeersveiligheid van de deelnemers doordat zij bewuster en vaardiger worden in het verkeer.

We werken binnen en buiten aan het verbeteren van de fietsinfrastructuur. In overzichtsdocument 'Ambitie Fiets' staan de ambities, initiatieven en projecten op het gebied van stimuleren en faciliteren van fietsverkeer. We realiseren samen met Hilvarenbeek het Oisterwijkse deel van snelfietspad F58. Aan het fietspad Moergestelseweg – Oisterwijkseweg combineren we groot onderhoud met het ombouwen naar een fietspad in twee richtingen. We werken verder aan de voorbereiding van Fietspad Spoor Noord. Het fietspad langs de Ambachtstraat trekken we verder door richting de Sprendlingenstraat. We verbeteren de oversteek bij de Luxemburgstraat. En met de reconstructie van de Gemullehoekenweg verbeteren we de fietsverbinding uit de natuurgebieden richting het centrum van Oisterwijk.

Overige initiatieven:

- De Parklaan en De Laerweye worden verkeersveiliger gemaakt door de maximumsnelheid te verlagen naar 30 km/uur. Hierbij worden ook fysieke maatregelen genomen zoals aanleggen verkeersplateaus en uitritconstructies.
- De Kantstraat wordt opnieuw ingericht waarbij de verkeersveiligheid wordt vergroot.
- We voeren een evaluatie uit van het 'vol-vrij' systeem op de parkeerplaats Spoorlaan.
- We stellen nieuw parkeerbeleid op voor de hele gemeente.
- We zorgen voor meer en een goede spreiding van openbare laadpunten voor elektrisch vervoer (zowel voor auto als fiets).
- We faciliteren initiatieven op het gebied van duurzaam vervoer.

Verkeersplan en randweg Moergestel

In het verkeersplan Moergestel staan verkeersmaatregelen die op korte, middellange en lange termijn worden opgepakt. Het Herijkte Verkeersplan Moergestel wordt in 2025 ter vaststelling aan de raad voorgelegd. Daarnaast wordt als onderdeel van de Uitvoeringsagenda Oostflank een haalbaarheidsstudie voor de randweg Moergestel uitgevoerd.

Duurzaamheidsagenda en REKS

We geven uitvoering aan de gemeentelijke Duurzaamheidsagenda, de Regionale Energie- en Klimaatstrategie (REKS) en de Transitievisie Warmte. Projecten die in 2025 in dit kader worden uitgevoerd of gecontinueerd zijn onder andere:

- Realiseren van de REKS-gebiedsopgaven (energiehubs de Baars en Kattenberg) met aandacht voor het opwekken van hernieuwbare energie en klimaatadaptatie.
- Continueren van het project 'aanpak energie-armoede' door (via het energieloket Oisterwijk) inwoners te adviseren over energiebesparende maatregelen en deze, waar mogelijk, direct uit te voeren.
- Verstrekken van leningen voor het verduurzamen en/of levensloopbestendig maken van woningen.
- Opstellen van uitvoeringsplannen ten behoeve van het aardgasvrij maken van de gebouwde omgeving.
- Uitvoeren van ecologisch onderzoek ten behoeve van het soorten-managementplan dat nodig is voor de verdere verduurzaming van de gebouwde omgeving.
- Verduurzamen van het gemeentelijke vastgoed met behulp van een routekaart verduurzaming.
- Stimuleren van energiebesparing en zonne-energie op bedrijfsdaken, waarbij we samen met bedrijven zoeken naar oplossingen voor de problemen rondom netcongestie (bijv. batterijopslag of energiedelen).
- Stimuleren, faciliteren en regisseren van duurzaamheidsinitiatieven van inwoners, ondernemers, energiecoöperaties en andere organisaties.

Hiervoor zetten wij de ontvangen uitkering van het Rijk voor (extra) capaciteit voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid in.

Voor klimaatadaptatie wordt een integrale visie opgesteld. Deels is klimaatadaptatie als onderwerp reeds ondergebracht in afzonderlijke beleidsdocumenten, maar er is behoefte aan een duidelijke, overkoepelende visie. Volgend op de visie wordt ook een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Circulaire economie

Op basis van de 'Afval- en grondstoffennota Oisterwijk 2024-2030' gaan wij in 2025 een nulmeting doen van de volgende indicatoren:

1. Hoeveel voedsel wordt verspild.
2. Hoeveel inwoners maken gebruik van kringloopbedrijven en Repair Cafés.
3. Hoeveel inwoners (ver)bouwen met biobased/gerecyclede materialen.
4. Hoeveel afval de gemeentelijke organisatie produceert.
5. Hoeveel bedrijven en maatschappelijke organisaties duurzaam afvalbeheer uitvoeren.

Daarnaast blijven we projecten uitvoeren voor het verminderen van (zwerf)afval en projecten rondom bewustwording en educatie.

Hiermee werken wij toe aan het voldoen aan onze doelstelling van 70 kg restafval per inwoner in 2030 en willen we ervoor zorgen dat er in 2030, 80% van onze inwoners tevreden is over het afvalbeleid.

Hoe kunnen we dat meten?

- We leggen 800 m¹ extra regenwaterriool aan.
- We treffen voorbereidingen voor de aanleg van 800 m¹ regenwaterriool in 2026.
- Tot 2030 zetten we per jaar gemiddeld 150 lichtmasten uit.
- Het aantal verkeersdoden is jaarlijks 0.
- Het aantal autoverplaatsingen neemt af.
- Aantal kilogram voedselverspilling per inwoner t.o.v. 2025
- Aantal bezoeken per inwoner aan kringloopbedrijven en Repair Café t.o.v. 2025
- Aantal kilogram restafval per inwoner
- Percentage tevreden inwoners over het afvalbeleid
- Aantal verbouwingen met biobased/gerecyclede materialen t.o.v. 2025
- Aantal kilogram afval per jaar van de gemeentelijke organisatie t.o.v. 2025
- Percentage bedrijven met plan voor duurzaam afvalbeheer t.o.v. 2025

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 12.081
Baten	€ 9.411
Saldo	- € 2.670

2.3 Het is veilig voor onze inwoners

Wat willen we bereiken?

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een aantrekkelijk en leefbaar Oisterwijk. Oisterwijk moet niet alleen veilig zijn, mensen moeten zich ook veilig, welkom en vrij voelen. Een veilig Oisterwijk creëren we samen; door gezamenlijke inspanning en integrale samenwerking zorgen we voor een veilig en leefbaar Oisterwijk, waarbij overlast en criminaliteit zo veel mogelijk wordt voorkomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

De gemeente voert de regie en werkt hierbij samen met haar veiligheidspartners zoals de politie, het Openbaar Ministerie, de Veiligheidsregio en het Zorg- en Veiligheidshuis.

De gemeente heeft het 'Integraal Veiligheidsbeleid 2023-2026' vastgesteld. In het Integraal Veiligheidsbeleid staan vier thema's benoemd waarop de gemeente – samen met haar veiligheidspartners – extra aandacht richt; zorg & veiligheid, evenementenveiligheid, ondermijnende criminaliteit en digitale veiligheid. Dit vertaalt zich onder meer in de volgende concrete acties/ maatregelen:

- We richten ons op het in beeld brengen van kwetsbare inwoners. Door integraal te werken ontvangen we zorgen over kwetsbare inwoners in een vroeg(er) stadium (lees 'vroegsignalering'). Daarnaast vergroten wij de meldingsbereidheid onder onze inwoners richting het Landelijke Meldpunt Zorgwekkend Gedrag om meldingen op de juiste plaats te ontvangen.
- We borgen het basisniveau van een weerbare overheid conform de 'Brabantse Norm Weerbare Overheid', zoals gerealiseerd in 2024. Onder de Brabantse Norm valt onder meer 'bewustwording en organisatie' en 'informatiepositie en informatiebeveiliging'.
- We vergroten de meldingsbereidheid op het gebied van ondermijning door inwoners en ondernemers handvatten te bieden voor het herkennen en melden van ondermijnende criminaliteit.
- We voeren zelfstandig én integraal controles uit op het gebied van ondermijning, onder meer op bedrijventerreinen, recreatieparken en in het buitengebied.
- We actualiseren het Bibob-beleid en passen dit actief toe bij onder meer drank- en horecaverGUNningen en bouwvergunningen.
- We zetten op het gebied van digitale veiligheid in op preventie door onze inwoners en ondernemers weerbaarder te maken. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij de behoeftes van de verschillende doelgroepen.

Hoe kunnen we dat meten?

Meldingsbereidheid verward en onbegrepen gedrag

- In 2023 kwamen er vijf meldingen, gemaakt door inwoners, binnen bij het Landelijk Meldpunt Zorgwekkend gedrag (belegd bij het Zorg en Veiligheidshuis Midden en West-Brabant) over personen met verward en onbegrepen gedrag in de gemeente Oisterwijk. In 2025 streven we ernaar dat het aantal meldingen over personen met verward en onbegrepen gedrag in de gemeente Oisterwijk bij het meldpunt is gestegen met 20%.

Meldingsbereidheid bij ondermijning

- In 2023 kwamen er 23 meldingen binnen. In 2025 streven we ernaar dat het aantal meldingen bij de gemeente over georganiseerde criminaliteit in de gemeente Oisterwijk is in 2025 met 20% gestegen ten opzichte van 2023.

Bibob onderzoek

- Bij 100% van de ingediende vergunningsaanvragen waar Bibob op van toepassing is, voeren we een Bibob onderzoek uit.

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 3.016
Baten	€ -
Saldo	- € 3.016

2.4 Oisterwijk is aantrekkelijk voor inwoners, ondernemers en bezoekers

Wat willen we bereiken?

Een actieve, culturele, sportieve en gezonde leefstijl voor onze inwoners. We zetten in op stimuleringsprogramma's op het gebied van sport en cultuur, waarbij kwalitatieve sport-, cultuur-, beweeg- en speelvoorzieningen noodzakelijk zijn.

Het behouden van bestaande bedrijven en bezoekers en het aantrekken van nieuwe bedrijven en bezoekers die passen bij het economisch profiel van de gemeente Oisterwijk.

Wat gaan we daarvoor doen?

Cultuur

In 2023 is de nieuwe cultuurvisie vastgesteld. In 2025 geven we opvolging aan de uitvoeringsprogramma's die eind eerste kwartaal 2025 door het college vastgesteld zullen worden.

Sport

Inzetten van sport en bewegen voorkomt gezondheidsproblemen en versterkt de sociale basis in Oisterwijk. Hierbij hebben we vooral aandacht voor jeugd en ouderen.

We zetten o.a. in op een sociaal en veilig sportklimaat. Het initiatief hiervoor komt vanuit de sportverenigingen zelf. In 2025 bereiden we ons verder voor op de vier V's voor een veilig (sport)klimaat op de vereniging, vanaf 2026 dienen gemeenten hierop te handhaven:

- Verenigingsbrede gedragscode.
- Vakkundig geschoolde instructeurs, trainers en coaches.
- Vertrouwenscontactpersoon op de vereniging.
- Verklaring Omtrent het Gedrag vrijwilligers.

De ambities uit Sportakkoord 2 worden verder uitgevoerd. Hierbij ligt de focus op het versterken van het fundament van de sport, het vergroten van het bereik en het meer betekenis geven aan sport.

Dit doen we door de inzet van de beweegcoaches die o.a. sport- en cultuuraanbieders ondersteunen bij het beter zichtbaar maken van het aanbod en ondersteunen bij het organiseren van activiteiten in de wijk.

Om de motorische en sociaal-emotionele ontwikkeling van leerlingen in het basisonderwijs in kaart te brengen, maken we in schooljaar 2024-2025 gebruik van leerlingvolgsysteem BeweegBaas. Dit wordt uitgevoerd door de vakleerkracht gymnastiek in het primair onderwijs en leidt tot inzicht in de motorische ontwikkeling.

In 2025 geven we uitvoering aan het nieuwe Speelbeleid dat vastgesteld is.

In september 2024 heeft de raad een voorlopig besluit genomen over de toekomst van zwembad Staalbergven. Bij de vaststelling van de begroting voor 2025 e.v. jaren vindt de definitieve besluitvorming plaats. Uitgaande van de keuze voor één van de twee revitalisatie scenario's, zal het jaar 2025 in het teken staan van de nadere planuitwerking en -voorbereiding.

Economie en toerisme & recreatie

In 2025 geven we uitvoering aan de economische visie en de motie voor het opstellen van een integraal plan bedrijventerreinen gemeente Oisterwijk. De thema's: ruimte om te ondernemen, maatschappelijke opgaven: arbeidsmarkt, innovatie en duurzaamheid, economische samenwerking en dienstverlening worden opgestart. Met de volgende acties in 2025 dragen we bij aan de doelstellingen uit de economische visie: versterken van de samenwerking, knellende arbeidsmarkt en verduurzaming bedrijventerreinen:

- We richten een Multi Helix platform op waarin ondernemers, onderwijs, maatschappelijke organisaties en overheid samenwerken en overleggen op economische thema's.
- We continueren de verdere versteviging en verdieping van de samenwerking voor, door en tussen ondernemers met het Ondernemersloket en de accountmanager.
- Samenwerking op verschillende schaalniveaus wordt doorgezet en waar nodig ingezet voor diverse thema's zoals de 'Dag van de Techniek'. Maar ook voor het organiseren van een integrale banenmarkt in 2025 voor onder andere de gastvrijheidssector, techniek en zorg.
- Gemeente Oisterwijk neemt deel aan de SPUK-regeling: project duurzaam organiseren van (17) bedrijventerreinen in Hart van Brabant en het verduurzamen van betreffende bedrijventerreinen te gaan versnellen, indien mogelijk door te komen tot een Green Deal. Midpoint Brabant gaat hierbij ondersteunen.

Met het uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme is focus aangebracht voor de jaren 2025-2029 met als thema's samenhang en verbinding, spreiding, economische en maatschappelijke waarden, innovatie en (omgevings)kwaliteit. We werken hierin samen met onze partners zoals Bezoek Oisterwijk, Centrummanagement, Buitengebiedmanagement, VisitBrabant en Natuurmonumenten. Waar nodig schalen we regionaal de samenwerking op. Een toerist kent immers geen gemeentegrenzen maar verblijft in een gebied. Zo dragen we vanuit recreatie en toerisme ook bij aan de doelstelling uit de economische visie namelijk een goed voorzieningenniveau voor eigen inwoners en bezoekers. In 2025 ligt de focus op:

- Ontwikkelen thematische (fiets)route 'Made in Brabant' (schoen- en leerindustrie).
- Inzetten op internationalisering (meertaligheid): focus op de internationale gast die meerdere dagen in de regio verblijft en twee tot drie keer zo veel besteed door o.a. trainingen aan ondernemers, meertalige websites en koppelen hiervan, meertalige menukaarten en een vakantiekalender voor de buitenlandse gast door deelname Regio Boost.
- Monitoring en regulering bezoekersstromen.
- Stimuleren product- en arrangement ontwikkeling bij ondernemers door opstarten werkgroepen: opzet projecten, projectleden en coördinatoren door gemeente.
- Stimuleren evenementen bijvoorbeeld lokaal 'Art in Oisterwijk' en mogelijk regionale aansluiting zoeken bij de biënnale Van Gogh Homeland. Beiden vinden plaats in 2026.

Hoe kunnen we dat meten?

- Een toename of gelijk blijven van het aantal vestigingen van bedrijven. In de gemeente Oisterwijk zijn in totaal 5.335 bedrijfsvestigingen geregistreerd (gegevens voor 2023).
- Het aantal banen in recreatie en toerisme blijft minimaal gelijk; 10,2 % van het totale aantal banen in Oisterwijk komt vanuit recreatie en toerisme.
- Sportvoorzieningen voldoen aan de normen en toetsingscriteria van de betreffende bond.

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 5.347
Baten	€ 930
Saldo	- € 4.416

Reguliere werkzaamheden 2025

Onderstaande infographic geeft een indruk van de werkzaamheden die de gemeente uitvoert voor haar inwoners.

Wat kost het?

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
2.1 Ruimtelijke ontwikkelingen	1.552	1.104	740	624	447
2.2 Openbare ruimte	12.547	12.080	12.327	12.514	12.608
2.3 Veiligheid	2.706	3.016	2.846	2.846	2.846
2.4 Cultuur, sport en economie	5.324	5.347	5.024	4.963	4.906
2.5 Grondbedrijf	3.532	3.679	4.251	3.310	3.632
Totaal lasten	25.661	25.226	25.187	24.258	24.445
2.1 Ruimtelijke ontwikkelingen	653	331	317	317	317
2.2 Openbare ruimte	9.094	9.412	9.610	9.610	9.595
2.3 Veiligheid					
2.4 Cultuur, sport en economie	1.015	930	890	890	890
2.5 Grondbedrijf	3.974	3.672	4.244	3.304	3.632
Totaal baten	14.736	14.345	15.061	14.121	14.433
Saldo van baten en lasten	-10.925	-10.881	-10.126	-10.138	-10.012
Storting reserves					
Storting reserves Grondbedrijf	555				
Storting reserves	555	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	3.236	615	613	528	349
Onttrekkingen reserves Grondbedrijf					
Onttrekkingen reserves	3.236	615	613	528	349
Mutatie reserves	2.681	615	613	528	349
Saldo	-8.244	-10.266	-9.513	-9.610	-9.663

Toelichting

Naast de mutaties voor loon en prijscompensatie en structurele effecten 2^e berap is een aantal autonome ontwikkelingen en wensen en ambities financieel meegenomen. Deze lichten we hieronder toe.

Autonome ontwikkelingen

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Autonome ontwikkelingen				
Afvalbegroting (oa kostendekkendheid naar 97%)	226	226	226	226
Overige mutaties	155	80	80	80
Tekort (-) / Overschot (+)	381	306	306	306

Toelichting autonome ontwikkelingen

Afvalstoffenheffing

Conform afspraken met uw raad zijn de tarieven voor afvalstoffenheffing verhoogd om te groeien naar een kostendekkend tarief.

Wensen en ambities

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Wensen en ambities PPN	-109	56	-279	-489
Staalbergven scenario 3b		98	-190	-202
Bibob coördinator		-45	-45	-45
Groen blauwe dooradering	-15	-50	-50	-50
Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme	-94	-65	-35	-22
Nieuwbouw circulaire centrum Tilburg oost - Oisterwijk		PM	PM	PM
Nieuwbouw Den Domp	-400	118	46	-170
Dekking afboeken restkrediet en sloop Den Domp uit algemene reserve	400			
Wensen en ambities na totstandkoming PPN	-225			
Uitvoeringsbudget Oostflank	-200			
Werkbudget Klimaatadaptatie	-25			
Tekort (-) / Overschot (+)	-334	56	-279	-489

Toelichting Wensen en ambities

Staalbergven

In de raadsvergadering van december 2023 heeft de raad via een amendement een besluit genomen om scenario's 3A en 3B verder uit te werken om zo op 19 september 2024 een besluit te kunnen nemen over de toekomst van Staalbergven. In deze begroting zijn de financiële consequenties van scenario 3B verwerkt.

Bibob coördinator

Voor 2024 en 2025 ontvangen we samen met de gemeenten Goirle en Hilvarenbeek subsidie van de Tasforce -RIEC voor het inhuren van een gezamenlijke Bibob coördinator. Vanaf 2026 dienen we de kosten van de Bibob coördinator zelf te dragen. Het in dienst hebben van een Bibob coördinator en uitvoering geven aan de wet Bibob draagt zeer sterk bij aan de aanpak van ondermijnende criminaliteit. Vooralsnog gaan we uit van het in dienst nemen van een coördinator voor de GHO gemeenten door de gemeente Oisterwijk. De kosten worden verdeeld over de drie gemeenten.

Groenblauwe dooradering

De groenblauwe dooradering betreft zowel landschappelijke beplantingen, als ecologische verbindingszones, als aanplant van bomen (Bossenstrategie). Deels kan dit betaald worden met subsidies, maar bijna altijd is daarbij ook een cofinanciering vanuit de gemeente noodzakelijk. Het beschikbare budget is hiervoor ontoereikend.

Uitvoeringsprogramma recreatie en toerisme 2025-2028

In 2022 is de Visie Toerisme en Recreatie vastgesteld. In 2024 is het uitvoeringsprogramma vastgesteld inclusief de financiën voor de opstart van prioriteitsprojecten. Voor de jaren 2025-2029 werken we aan de actieplannen van het uitvoeringsprogramma met als doelstelling de samenhang en verbinding, spreiding, economische en maatschappelijke waarden en innovatie en (omgevings)kwaliteit te verbeteren.

Nieuwbouw Den Domp

Op 7 juli 2023 is door de raad een ontwikkelkader vastgesteld met ruimtelijke en programmatische uitgangspunten voor de planuitwerking. Op basis van het ontwikkelkader verwachten we een investering van € 5.100.000 inclusief BTW en plankosten bij casco-oplevering van de nieuwbouw. Er zijn keuzemogelijkheden die invloed hebben op de investeringskosten. Aan de raad wordt via een discussienotitie drie scenario's met daarbij de realisatiekosten voorgelegd. In de begroting waren vanaf 2026 reeds kapitaallasten van € 80.000 opgenomen. Met de huidige planning (start realisatie 2025 en oplevering 2027) zullen de kapitaallasten doorschuiven naar 2028. 2025: afboeken restant boekwaarde + sloopkosten (circulair): € 400.000. We stellen voor om deze lasten te dekken uit de algemene reserve. Een inschatting van de exploitatielasten is nog niet goed te maken. Wel is bekend dat de beheerkosten voor het huidige Den Domp en voormalig gemeentehuis Haaren komen te vervallen bij realisatie van de nieuwbouw. Wij hebben hier in de prognoses rekening mee gehouden.

Uitvoeringagenda Koersdocument Oostflank

Om uitvoering te kunnen geven aan de drie opgaven van het koersdocument: transitie landelijk gebied, transitie mobiliteit, en transitie wonen, werken en recreëren, vragen wij een incidenteel budget voor 2025. Dit wordt onder meer ingezet voor een haalbaarheidsstudie voor de randweg Moergestel en het uitvoeren van een pilot voor het verweven van natuurinclusieve boomteelt en natuur/bos.

Werkbudget klimaatadaptatie

In 2024 is budget vrijgemaakt voor het opstellen van beleid voor klimaatadaptatie. Dat budget is ontoereikend, waardoor we in 2025 nog eenmalig extra middelen vragen. Deze middelen zullen onder meer benut worden voor het opstellen van een visie en uitvoeringsprogramma.

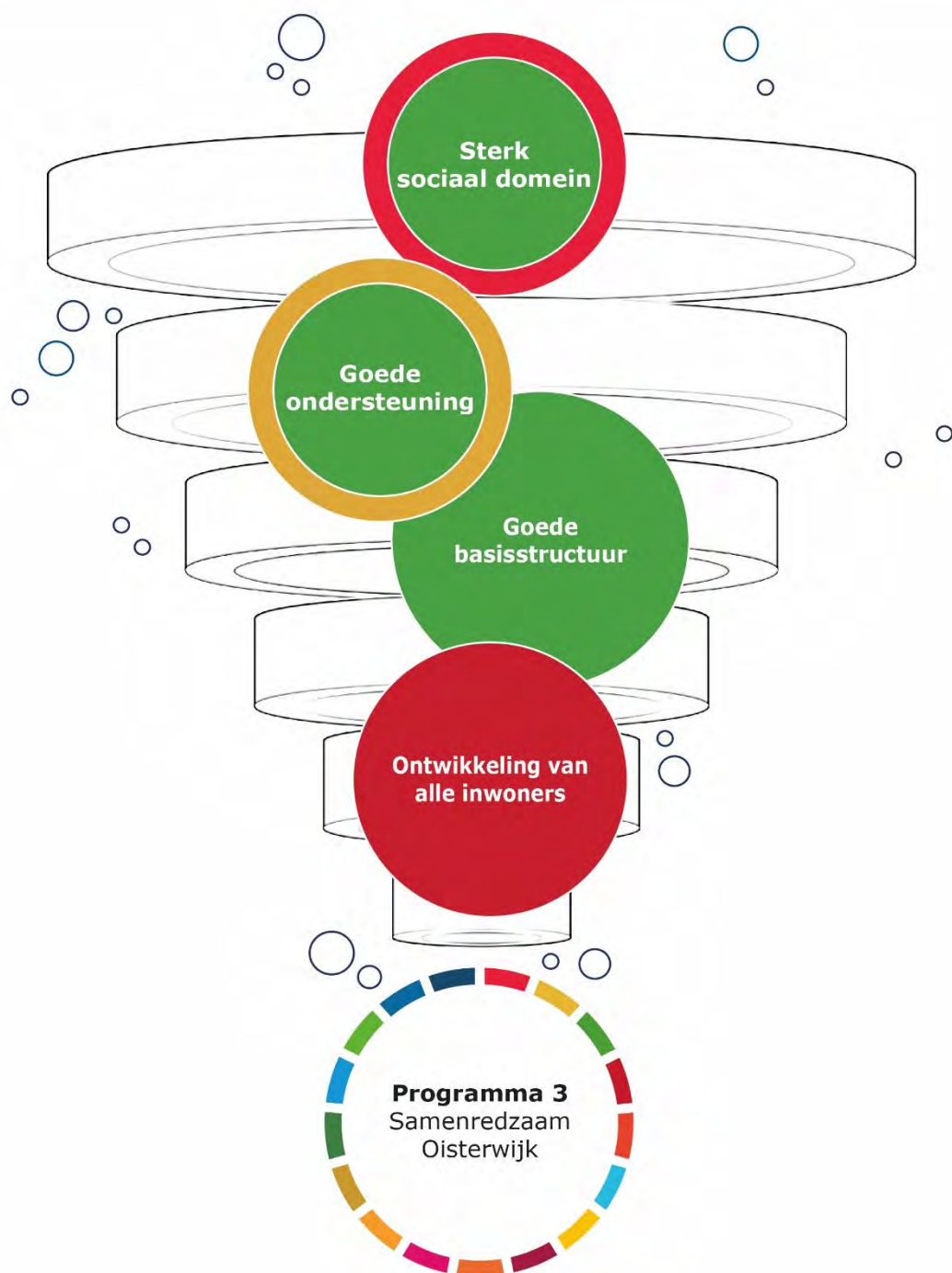
Investerings

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Begroting 2025	Begroting 2026
Baerdijk Distelstraat Wildemanstraat OIW	1.124	
Fietspad Noordzijde spoor (K)		376
Haarenseweg zuid van spoor tot Laarakkerweg OIW		396
Heusdensebaan van spoor tot Sprendingenstraat OIW		480
Kantstraat (rotonde - oude baan) HRN	926	
Moergestelseweg - Oisterwijkseweg fietspad OIW	465	
(Verduurzamen) openbare verlichting	2.100	200
Burgemeester Verwielstraat OIW	97	550
Gemullehoekenweg OIW	1.182	388
Lindeparkt / gemeentehuis OIW	93	528
Sage ten Broekstraat en Zwijsenstraat OIW	477	
Schoutenbuurt OIW	91	2.592
Rugby terrein	40	
Taxandria atletiekbaan	12	
Nemelaer terreininrichting	16	
Nemelaer velden	40	
Staalbergven scenario 3b	3.047	3.048
Nieuwbouw den Domp	450	3.000
Totaal	10.160	11.558

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Nederland	Oisterwijk
Banen	per 1.000 inwoners van 15-64	2023	836,6	794,4
Functiemenging	%	2023	54,2	52,5
Jongeren met een delict voor de rechter	%	2022	1	1
Misdrijven - diefstallen uit woningen	per 1.000 inwoners	2023	1,3	1,2
Misdrijven - geweldsmisdrijven	per 1.000 inwoners	2023	4,3	1,8
Misdrijven - vernielingen en misdrijven tegen openbare orde en gezag	per 1.000 inwoners	2023	5,8	3,8
Misdrijven - winkeldiefstallen	per 1.000 inwoners	2023	2,5	1,1
Nieuw gebouwde woningen	per 1.000 inwoners	2023	9,1	7,3
Omvang huishoudelijk restafval	kg per inwoner	2022	148	104
Percentage bekende hernieuwbare elektriciteit	%	2022	41,3	33,7
Verwijzingen Halt	per 1.000 jongeren	2022	9	7
Vestigingen (van bedrijven)	per 1.000 inwoners 15-64	2023	197,1	248,6

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Programma 3 Samenredzaam Oisterwijk

Algemene beleidsdoelstelling van dit programma

Doel van dit programma is een Samenredzaam Oisterwijk. Dat betekent dat inwoners, ondernemers, (zorg)organisaties en de gemeente er samen voor zorgen dat iedereen mee kan doen. Met inwoners waar dit (tijdelijk) niet zo is, zoeken we naar een oplossing, zo licht als mogelijk - zo zwaar als nodig. De zorg moet ook betaalbaar zijn voor de gemeente om zorg, nu en in de toekomst, te garanderen voor wie dat écht nodig heeft. In dit programma geven we aan wat we daar dit jaar concreet voor gaan doen.

Maatschappelijk effect

Inwoners ervaren dat ze worden geholpen op een manier die past bij de vier bouwstenen van een Samenredzaam Oisterwijk:

1. Oisterwijk is Inclusief, iedereen kan meedoen.
2. Als er een hulpvraag is wordt die laagdrempelig en dichtbij opgelost.
3. Inwoners weten waar ze terecht kunnen en de communicatie rondom een hulpvraag en de oplossing is duidelijk & begrijpelijk.
4. Inwoners met een hulpvraag ervaren dat gemeente en (zorg)organisaties integraal denken dus vanuit de leefwereld van de inwoner en niet vanuit hokjes en schotten.

Ambities voor 2025

De ambities voor 2025 worden vertaald in de volgende thema's:

- 3.1 We hebben een sterk sociaal domein door een goede basisstructuur.
- 3.2 We hebben een sterk sociaal domein met goede ondersteuning.
- 3.3 Alle inwoners kunnen zich ontwikkelen.

Financiën

De baten en lasten van dit programma worden hieronder schematisch weergegeven:

Bedragen * 1.000

Lasten	€ 35.961
Baten	€ 8.922
Saldo	- € 27.039

3.1 We hebben een sterk sociaal domein door een goede basisstructuur

Wat willen we bereiken?

We koersen op een 'Samenredzaam Oisterwijk' in 2030: inclusief, dichtbij, duidelijk en begrijpelijk, integraal.

In Oisterwijk streven we naar een sterke en rijke basisstructuur waarin iedereen mee kan doen. Het versterken van deze basisstructuur gaat over het omzien naar elkaar in de wijken, buurten en dorpen. Hier zijn organisaties en (vrij toegankelijke) activiteiten en voorzieningen nodig die gericht zijn op het elkaar ontmoeten en ondersteunen, ontplooien en ontspannen. Zodat alle inwoners, ongeacht afkomst, sekse, leeftijd, geaardheid of beperking, kunnen samenleven en meedoen.

We staan in Oisterwijk voor een grote en urgente opgave: het aantal ouderen groeit sterk, er is een tekort aan personeel, mensen wonen langer thuis en de druk op mantelzorg neemt verder toe.

We streven ernaar dat iedere inwoner een goede balans en rust heeft in wonen, werken, het privéleven en financiën. Kortom bestaanszekerheid voor iedereen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Dichtbij - ontmoetingsplekken

De buurthuizen en wijkcentra hebben een belangrijke rol in onze gemeenschap en we onderzoeken hoe ze deze functie ook in de toekomst kunnen blijven vervullen. Hierin nemen we mee dat de buurthuizen en wijkcentra vooral worden bemenst door vrijwilligers. Daarnaast zien we in verschillende ontwikkelingen dat een ontmoetingsplek dichtbij een belangrijke randvoorwaarde is voor het behalen van verschillende transformatiedoelen in het sociaal domein.

In 2025 wordt verder gewerkt aan het plan voor een nieuw gemeenschapshuis Den Domp in Haaren op het Monseigneur Bekkersplein in plaats van de huidige locatie aan de Kerkstraat. Dit gebeurt op basis van 'Ontwikkelkader Hart voor Haaren' dat op 6 juli 2023 door uw raad is vastgesteld en het richtinggevend financieel kader dat op 27 juni 2024 door uw raad is vastgesteld. Na vaststelling van het plan zal worden gestart met de planologische procedure (BOPA).

Inclusief – de-stigmatiseren

De gemeente blijft het bestaande regenboogbeleid uitdragen. Samen met onze partners geven we voorlichtingsprogramma's voor de-stigmatisering en inclusie. In 2024 hebben we ingezet op het trainen van jeugd- en jongerenwerkers met basiskennis over LHBTQIA+ personen en thematiek. In 2025 zetten we deze acties door.

Dichtbij en Integraal - Ouder worden in Oisterwijk

We moeten anders kijken naar ouder worden en ouder zijn en mensen moeten zich anders voorbereiden op deze fase van het leven. In 2025 voeren we daarom de volgende acties uit:

- We verbeteren de ondersteuning aan mantelzorgers. We zorgen voor het verminderen van draaglast en het vergroten van kennis en vaardigheden. Daarnaast zetten we stappen om toegankelijkheid tot ondersteuning of hulp te verbeteren door het verstrekken van informatie en het makkelijker maken van procedures.

- We geven samen met de netwerkpartners werkgroep 'dementievriendelijke gemeente' en Alzheimer Nederland uitvoering aan verschillende acties die bijdragen aan de dementievriendelijkheid van Oisterwijk. Door de sociale benadering veranderen we samen de sociale omgeving, niet alleen voor de persoon met dementie maar voor alle inwoners in Oisterwijk. De werkgroep focust zich in 2025 vooral op het trainen en voorlichten van zowel professionals als inwoners over hoe goed om te gaan met dementie.
- We stimuleren dat inwoners van Oisterwijk zich voorbereiden op ouder worden. Dit doen we onder andere door een bewustwordingscampagne rondom ouder worden in Oisterwijk.

Inclusief – integratie en huisvesting bijzondere doelgroepen

Integratie, opvang, inburgering en huisvesting van nieuwkomers blijven ook in 2025 een grote uitdaging, onder andere door de stijging van de asielstroom en het beperkte woningaanbod. In 2024 hebben we een actieplan gemaakt om onze taakstelling te behalen en nieuwe inwoners een woonruimte te bieden in onze gemeente. Mede voor de doelgroep statushouders, maar ook verschillende andere doelgroepen werken we het concept 'woningdelen' verder uit om de krapte op de woningmarkt tegen te gaan. We zetten met name in op hospitabewoning en 'friendscontracten' (verhuur met meerdere alleenstaanden als zijnde een huishouden). Ook ander gebruik van bestaand vastgoed voor huisvesting wordt onderzocht.

Inclusief – opvang vluchtelingen

De Europese Raad besloot om de Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) met 1 jaar te verlengen. Dit betekent dat vluchtelingen uit Oekraïne nu tot en met 4 maart 2026 in landen binnen de EU mogen blijven. Nederland volgt dit besluit ook, wat betekent dat het ministerie alle kosten tot en met 4 maart 2026 volledig vergoedt. In overleg met de regiogemeenten (RRT Hart van Brabant) is afgesproken dat gemeenten het aantal plekken Gemeentelijke Opvang Ontheemden (GOO) dat zij in juni 2024 hebben, ten minste behouden. Gezien het aandeel dat Oisterwijk levert, behouden we het huidige aantal opvangplekken.

Inclusief, Duidelijk & begrijpelijk - bestaanszekerheid

We streven naar bestaanszekerheid voor al onze inwoners, maar focussen op de bestaanszekerheid van inwoners met een kwetsbare financiële positie, die vaak te maken hebben met armoede en/of schulden. Dit kunnen ook ondernemers zijn. Op basis van de uitkomsten van het rapport van de Rekenkamer over Armoedebelief, implementeren we waar nodig de aanbevelingen in 2025. Daarnaast houden we in 2025 de koers vast die we samen hebben vastgesteld:

- Preventie van financiële problemen en schulden.
- Verruiming van inkomen door goed toegankelijke minimaregelingen en door hulp in natura van onze subsidiepartners Voedselbank. Leergeld, Charitas en Sociaal huis. Denk ook aan de energiekussers.
- Het bijstaan van de inwoner op het moment dat er (problematische) schulden zijn door Vroegsignalering en zo snel mogelijk schuldenrust creëren.
- Inzet op participatie en meedoen voor alle inwoners.

Inclusief en Integraal – Gezond en Actief leven

Gemeenten en GGD'en, zorgverzekeraars en VWS werken samen aan een gezond en actief leven voor iedereen. Regionaal werken we ook samen aan het Integraal Zorgakkoord (IZA). Iedereen moet dezelfde kansen krijgen om gezond op te groeien en te leven. Van de eerste 1000 dagen in het leven tot aan vitaal ouder worden. Passend bij onze beweging bij ouder worden in Oisterwijk

hebben we ook aandacht voor gezond ouder worden. Belangrijk is dat ouderen vitaal blijven en een sociaal netwerk hebben. Daarbij zijn gezonde voeding (zowel thuis als in de zorg), sociale contacten en beweging belangrijk. In 2025 versterken we ook voor deze doelgroep de samenwerking in de keten tussen het medisch en sociaal domein, onder andere door de implementatie van 'Welzijn op Recept', de implementatie van het programma 'Kansrijke Start', de inzet van gecombineerde leefstijlinterventies en de inzet van valpreventie. Daarnaast richten we ons op het verminderen van middelengebruik.

Hoe kunnen we dat meten?

- We monitoren het aantal meldingen van discriminatie waarbij mensen worden gediscrimineerd op basis van seksuele gerichtheid. In zowel 2022 als 2023 werd er door Stichting RADAR 1 melding geregistreerd. Door de politie werden er in 2022, 3 meldingen geregistreerd en 0 meldingen in 2023.
(bron: jaarverantwoording Radar)
- Het aantal gehuisveste statushouders is gelijk aan onze opgelegde taakstelling. In 2023 zijn er 57 statushouders gehuisvest. De opgelegde taakstelling was 76.
(bron: TVS volgsysteem. Aantal incl. achterstand)
- Het aantal inwoners dat een hulpvraag stelt bij Loket Wegwijs Oisterwijk en geholpen wordt door een oplossing in onze basisstructuur stijgt met ten minste 5%. In 2022 waren dit 46 doorverwijzingen en in 2023 waren dit 63 doorverwijzingen.
(bron: dashboard Loket Wegwijs individuele en collectieve oplossingen basisstructuur)
- We behouden max. 305 plekken voor het opvangen van ontheemden uit Oekraïne.
- Eind 2026 voldoet 50% van de volwassenen aan de beweegrichtlijnen. In 2022 voldeed 46,3% van de volwassenen uit Oisterwijk hieraan.
(Bron: vzinfo.nl/bewegen)
- In 2025 is Oisterwijk gecertificeerd als 'dementievriendelijke gemeente'.

Wat kost het?

Bedragen * 1.000

Lasten	€ 8.632
Baten	€ 1.740
Saldo	- € 6.892

3.2 We hebben een sterk sociaal domein met goede ondersteuning

Wat willen we bereiken?

We koersen op een 'Samenredzaam Oisterwijk in 2030': inclusief, dichtbij, duidelijk en begrijpelijk, integraal.

We beschikken over een stevig lokaal team met voldoende kennis en expertise, en in goede verbinding met huisartsen, specialistische zorg en andere lokale voorzieningen, verlenen toegang tot jeugdhulp en bieden waar nodig zelf lichte ondersteuning en hulp, gericht op het versterken van het gewone leven en de veerkracht van alle inwoners van 0 tot 100.

- Meer jongeren en kinderen worden met collectieve voorzieningen (dichtbij en vrij toegankelijk) ondersteund in plaats van door de inzet van specialistische zorg.
- Hulpvragen van inwoners worden integraal uitgevraagd zodat onderliggende problemen als geldzorgen of eenzaamheid eerder worden herkend (en met voorrang worden opgepakt). Als er problemen spelen op meerdere levensgebieden worden deze in samenhang opgepakt.
- Het welbevinden van mensen met psychosociale problematiek wordt verhoogd door inzet uit de basisstructuur in plaats van een medische of psychologische behandeling.
- Inwoners krijgen de juiste hulp op de juiste plek.

Wat gaan we daarvoor doen?

Integraal, Duidelijk en Begrijpelijk – jeugdhulp steviger verbinden met aanpalende domeinen

We zorgen ervoor, samen met Goirle en Hilvarenbeek, dat de lokale teams en huisartsen/jeugdartsen steviger met elkaar verbonden zijn. Hierbij richten we ons onder andere op:

- Huisartsen en Loket Wegwijs hebben over en weer vaste contactpersonen.
- Specialistische expertise is dicht bij de lokale teams gepositioneerd met heldere afspraken over de rol, dienstverband, positionering en financiering van consultatiefunctie.
- Er is een heldere verwijsroute/ klantreis beschreven. Deze route wordt ook opnieuw onder de aandacht gebracht in het onderwijs.

Inclusief, Integraal, Duidelijk en Begrijpelijk, Dichtbij – Stevig Lokaal Team

In 2024 zijn we in regio Hart van Brabant gestart met een onderzoek naar werkzame elementen voor het lokale team en de sociale basis; deze noemen we bouwstenen. In 2025 bepalen we welke punten hieruit passend zijn in Oisterwijk en op welke manier, in welke volgorde en met welk tempo we dit implementeren in gemeente Oisterwijk. De bouwstenen bevatten ten minste:

- Opdracht en bevoegdheden; opdracht en het mandaat van het lokale team en de sociale basis.
- Inrichting en uitvoering; afbakening van het lokale team.
- Competenties en werkprincipes; benodigde competenties en werkprincipes.
- Samenwerking; samenwerkingspartners en werkwijze.
- Leren en ontwikkelen; samen reflecteren en evalueren op basis van de opdracht.

Dichtbij en Inclusief - van individueel naar collectief werken

We maken een overzicht welke basisvoorzieningen al zijn ingericht en wat nog nodig is om individuele problemen collectief op te pakken (voor jeugdigen). Voor hetgeen wat nog nodig is maken we een beschrijving voor collectief aanbod of een groepsaanpak. Samen met bestaande aanbieders en lokale partners in onze basisstructuur ontwikkelen we een goede aanpak.

Duidelijk en begrijpelijk – samenwerkingsafspraken woningaanpassingen

Steeds meer ouderen wonen langer thuis. Soms is het nodig om de woning aan te passen, zodat ouderen op een veilige manier langer thuis kunnen wonen. In 2025 werken we samen met gecontracteerde aannemers. We maken afspraken over een aanvraagproces en over toezicht op kwalitatief goede en veilige woningaanpassingen in het kader van de Wmo.

Inclusief - dakloosheid

Het regionale actieplan dakloosheid 'Iedereen een (t)huis' is in 2024 vastgesteld. De acties, inclusief de tijdlijn en wie het oppakt, staan daarin beschreven. Op basis van dit plan van aanpak en na de uitkomsten van de Ethos-telling wordt een jaarlijks regionaal uitvoeringsprogramma opgesteld (te beginnen voor het jaar 2025). Het college heeft op moment van schrijven het regionale actieplan vastgesteld, maar nog geen instemming gegeven voor lokale middelen. Het gesprek voor concrete acties, ambtelijke inzet en financiën volgt na de resultaten van de Ethos-telling in oktober 2024.

Hoe kunnen we dat meten?

- Het aantal jeugdigen dat een indicatie heeft voor specialistische jeugdhulp (aantal unieke cliënten) neemt af. Dit waren in 2022 444 unieke jeugdigen en in 2023 397 unieke jeugdigen. (Bron: dashboard Jeugd GHO aantal actieve cliënten).
- Het percentage hulpvragen dat door Loket Wegwijs Oisterwijk wordt doorverwezen naar een vrij toegankelijke voorzieningen neemt toe. In 2022 was dit 40,7% en in 2023, 39,4%. (bron: dashboard Loket Wegwijs percentage afschaling)
- Het aantal doorverwijzingen van Loket Wegwijs Oisterwijk naar een collectieve oplossing in onze basisstructuur (training of bijeenkomst) neemt toe met 5%. In 2022 waren dit 18 hulpvragen en in 2023 waren dit 23 hulpvragen. (bron: dashboard Loket Wegwijs collectieve oplossingen basisstructuur)
- We monitoren doorlopend de clienttevredenheid van inwoners die gebruik maken van hulp op basis van de Jeugdwet en de Wmo.

Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 25.904
Baten	€ 6.814
Saldo	- € 19.091

3.3 Alle inwoners kunnen zich ontwikkelen

Wat willen we bereiken?

We koersen op een Samenredzaam Oisterwijk in 2030: inclusief, dichtbij, duidelijk en begrijpelijk, integraal.

In gemeente Oisterwijk willen we dat iedereen mee kan doen in onze samenleving, het liefst via betaald werk. Maar ook dat iedereen zich kan (blijven) ontwikkelen en hiervoor de kansen krijgt die hij of zij nodig heeft om mee te kunnen doen, onder andere in het onderwijs.

Als laatste streven we ernaar om meer mensen aan de slag te krijgen, ook mensen waarbij werken niet vanzelf gaat bijv. door een arbeidsbeperking of inwoners die nog moeten inburgeren.

Wat gaan we doen?

Inclusief - Inburgering

Statushouders doorlopen een inburgeringstraject (Z-route, B1 route of Onderwijsroute). In 2025 gaan wij met de aanbieders in gesprek om per 2026 nieuwe contracten te kunnen afsluiten (tot en met 2029). Daarnaast geven wij extra aandacht aan voldoende participatie uren (als werknemer of als vrijwilliger) naast de uren die in inburgeraar besteedt aan taal.

Inclusief - Onderwijskansen

We implementeren het onderwijskansenbeleid dat in 2024 is vastgesteld. We blijven inzetten op vermindering van onderwijsachterstanden samen met onze onderwijsinstellingen en de kinderopvang. Hierbij hebben we in ieder geval extra aandacht voor de volgende activiteiten:

- We starten in 2025 voor het eerst met een VVE-groep op het AZC. We maken het mogelijk voor VVE-locaties met meer dan 40% doelgroep peuters om extra pedagogische ondersteuning te kunnen bieden en zo nog gericht en preventiever met de doelgroep peuters te kunnen werken. Ook investeren we in vroegschoolse educatie voor basisscholen.
- De afgelopen jaren is er stevig geïnvesteerd in leesondersteuning op de basisscholen; in 2025 starten we met een pilot Boekstart in de Kinderopvang om ook bij peuters en hun ouders het lezen en voorlezen te stimuleren.
- We werken voor het tweede jaar met de Peutermonitor om de aantallen doelgroep kinderen goed te kunnen monitoren en grip te krijgen op het bijbehorende budget.

Inclusief, Dichtbij en Integraal – Lokaal Plan

In 2025 geven we uitvoering aan het Lokaal Plan. Dat doen we samen met onze inwoners en partners. We werken naar een 'Samenredzaam Oisterwijk' met als doel: iedereen doet mee.

- We versterken en verbreden de samenwerking van Loket Wegwijs met onder andere de WSD, Regionaal Werk Centrum, werkgevers en onze collega's van werk en inkomen. Hierbij staat de vraag en behoefte van de inwoner centraal en werken we dicht bij de inwoner.
- We maken een aanpak voor de extra begeleiding van Niet Uitkering Gerechtigden, met aandacht voor schoolverlaters (van voortgezet speciaal onderwijs en praktijkonderwijs).

- We ontwikkelen een sluitende aanpak voor jongeren van 16 tot 27 jaar waarbij iedere jongere in beeld is en aansluitend bij het verlaten van school duidelijk is of ze betaald werk of een vervolgopleiding starten of de jongere wordt ondersteund gericht op werk, inkomen, scholing en/of andere leefgebieden.
- We ontwikkelen een dashboard om de ontwikkelingen en resultaten van sociale inclusie (meedoen van onze inwoners) beter te monitoren.
- We zetten Ontwikkelingsgerichte Arbeidsmatige Dagbesteding in voor een bredere doelgroep.

Daarnaast implementeren we de Participatiewet in Balans, die op 1 januari 2025 in werking treedt.

Hoe kunnen we dat meten?

- We voldoen aan het wettelijk percentage (50%) van te inspecteren bestaande gastouderopvang locaties.
- Door middel van de peutermonitor monitoren we het bereik van op VVE geïndiceerde peuters (dit betreft een 0-meting).
- Door middel van de resultatenmonitor monitoren we de resultaten van de voor- en vroegschoolse educatie (dit betreft een 0-meting).
- Het aantal mensen dat werkt met ondersteuning van de Participatiewet neemt toe. In 2022 waren dit 74 unieke personen. In 2023 waren 85 unieke personen.
- (bron: Dashboard Participatie; trede betaald werk met ondersteuning in 2022 en 2023).
- Een daling van het uitkeringsbestand van mensen die langer dan twee jaar een uitkering ontvangen. In 2022 waren dit 244 unieke personen. In 2023 waren dit 244 unieke personen (dit is dus gelijk gebleven) (bron: Dashboard Participatie; aantal actieve uitkeringen naar duur)
- Het aantal inburgeringsplichtige inwoners dat werkt (naast het inburgeringstraject) neemt toe (dit betreft een 0-meting).

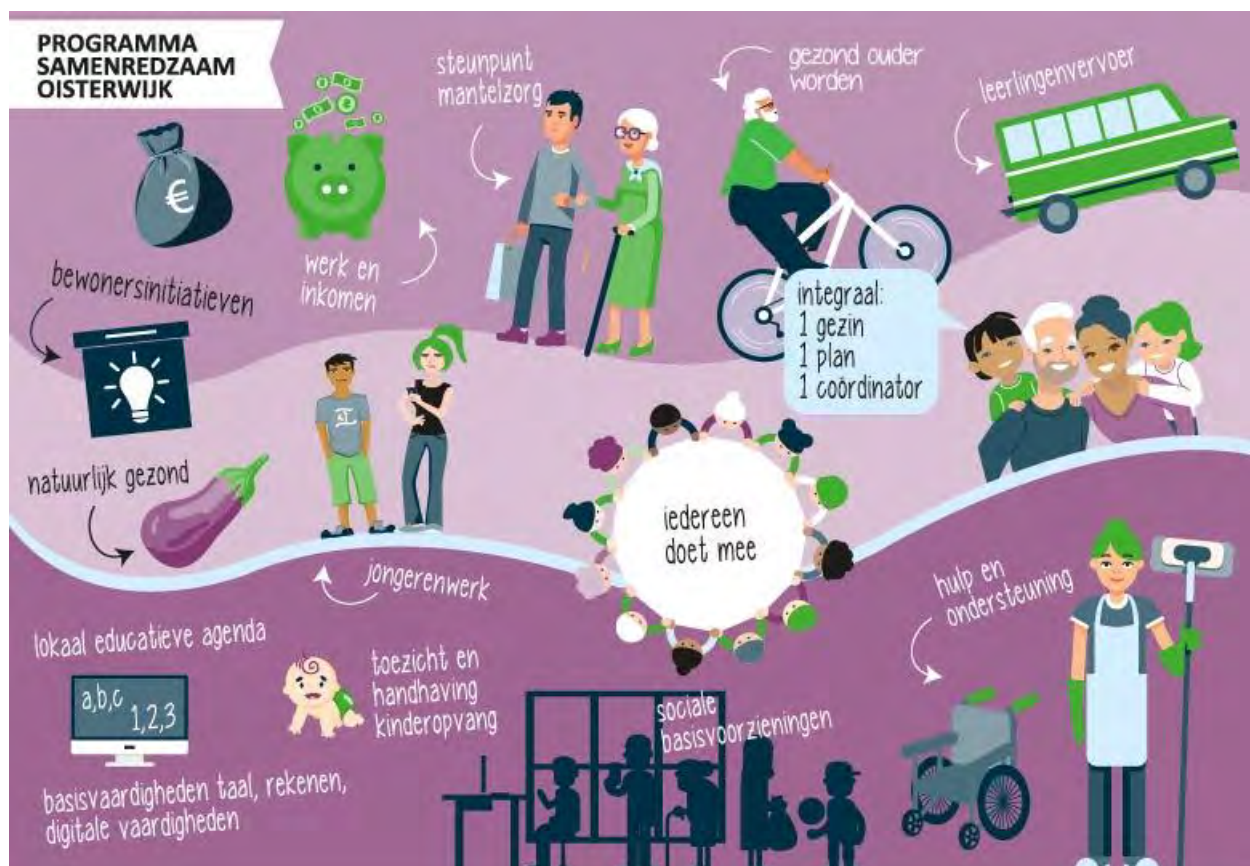
Wat kost het?

*Bedragen * 1.000*

Lasten	€ 1.424
Baten	€ 368
Saldo	- € 1.056

Reguliere werkzaamheden 2025

Onderstaande infographic geeft een indruk van de werkzaamheden die de gemeente uitvoert voor haar inwoners.

Wat kost het?

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
3.1 Basisstructuur	14.745	8.632	7.048	6.835	6.835
3.2 Goede zorg	25.113	25.905	24.359	24.663	24.559
3.3 Ontwikkelen	1.398	1.425	1.424	1.424	1.424
Totaal lasten	41.256	35.961	33.131	32.922	32.819
3.1 Basisstructuur	8.176	1.740	339	232	232
3.2 Goede zorg	6.507	6.814	6.814	6.814	6.814
3.3 Ontwikkelen	368	368	368	368	368
Totaal baten	15.051	8.922	7.521	7.414	7.414
Saldo van baten en lasten	-26.205	-27.039	-25.610	-25.508	-25.405
Stortingen reserves					
Stortingen reserves	0	0	0	0	0
Onttrekkingen reserves	425	150			
Onttrekkingen reserves	425	150	0	0	0
Mutatie reserves	425	150	0	0	0
Saldo	-25.780	-26.889	-25.610	-25.508	-25.405

Toelichting

Naast de mutaties voor loon en prijscompensatie en structurele effecten vanuit de 2^e bestuursrapportage, zijn de wensen en ambities financieel meegenomen. Deze lichten we hieronder toe.

Wensen en Ambities

Bedragen (* € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Wensen en ambities PPN	-150			
Jongerenaccommodatie	-150			
Tekort (-) / Overschot (+)	-150			

Jongerenaccommodatie

In september 2023 is de jongerenaccommodatie The Source geopend. In het najaar 2024 vindt een evaluatie plaats. Hierna zal een keuze gemaakt moeten worden over definitieve voorzetting van deze voorziening en op welke wijze. In 2025 nemen we daarom eenmalige kosten op. De structurele gevolgen volgen uit de evaluatie en worden betrokken bij de PPN 2026-2029.

Verplichte beleidsindicatoren

Indicator	Eenheid	Periode	Nederland	Oisterwijk
Absoluut verzuim		2023	6,3	15,9
Achterstand onder jeugd	%	2022	6	3
Achterstand onder jeugd-werkloze jongereren	%	2022	1	1
Clients met een maatwerkarrangement WMO	per 10.000 inwoners	2023	700	660
Demografische druk	%	2024	70,4	85,1
Jongeren met jeugdbescherming	%	2023	1,1	0,7
Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	2023	13,5	11,3
Jongeren met jeugdreclassering	%	2023	0,3	0,2
Lopende re-integratievoorzieningen	per 10.000 inwoners van 15-64 jaar	2023	191,5	145,3
Netto arbeidsparticipatie	%	2023	73,1	74,4
Niet sporters	%	2022	46,4	40,3
Personen met een bijstandsuitkering	per 10.000 inwoners	2023	344,8	162
Relatief verzuim	per 1.000 leerlingen	2023	217	20
Voortijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	%	2023	2,4	1,5

Bron: waarstaatjegemeente.nl

Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

In deze paragraaf leest u over de stand van zaken en de beleidsvoornemens op het gebied van bedrijfsvoering.

Organisatieontwikkeling

We zetten in op een continue ontwikkeling van de organisatie met de bijbehorende instrumenten. Dit gebeurt langs een bepaalde ordening namelijk 'strategie, structuur, systemen, leiderschap, cultuur/ gedrag en vaardigheden'. Doelstelling van organisatieontwikkeling is om blijvend aan te sluiten bij de ontwikkelingen en behoeften van de (Oisterwijkse) maatschappij. De wereld om ons heen verandert snel en de medewerkers moeten wendbaar daarop aan kunnen sluiten.

We zetten specifiek in op het zien en benutten van ieders talenten, het bijbehorende leiderschap, houding en gedrag.

In het bestuursakkoord worden participatie en minder bureaucratie met kortere, vereenvoudigde procedures, als speerpunten genoemd. Deze twee onderwerpen zijn verbonden met de ontwikkeling van de organisatie. Zo richten we ons op de vergroting van competenties van de medewerkers als het gaat om in- en externe samenwerking. Tevens richten we onze procedures klantgericht in, waar mogelijk digitaal ondersteund. Dit om efficiënte en transparante dienstverlening aan onze inwoners te bewerkstelligen.

In 2025 gaan we verder met deze ontwikkeling van onze medewerkers en van onze organisatie. Accent zal in 2025 liggen op het implementeren en borgen van instrumenten die zijn voorbereid en vooral afmaken wat in gang is gezet.

De onderwerpen die in deze paragraaf bedrijfsvoering zijn beschreven, maken onderdeel uit van het thema organisatieontwikkeling.

Personeelsbeleid

Arbeidsmarkt in beweging

Een optimale bezetting is van cruciaal belang voor een goede dienstverlening aan inwoners en ondernemers én om de ambities van de gemeenteraad uit te kunnen voeren. De arbeidsmarkt blijft een grote uitdaging. Het vinden en behouden van talenten in de organisatie blijft moeilijk en zal de komende jaren hoogstwaarschijnlijk alleen maar moeilijker worden door de verwachte verdere krapte op de arbeidsmarkt. De lastige arbeidsmarkt in combinatie met de stevige verwachtingen op onder andere het gebied van dienstverlening, participatie, communicatie, transparantie, IT en social media, maakt dat de organisatie nog altijd onder druk staat. Hoewel we nog altijd in staat zijn om vacatures in te vullen, gaat dit wel moeizaam en is de doorlooptijd om tot invulling te komen lang. We zullen creatief moeten zijn om de concurrentie (en ook samenwerking) met andere (grotere) gemeenten en andere branches aan te blijven gaan. Het is van cruciaal belang dat we als gemeente Oisterwijk een aantrekkelijke werkgever blijven. Hier wordt actie op ondernomen door de uitvoering van het uitvoeringsplan strategisch personeelsbeleid. Met o.a. de komst van de adviseur werving en selectie wordt nog meer ingezet op nieuwe vormen van werving en selectie. Om nog betere sturingsinformatie te krijgen, zetten we meer in op analyses van de in-, door- en uitstroomcijfers. De Oisterwijkse opleidingsweken die meerdere malen per jaar plaatsvinden, de grotere aandacht voor doorontwikkeling en implementatie van het onboardingsprogramma dragen bij aan het binden en boeien van onze medewerkers.

Hybride werken en huisvesting

Onderdeel van aantrekkelijk werkgeverschap is het bieden van een inspirerende werkomgeving waar medewerkers prettig kunnen werken en elkaar kunnen ontmoeten. We zetten in op ARBO-verantwoord meubilair en moderne communicatiemiddelen. Waar nodig en mogelijk doen we (toekomstbestendige) aanpassingen aan het pand, ook om hybride werken te faciliteren.

Samenwerken met Goirle en Hilvarenbeek

Op tactisch en operationeel niveau werken we samen met gemeenten Goirle en Hilvarenbeek (GHO-samenwerking). Dit doen we vanuit een bestuurlijk gedragen visie, vertaald naar een samenwerkingsagenda met daarin werkzaamheden en projecten. In 2025 zetten we in op een intensivering van deze samenwerking. Hierbij blijven we mogelijkheden verkennen voor het verder delen van kennis, het invoeren van gedeelde werkprocessen, het uitwisselen van personeel en het gezamenlijk in dienst hebben van professionals met specifieke (vakinhoudelijke) kennis en kunde. Samen met Goirle en Hilvarenbeek bieden wij zo een aantrekkelijke werkomgeving en groeimogelijkheden binnen de drie organisaties. We richten ons hierbij op de vier K's: verminderen van kwetsbaarheid en kosten, verhogen van de kwaliteit van het werk dat de drie gemeenten doen voor inwoners, bedrijven en instellingen, en het vergroten van kansen voor medewerkers.

Planning & Control cyclus

In de financiële verordening is geregeld hoe de planning & control cyclus is georganiseerd. Samen met de gemeenten Goirle en Hilvarenbeek maken we gebruik van een financieel systeem waarmee we aan de landelijke regelgeving kunnen voldoen.

In navolging van de aangenomen motie van de raad gaan we (samen met de raad) werken aan het verbeteren van de leesbaarheid en transparantie van de P&C documenten. De begroting is opgezet in een programmastructuur, waarbij de raad op thema's kan sturen. Digitale mogelijkheden worden in samenwerking met Goirle en Hilvarenbeek geïmplementeerd, met als doel de sturingsmogelijkheden van de raad verder te ondersteunen.

Reguliere taken en activiteiten van de gemeente, de zogenaamde 'going concern', waarbij de raad alleen op afwijkingen stuurt, komt alleen tot uitdrukking in de financiële begroting en niet in de thema's.

Interne controle en interne beheersing

In 2025 ontwikkelen we door op de interne beheersing. Het intern beheersplan wordt jaarlijks geactualiseerd vanuit de scope, dat met name voor de belangrijkste en meest risicovolle processen interne controleplannen worden opgesteld. Bevindingen worden doorgesproken en, door middel van advisering, procesverantwoordelijken ondersteund bij het doorvoeren van verbeteringen. Daarnaast zetten we ook in op de interne beheersing door de implementatie van procesmanagement en integrale kwaliteitsborging.

Informatiebeveiliging en privacy

In een tijdperk waarin technologie een integraal onderdeel is geworden van ons dagelijks leven, worden ook gemeenten steeds afhankelijker van digitale systemen en infrastructuur. Voor digitale bestuurskracht is het belangrijk om de basis van processen op orde te hebben. Het beveiligen van de digitale systemen en infrastructuur is hierin van essentieel belang.

Gemeenten moeten zich bewust zijn van de cyberrisico's, hier proactief maatregelen op inrichten, maar ook ervaringen met elkaar delen. Dit deden we al op grond van de BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid), waarin normen voor informatiebeveiliging zijn weergegeven. Vanaf 2024 zijn die normen verplicht via 'The Network and Information Security directive 2' (hierna: NIS2). NIS2 is een Europees wetgevingsinitiatief dat tot doel heeft de cyberbeveiliging en de weerbaarheid van essentiële diensten in EU-lidstaten verder te verbeteren.

We hebben een solide basis, maar mede op grond van deze nieuwe wetgeving zal onze ICT-partner Equalit, voor alle deelnemende gemeenten, een aantal maatregelen moeten nemen. Dit om niet alleen aan de verwachtingen van de Nederlandse maatschappij te voldoen, maar ook te kunnen voldoen aan de NIS2. Hiervoor is een structurele kostenverhoging noodzakelijk. Deze kosten zijn opgenomen in het totale IT-budget. De NIS2 en de AVG vereisen dat gemeenten aantoonbaar in control zijn voor informatieveiligheid en privacy. Om deze reden zal er meer aandacht moeten komen voor Governance, Risk en Control (GRC) op de afdelingen. In 2024/2025 brengen we in beeld op welke wijze en hoeveel capaciteit dit gaat kosten.

Gegevensmanagement, I-visie en samenwerking op Informatievoorziening

De Rijksoverheid stelt hoge eisen aan de digitalisering van de gemeentelijke dienstverlening. Zo moet de inwoner of ondernemer producten digitaal kunnen afnemen, met aandacht voor iedereen die niet of minder digitaal vaardig is. Inspelen op die ontwikkelingen vraagt om digitalisering, om inzicht, om goede interne processen, om heldere communicatie en om ontwikkeling van vaardigheden en kennis van onze medewerkers. Als gemeentelijke organisatie en binnen het samenwerkingsverband van Equalit en de GH0-samenwerking (Goirle, Hilvarenbeek en Oisterwijk), geven we hier dagelijks uitvoering aan.

Als gemeente met een beperkte omvang zijn we onvoldoende in staat om zelfstandig in te spelen op een snel veranderende digitale samenleving, waarbinnen ook aspecten van informatieveiligheid en privacy steeds belangrijker worden. Daarom bundelen we kennis, kunde en financiële middelen, zodat we onze organisatie steeds verder meenemen in de digitale toekomst.

Onze dienstverlening is hierbij leidend. Binnen het samenwerkingsverband met onze ICT-partner Equalit stelden we een strategische agenda op om samen te digitaliseren. Deze agenda helpt ons ook om digitalisering van informatie en processen te realiseren voor een betere dienstverlening en bedrijfsvoering.

Om in de samenwerking volgende stappen te kunnen zetten, werken we toe naar harmonisatie in uitvoering en applicatielandschap. Zo creëren we samen een eigentijdse, veilige en excellente digitale gemeentelijke dienstverlening.

Met een nieuwgevoemd GH0-datateam ontwikkelen we gegevensmanagement in de GH0-organisaties. Gebaseerd op kwalitatieve data en gegevens werken we toe naar het succesvol data gedreven werken.

Paragraaf Weerstandsvermogen en Risicobeheersing

Deze paragraaf geeft inzicht in het weerstandsvermogen van de gemeente en de risicobeheersing door de gemeente.

Het weerstandsvermogen geeft de relatie aan tussen de risico's waar geen maatregelen voor zijn getroffen en de (weerstand)capaciteit die een gemeente heeft om onvoorziene uitgaven, voortvloeiende uit de risico's, op te vangen. Het is de bedoeling dat de gemeente ook aangeeft hoe zij denkt deze risico's te beheersen.

Voor het kunnen beoordelen van het benodigde (minimale) weerstandsvermogen is het gewenst de aanwezige weerstandscapaciteit te analyseren, in samenhang met de omvang en de achtergronden van de risico's.

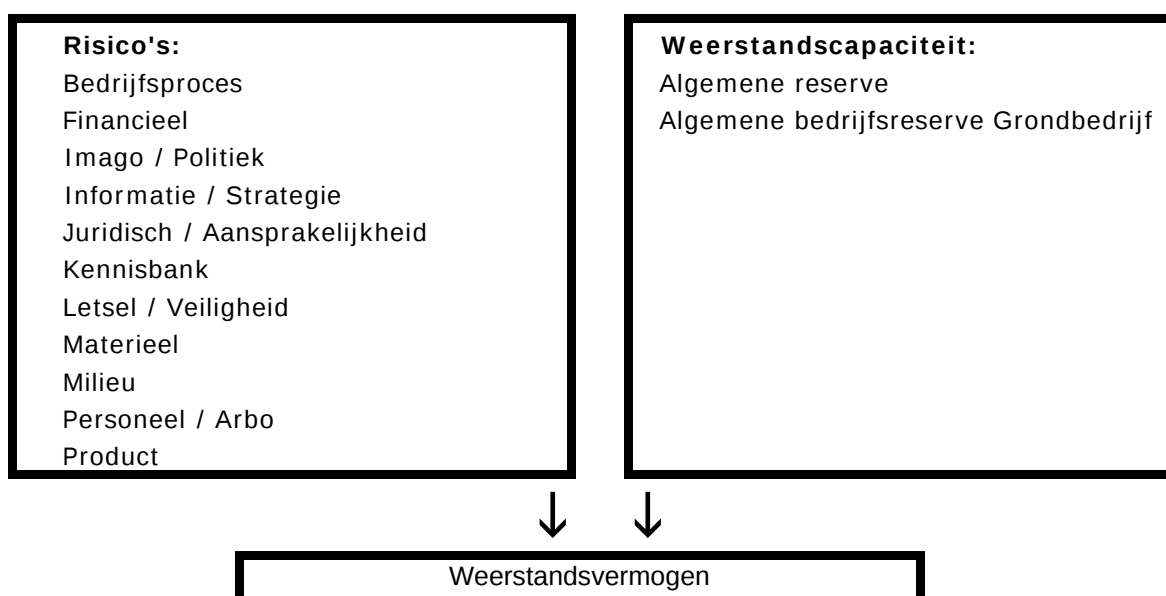
Beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's

In de in december 2018 vastgestelde 'Kadernota Risicomanagement' worden de doelstellingen en begrippen betreffende het weerstandsvermogen en de risicobeheersing uiteengezet. Er zijn geen landelijke (wettelijke) normen voor de bepaling van de minimale weerstandscapaciteit. Iedere gemeente voor zich bepaalt deze norm. Deze norm staat in relatie tot de risico's die de gemeente loopt. De gemeente maakt gebruik van de normtabel zoals deze is ontwikkeld in samenwerking met de Universiteit Twente.

We willen risico's die van invloed zijn op de bedrijfsvoering beheersbaar maken. Door inzicht in de risico's wordt de organisatie in staat gesteld om op verantwoorde wijze besluiten te nemen, zodat de risico's nu en de risico's gerelateerd aan toekomstige investeringen in verhouding staan tot de vermogenspositie van de organisatie.

Relatie benodigde en beschikbare weerstandscapaciteit

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij gewenste weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De relatie tussen beide componenten wordt in onderstaande figuur weergegeven.

Beschikbare weerstandscapaciteit

De beschikbare weerstandscapaciteit van gemeente Oisterwijk bestaat uit het geheel aan middelen dat de organisatie daadwerkelijk beschikbaar heeft om de risico's in financiële zin af te dekken.

	Stand per 31-12-2024
Algemene reserve	11.113.000
Algemene bedrijfsreserve Grondbedrijf	1.083.000
Beschikbare weerstandscapaciteit	12.196.0000

Risicoprofiel

Om de risico's van Oisterwijk in kaart te brengen is in samenwerking met de afdelingen een risicoprofiel opgesteld. Dit risicoprofiel is tot stand gekomen met behulp van het softwareprogramma NARIS® (NAR Risicomanagement Informatie Systeem) waarmee risico's systematisch in kaart kunnen worden gebracht en beoordeeld. Uit de inventarisatie zijn vanuit de afdelingen zijn enkele tientallen risico's in beeld gebracht. In het onderstaande overzicht wordt echter alleen de vijftien risico's gepresenteerd met de hoogste bijdrage aan de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit.

	Risico	Gevolgen	Maatregelen	Kans	Financieel gevolg	Invloed
R224	Risico's grondexploitaties	Financieel Voor nadelige plannen is een voorziening gevormd die jaarlijks beoordeeld wordt. Voor resterende risico wordt verwezen naar de paragraaf grondexploitaties.	jaarlijkse actualiseren grondexploitaties	100%	max.€ 685.000	25.48%
R133	Ondernemers / inwoners dienen (planschade)claims in bij de gemeente, omdat zij schade ondervinden.	Financieel De gemeente heeft financiële schade	Ondersteuning van goede juristen. We blijven voortdurend in contact met de indieners.	10%	max.€ 9.400.000	23.40%
R215	Hoge inflatie en hoge energiekosten, die onvoldoende gecompenseerd worden door het Gemeentefonds	Financieel Geen sluitende begroting		30%	max.€ 850.000	9.53%
R218	Sociaal domein: diverse ontwikkelingen, zoals Oekraïense vluchtelingen, Jeugd (HvB), Beschermd wonen, Vergrijzing waarvan onzeker is dat deze door rijk voldoende gecompenseerd worden	Financieel Geen sluitende begroting		30%	max.€ 750.000	8.33%
R217	Krapte op de arbeidsmarkt, zowel bij gemeente als bij leveranciers / maatschappelijke partners	Financieel Moeilijk om dienstverlening op orde te houden. Sociaal domein: Moeilijk om zorg op orde te houden. Risico op calamiteiten in de zorg, langere wachttijden, verergering problemen en inzet duurdere zorg.	Actief - Inzet op werving & selectie Benadering inhuurmarkt Ambities bijstellen	40%	max.€ 500.000	7.42%
R220	VerSaaSing van applicaties. Momenteel hebben we nog veel systemen waarbij het netwerkbeheer bij Equalit ligt. Tegenwoordig gaat er steeds meer in de Cloud en	Financieel -		50%	max.€ 200.000	3.71%

	daar brengen leveranciers beheerkosten voor in rekening.					
R53	Weersinvloeden, zoals overstromingen en zware stormen, die enorme schade aan de infrastructuur kunnen veroorzaken.	Financieel - Verhoogde kans op ongevallen, herstel van schade aan infrastructuur en eventueel extra inkoop	Periodiek worden onderhoudsplannen bijgesteld en aangepast aan gewijzigde omstandigheden.	20%	max.€ 500.000	3.65%
R204	Risico op dumping (drugs)afval in buitengebied	Financieel		70%	max.€ 100.000	2.60%
R213	Garantstellingen/Achtervangovereenkomst	Financieel	Goede Communicatie met WsW. Vooral als WsW financieel in de problemen komt.	1%	max.€ 10.000.000	2.54%
R200	Aanbestedingen	Financieel Bij het volgen van een foutieve procedure loopt de gemeente kans op een rechtszaak door een benadeelde partij.	Inkoopproces is i.v.m. opmerkingen accountant aangescherpt. Hierdoor is de kans dat het risico zich voordoet kleiner geworden.	10%	max.€ 500.000	1.89%
R56	Brand, ontploffing of ander soort van ramp als gevolg van aanwezigheid risicovolle bedrijven en vervoer gevaarlijke stoffen via spoorverbinding door het centrum	Financieel - Inbreuk op de bedrijfsvoering van de gemeente	In bestemmingsplannen wordt zo veel mogelijk ingespeeld op deze risico's. We werken met milieuzonering en toezichthouders.	10%	max.€ 500.000	1.88%
R207	Aansprakelijkstelling gemeente Oisterwijk	Financieel		50%	max.€ 100.000	1.62%
R170	De gemeente moet beleid aanpassen als gevolg van jurisprudentie	Financieel Andere uitvoering en het gehoor geven aan de rechterlijke uitspraak leidt tot extra kosten		20%	max.€ 150.000	1.47%
R165	Cybercriminaliteit in breedste zin van het woord, zoals een hack op de gemeentelijke website of in systemen waardoor de bedrijfsvoering in het geding komt. Bij beheer van systemen en gegevens door een derde partij kan informatie van de partner of onze organisatie op straat komen te liggen (onrechtmatige toegang tot persoonsgegevens en datalekken). Er treedt beschadiging op aan ICT-systemen en/of data.	Financieel Herstel ICT-schade a.g.v. een hacker.- Verweer tegen gegevensverlies: inbreuk in data op computer(systemen) kan leiden tot aansprakelijkstelling door derden.- Forensisch onderzoek: als nalatigheid oorzaak blijkt te zijn van gegevensverlies, kan de gemeente aansprakelijk worden gesteld.- Wettelijke sancties: als blijkt dat de gemeente nalatig is geweest in de beveiliging van de gegevens van derden, kan dat leiden tot forse boetes.- PR en communicatie: burgers en toezichthouders informeren over de cyberinbraak om zo schade aan reputatie te minimaliseren. Eventueel hulp gespecialiseerde pr-adviseurs. - Losgeld bij afpersing: cybercriminelen gebruiken ransomware om systemen (of gegevens die erop staan) te blokkeren., Imago - PR en	Informatieveiligheid & Privacy beleid; We hebben veilige externe opslagmethodes georganiseerd ter voorkoming van dataverlies en uitwijkcentra voor het onverkort continueren van onze dienstverlening.	5%	max.€ 1.000.000	1.25%

		communicatie: burgers en toezichthouders informeren over de cyberinbraak om zo schade aan reputatie te minimaliseren.				
R163	We voldoen niet aan onze taakstelling voor huisvesting van vergunninghouders	Financieel We krijgen een boete ter grootte van € 21.000 per niet gehuisveste asielzoeker. De taakstelling is toegenomen, maar onduidelijk of Rijk extra kosten compenseert	Problemen kunnen tijdelijk opgelost worden door verevening met "overschotten" van andere gemeenten	30%	max.€ 100.000	1.12%

Nieuwe ontwikkelingen

Gemeentefonds

Als gemeente zijn wij voor onze inkomsten grotendeels afhankelijk van het Rijk. Het gemeentefonds is onze grootste inkomstenbron. Met betrekking tot de Rijksbijdragen aan onze begroting bestaan op dit moment veel onzekerheden, met name voor de periode vanaf 2026, het zogenaamde "ravijnjaar".

Benodigde weerstandscapaciteit

Op basis van de ingevoerde risico's is een risicosimulatie uitgevoerd. De risicosimulatie wordt toegepast, omdat het reserveren van het maximale bedrag van € 26.235.000 ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. Op basis van de risicosimulatie is het weerstandsvermogen berekend: het is voor 90% zeker dat alle risico's kunnen worden afgedekt met een bedrag van € 2.099.865,-.

Weerstandsvermogen

De benodigde weerstandscapaciteit die uit de risicosimulatie voortvloeit kan worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \frac{€ 12.196.000}{€ 2.099.865} = 5,81$$

De normtabel is ontwikkeld door Naris in samenwerking met de Universiteit Twente. Het biedt een waardering van het berekende ratio.

Waardering	Ratio	Betekenis
A	> 2,0	Uitstekend
B	1,4 – 2,0	Ruim voldoende
C	1,0 – 1,4	Voldoende
D	0,8 – 1,0	Matig
E	0,6 – 0,8	Onvoldoende
F	< 0,6	Ruim onvoldoende

De ratio valt in klasse A. Dit duidt op een uitstekend weerstandsvermogen.

De rapportage omtrent het weerstandsvermogen is een momentopname. Nieuwe projecten, economische ontwikkelingen en investeringsbeslissingen kunnen het risicoprofiel negatief of positief beïnvloeden, waardoor het weerstandsvermogen een andere waardering krijgt.

Reserves

Hieronder is een overzicht opgenomen van alle reserves in 2025.

<i>bedragen * € 1.000</i>	Stand 01-01- 2024	Toevoe- ging	Onttrek- king	Stand 31-12- 2024	Toevoe- ging	Onttrek- king	Stand 31-12- 2025
Algemene reserve							
Algemene reserve	3.510	11.788	-4.185	11.113		-780	10.333
Algemene bedrijfsreserve grondbedrijf	976	107		1.083			1.083
	4.486	11.895	-4.185	12.197	0	-780	11.417
Bestemmingsreserves							
Reserve investeringen met maatschappelijk nut	7.704		-318	7.386		-276	7.110
Reserve voormalige voetbalkantines	1.255		-664	591		-25	565
Reserve brede school en sporthal Haaren	1.237		-39	1.199		-39	1.160
Reserve erfpacht brede school Haaren	248		-3	245		-3	243
Reserve Aanpak wachtlijsten	462			462			462
Reserve versnelling woningbouw	1.000		-278	722		-282	440
Reserve opvang ontheemden/vluchtelingen	0	815	-	815			815
Reserve aanpak crises	976		-976	-			-
	12.882	815	-2.278	11.419	0	-624	10.795
Totaal	17.369	12.710	-6.463	23.616	0	-1.404	22.212

Toelichting

Hieronder is per reserve een toelichting opgenomen van de mutaties in 2024 en de verwachte mutaties in 2025.

Algemene reserve

De mutaties in 2024 zijn:

- De toevoegingen betreffen het resultaat van de jaarrekening 2023 van € 10.812.000,-, en de toevoeging van de bestemmingsreserve aanpak crises (€ 976.000,-).
- De onttrekkingen betreffen de overhevelingsverzoeken uit 2023 van in totaal € 2.868.000,- en uit de PPN 2022 de invoering van wettelijke taken (€ 75.000,-) en de doorontwikkeling van recreatieparken/visie (€ 80.000,-). Conform de begroting 2022 € 40.000,- voor visie dienstverlening. Uit de PPN 2024 de jongerenaccommodatie (€ 125.000,-). Voor het toekomstscenario Staalbergven (raadsbesluit) (€ 75.000 en de vorming van een nieuwe bestemmingsreserve voor opvang ontheemden van € 815.000,-. En ook volgens het jaarrekeningbesluit een storting in de algemene reserve voor het grondbedrijf van € 107.000,-.

De verwachte mutaties in 2025 zijn:

- De onttrekkingen betreffen de onttrekkingen zoals genoemd in de PPN 2025 voor het hervormen huidig stelsel jeugdzorg van € 150.000,- en de volgende wensen en ambities: Kosten Den Domp (€ 400.000,-), Inwonersparticipatie (€ 40.000,-), Onderzoekskosten gemeentekantoor (€ 50.000,-) en Werkplek van de toekomst (€ 140.000,-).

Algemene reserve grondbedrijf

Met de bestemming van het jaarrekeningresultaat 2023 is in 2024 € 107.000,- toegevoegd aan de reserve.

Reserve kapitaallasten investeringen maatschappelijk nut

De geraamde onttrekking in 2025 van € 276.000,- betreft de vrijval om de kapitaallasten te dekken van de investeringen in fietspad Haghorst deel 1 en 2, aanleg sportboulevard Den Donk, aanpassing spoorwegovergang Blokshekken, parkeerterrein 't Seuverick, Roonsestraat en fietspad Noordzijde spoor.

Reserve voormalige voetbalkantines

Conform het raadsbesluit bij de jaarrekening 2019 is deze bestemmingsreserve gevormd.

De afwikkeling van 2 voetbalkantines heeft plaatsgevonden.

Reserve brede school en sporthal Haaren

In Haaren is deze reserve gevormd om een deel van de kosten van de bouw van de sporthal en brede school te dekken. Er vinden structurele onttrekkingen plaats.

Reserve erfpacht brede school Haaren

In Haaren is deze reserve gevormd om de rentelasten te dekken voor de in erfpacht uitgegeven ondergrond van de school.

Reserve Aanpak wachtlijsten

Vanuit de algemene uitkering zijn incidentele middelen ontvangen, die bij de Berap 2021 zijn geormerkt voor het project "aanpak wachtlijsten en verdringing".

Het doel is om te zorgen dat de regio Hart van Brabant in 2030 wachtlijstvrij is. De middelen worden daarom de komende jaren gefaseerd ingezet. In de Berap 2022 is besloten hiervoor een bestemmingsreserve te vormen.

Reserve versnelling woningbouw

Op 16 juni 2021 heeft de raad een motie aangenomen over het versnellen van de woningbouw. Er is een Programmaplan Versnellingsteam "Versneld bouwen in Oisterwijk" opgesteld. Bij de Berap 2022 is hiervoor een bestemmingsreserve ingesteld. De bestemmingsreserve wordt de komende jaren ingezet.

Reserve Plan aanpak crises

Bij de berap 2022 is een bestemmingsreserve voor aanpak crises ingesteld.

Er spelen verschillende ontwikkelingen in de wereld en in Nederland. Ook inwoners in Oisterwijk ervaren hiervan de gevolgen. Er is een reserve gevormd om de gevolgen van deze crises te verzachten voor de inwoners. Bij de jaarrekening 2023 is besloten om deze bestemmingsreserve vrij te laten vallen ten gunste van de algemene reserve.

Reserve Opvang ontheemden/Vluchtelingen

De raad heeft in de vergadering van 19 september 2024 de bestemmingsreserve gevormd. De storting betreft het overschot van rijksmiddelen voor de opvang ontheemden Oekraïne vanuit 2023.

Voorzieningen

Hieronder is een overzicht opgenomen van alle voorzieningen in 2025.

<i>Bedragen * € 1.000</i>	Stand 01-01- 2024	Toevoe- -ging	Onttrek- -king	Stand 31-12- 2024	Toevoe- -ging	Onttrek- -king	Stand 31-12- 2025
Voorzieningen voor verplichtingen, verliezen en risico's							
Voorziening APPA	4.269	25	250	4.044	25	25	4.044
Voorziening achterstallig onderhoud wegen	3.604		600	3.004		1.700	1.304
Voorziening personeel algemeen	83		46	37		37	0
Voorziening spaarverlof	711			711			711
Voorziening Regeling vervroegd uittreden	66		66	0			0
	8.733	25	962	7.796	25	1.762	6.059
Voor bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen							
Voorziening beheerplan riolering	1.885	954	1.000	1.839	899	1.000	1.738
	1.885	954	1.000	1.839	899	1.000	1.738
Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden							
Voorziening egalisatie tarieven riolering	0			0			0
	0	0	0	0	0	0	0
Voorziening ter egalisatie van kosten							
Voorziening sportaccommodatie Den Donk	196	144	144	196	147	147	196
	196	144	144	196	147	147	196
Totaal	10.814	1.123	2.106	9.830	1.072	2.909	7.993

Toelichting

Hieronder is per voorziening een toelichting opgenomen van de mutaties in 2024 en de verwachte mutaties in 2025.

Voorziening pensioenen voormalige wethouders (APPA)

De voorziening is ondergebracht bij twee pensioenverzekeraars. Voor de oud- wethouders, die een uitkering ontvangen uit de Appa voorziening, worden elk jaar nieuwe berekeningen voor de zogenaamde doelvermogens gemaakt. Mutaties zijn het gevolg van nieuwe berekeningen en het uitkeren van de pensioenen.

Voorziening spaarverlof

Voor het spaarverlof, zoals dit vanaf 2022 van toepassing is, moet voor de verplichting een voorziening worden opgenomen, omdat hier sprake is van een spaarsaldo dat in de tijd, naar verwachting, niet van gelijke omvang zal zijn wat betreft toevoegingen en opnamen van spaarverlof.

Voorziening personeel algemeen

In 2019 is een nieuwe voorziening personeel gevormd voor te betalen uitkeringen bij ontslag. De verplichtingen lopen tot en met 2025.

Voorziening achterstallig onderhoud wegen

In 2022 heeft voor het eerst een uitgebreide (beeld)inventarisatie plaatsgevonden van alle wegen in de gemeente Oisterwijk. Hier bleek dat er achterstallig onderhoud aan wegen is voor € 3,7 mln. Hiervoor is volgens de regelgeving een voorziening gevormd. De verwachting is dat in de loop van 2026 het achterstallig onderhoud is uitgevoerd.

Voorziening Regeling Vervroegd Uittreden

In 2023 is de voorziening Regeling Vervroegd Uittreden (RVU) gevormd. De gemeente vormt een voorziening voor de financiële verplichting die de gemeente tegenover de ex-werknemer en de fiscus heeft op basis van deze regeling

Voorziening beheerplan riolering

De dotatie aan de voorziening wordt gebruikt om een deel van de vervangingsinvesteringen conform het programma Water en Riol te dekken.

Voorziening egalisatie tarieven riolering

Bij de vaststelling van het Programma Water is er een voorziening egalisatie tarieven riolering gevormd, om ongewenste schommelingen in tarieven te voorkomen.

Voorziening sportaccommodatie Den Donk

Er is in 2020 een nieuwe voorziening voor het groot onderhoud van Den Donk gevormd. De stortingen en onttrekkingen vinden plaats aan de hand van het meerjarenonderhoudsplan.

Meerjarenbalans 2025 – 2028

<i>(Bedragen x € 1.000.000)</i>	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Immateriële vaste activa	0,6	0,4	0,6	0,6	0,5	0,5
Materiële vaste activa	68,6	95,3	73,4	81,9	84,3	93,3
Financiële vaste activa	3,8	2,5	3,8	3,8	3,8	3,8
Totaal Vaste activa	73,0	98,2	77,8	86,3	88,6	97,6
Voorraden	4,2	-1,9	2,4	0,5	0,8	3,0
Uitzettingen - vorderingen < 1 jaar	14,9	13,3	11,9	11,9	11,9	11,9
Liquide middelen	0,5	0,0	0,5	0,5	0,5	0,5
Overlopende activa	12,9	1,0	6,0	6,0	6,0	6,0
Totaal Vlottende activa	32,4	12,4	20,8	18,9	19,2	21,4
	105,5	110,6	98,6	105,2	107,8	119,0
Eigen vermogen	28,2	19,7	22,2	21,1	20,6	19,7
Voorzieningen	10,8	10,0	10,8	10,8	10,8	10,8
Vaste schulden > 1 jaar	48,8	63,6	51,7	59,4	62,6	74,6
Totaal Vaste passiva	87,8	93,3	84,7	91,3	93,9	105,0
Netto vlottende schulden < 1 jaar	5,4	6,9	5,4	5,4	5,4	5,4
Overlopende passiva	12,3	10,4	8,5	8,5	8,5	8,5
Totaal Vlottende passiva	17,7	17,3	13,9	13,9	13,9	13,9
	105,5	110,6	98,6	105,2	107,8	118,9

Toelichting op de meerjarenbalans

Materiele vaste activa

De begrote investeringen in 2024 en 2025 zijn in totaal € 29 miljoen. Dat is o.a. voor wegen en riool, Staalbergven, openbare verlichting, onderwijshuisvesting, en sportpark Stokeind.

Voorraden

De begrote post onderhanden werk grondbedrijf (OHW) daalt licht. Het aantal grexen dat wij open hebben staan loopt terug en ook het bedrag per grex. Het afsluiten van de grexen zelf duurt iets langer. Een min post voor OHW wil zeggen dat er eerst verkoopfacturen worden verstuurd (dat zijn opbrengsten) en daarna pas de kosten worden gemaakt. Dat speelt bij de kolom begroting 2024.

Uitzettingen - vorderingen < 1 jaar

Het saldo van schatkistbankieren van € 3 mln. eind 2023 valt vrij en wordt ingezet voor de investeringen of herfinanciering af te lossen leningen.

Eigen vermogen en voorzieningen

De mutaties in de reserves en voorzieningen wordt hierboven in detail toegelicht.

Vaste schulden > 1 jaar

De investeringen worden gedeeltelijk gefinancierd door het aangaan van langlopende leningen.

Kengetallen

Alle gemeenten moeten een tabel met financiële kengetallen opnemen in de begroting en de jaarstukken. Deze cijfers geven de gemeenteraad een globaal inzicht in de verwachte financiële ontwikkelingen in de gemeente. Ook moet er in de jaarstukken een toelichting worden gegeven op de onderlinge verhouding tussen deze kengetallen en wat dat betekent voor de financiële positie van de gemeente.

De kengetallen die in de begrotingjaarstukken moeten staan, zijn:

1A. Netto schuldquote: Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft dus een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen.

1B. Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen: Dit kengetal wordt zowel berekend inclusief als exclusief de doorgeleende gelden, omdat bij leningen onzekerheid bestaat of ze allemaal worden terugbetaald. Zo wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is en wat dit betekent voor de schuldenlast. Hoe lager deze percentages, hoe beter.

2. Solvabiliteit: Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer.

3. Structurele exploitatieruimte: Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte een gemeente heeft om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is,

betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

4. Grondexploitatie: De boekwaarde van de voorraden grond moet worden terugverdiend bij de verkoop. Kenmerkend voor grondexploitaties is dat de looptijd meerdere jaren is. Naarmate de inkomsten verder in de toekomst liggen, brengt dit meer rentekosten en risico's met zich mee. Een grondexploitatie van 10% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

5. Belastingcapaciteit: Dit cijfer geeft inzicht in hoe de gemeentelijke woonlasten zich verhouden tot het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag ligt, betekent het dat de gemeente mogelijk meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt is een beleidskeuze.

	Jaar rekening 2023	Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1A netto schuldquote	44%	65%	46%	56%	60%	72%
1B netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	40%	64%	42%	52%	56%	68%
2 Solvabiliteitsrisico	27%	18%	23%	20%	19%	17%
3 Structurele exploitatieruimte	8,1%	0,4%	1,9%	2,1%	1,4%	1,0%
4 Grondexploitatie	4,9%	-1,8%	2,3%	0,5%	0,8%	3,1%
5 Belastingcapaciteit	110%	niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend	niet bekend

Toelichting op de kengetallen

De schuldquote (nr. 1A en 1B) loopt minder snel op door de verwachte spreiding van investeringen over de toekomstige jaren. Geld voor investeringen lenen wij voor een groot gedeelte bij de bank.

De solvabiliteit (nr. 2) is door het overschot in de jaarrekening 2023 toegenomen. Door de verwachte investeringen de komende jaren zal hij weer gaan dalen. Doordat de gemeente meer geld leent (vreemd vermogen), neemt de ratio af.

De structurele exploitatieruimte (nr. 3.) is in de jaarrekening 2023 hoog door het overschot in de jaarrekening 2023.

Grondexploitatie (nr. 4) heeft in het algemeen een laag percentage. De ratio daalt in 2024 naar -1,8% % in begroting 2024. Een onderhandenwerk dat negatief is, wil zeggen dat er eerst verkoopfacturen worden verstuurd en daarna pas de kosten komen.

De belastingcapaciteit (nr 5.) is de belastingdruk in Oisterwijk afgezet tegen de gemiddelde landelijke belastingdruk. De landelijke belastingdruk is voor 2024 en 2025 niet bekend op [waarsstaatjegemeente.nl](https://www.waarsstaatjegemeente.nl). Daarom kan dit percentage niet worden berekend.

Paragraaf Financiering

Deze paragraaf vloeit voort uit bepalingen van de Wet financiering decentrale overheden (Wet Fido). Deze wet beoogt het bevorderen van een solide financiering en kredietwaardigheid van decentrale overheden en het beheersen van financiële risico's. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in ieder geval de beleidsvoornemens van het risicobeheer van de financieringsportefeuille genoemd worden in deze paragraaf. Deze financieringsparagraaf is zowel voor de begroting als voor de programmarekening, in samenhang met de financiële verordening, een belangrijk instrument voor het transparant maken, het sturen, het beheersen en het controleren van de financieringsfunctie.

De rentevisie voor de komende vier jaar

De wet Financiering decentrale overheden (Fido) beoogt de risico's die gemeenten lopen bij financiering te beperken. Hiervoor is het in het najaar van 2021 vastgestelde Treasurystatuut van toepassing. Belangrijke elementen zijn:

Kasgeldlimiet

Onzekerheid over de toekomstige te betalen rente op de korte termijn brengt een risico met zich mee. In de Wet Fido is een kasgeldlimiet vastgelegd om het renterisico bij decentrale overheden te beheersen door een grens te stellen aan financiering op korte termijn. Dit betekent dat de korte schuld voor gemeenten maximaal 8,5% van het begrotingstotaal mag bedragen. De korte schuld bestaat uit de opgenomen gelden met een oorspronkelijke rente-typische looptijd korter dan één jaar en de schuld in rekening-courant en is bedoeld voor het financieren van lopende uitgaven.

Renterisiconorm

Voor de lange termijn wordt de renteonzekerheid uitgedrukt in het renterisico. In de Wet Fido is een renterisiconorm voor decentrale overheden vastgelegd. Het uitgangspunt van de renterisiconorm is het beheersen van de renterisico's op langlopende schulden (leningen met een looptijd van langer dan één jaar). Dit gebeurt door het aanbrengen van spreiding in de looptijden van de leningen. Hiermee wordt voorkomen, dat een groot deel van de leningen tegelijk opnieuw moeten worden afgesloten, met het risico van snel oplopende rentelasten.

De renterisiconorm is bepaald op 20% van het begrotingstotaal. Dat wil zeggen dat de jaarlijks verplichte aflossingen en de renteherzieningen niet meer mogen bedragen dan 20% van het begrotingstotaal. Hierbij is een minimumbedrag bepaald van € 2,5 miljoen.

Visie college

Het college onderschrijft het belang van een adequate beheersing van rentekosten, zeker nu de rente het afgelopen jaar opgelopen is. De bepalingen van de wet Fido en het treasurystatuut vormen het uitgangspunt van het handelen. De rente vormt een redelijk onberekenbare factor en is nauwelijks te sturen. Daarom staan wij op het standpunt dat we optimaal gebruik moeten maken van de mogelijkheden die de wet Fido biedt, uiteraard met inachtneming van de hiervoor genoemde limieten. Meer dan het rentepercentage van een moment is voor ons van belang om de gemiddelde rente in de loop van de jaren zo laag en zo stabiel mogelijk te houden.

Kasgeldlimiet

(Bedragen x € 1.000)	2024	2025
Begrotingstotaal (totaal lasten)	102.390	102.815
Percentage regeling	8,5%	8,5%
Kasgeldlimiet	8.703	8.739

Toelichting

De kasgeldlimiet voor de gemeente bedraagt € 8.739.000,-. Bij het opnemen van kasgeldleningen wordt rekening gehouden met deze limiet.

We beoordelen periodiek of herfinanciering van onze leningenportefeuille tot de mogelijkheden behoort.

Renterisiconorm

(Bedragen x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
1. Renteherzieningen	0	0	0	0	0
2. Aflossingen	6.174	5.488	7.987	4.487	4.487
3. Renterisico (1 + 2)	6.174	5.488	7.987	4.487	4.487
4a. Begrotingstotaal	102.390	102.815	97.873	97.063	98.028
4b. Percentage regeling	20%	20%	20%	20%	20%
4. Renterisiconorm	20.478	20.563	19.574	19.413	19.606
5a. Ruimte onder renterisiconorm (4 > 3)	14.304	15.075	11.886	14.926	15.119
5b. Overschrijding renterisiconorm (3 > 4)	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Toelichting

Volgens de huidige prognose zal de gemeente voor het begrotingsjaar 2025 – 2028 onder de renterisiconorm blijven.

Overzicht van opgenomen geldleningen

(Bedragen x € 1.000)	Start jaar	Loop tijd	Rente %	Saldo 01-01-25	Nieuw	Rente kosten	Aflossing	Saldo 31-12-25
NWB (1065)	2013	12	1,914	1.000	0	19	1.000	0
BNG (1068)	2018	15	0,915	5.100	0	47	567	4.533
NWB (1069)	2018	15	0,970	5.400	0	52	600	4.800
BNG (1070)	2019	30	0,180	12.500	0	23	500	12.000
BNG (1071)	2020	10	0,060	7.200	0	4	1.200	6.000
Haaren BNG	2016	10	1,020	3.500	0	36	0	3.500
BNG (1074)	2022	15	2,464	8.666	0	214	667	8.000
Herfinanciering	2025	10	3,050	9.000	9.000	291	954	8.046
Totaal langlopende geldleningen				52.366	9.000	685	5.488	46.879

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

In deze paragraaf treft u een overzicht aan van de beleidsuitgangspunten voor het onderhoud van kapitaalgoederen in de openbare ruimte en gemeentelijke gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten. Daarbij is gekozen voor een voldoende onderhoudsniveau en bijbehorend budget om de voorzieningen in stand te kunnen houden.

Het beleid over deze kapitaalgoederen is verwerkt in beheerplannen die voor verschillende kapitaalgoederen zijn opgesteld.

Beleidskaders

In april 2023 is de Integrale Visie Openbare ruimte vastgesteld. Op basis van deze visie is in 2023 gestart met het opstellen van de beleidsnota's Wegen, Openbare verlichting, Wegmeubilair, Civieltechnische kunstwerken en Groen. Daarnaast is in 2023 het Programma Water en Riolering (PWR, ter vervanging van het v-GRP) vastgesteld en zijn beheerplannen op het gebied van Groen en Wegen vastgesteld.

De beheerplannen vormen de basis voor de meerjaren onderhouds- en investeringsplanningen.

Beleid	Jaar Herziening
Integrale Visie Openbare Ruimte	2023
Kadernota Rood (Wegen, Openbare verlichting, Wegmeubilair, Civieltechnische kunstwerken)	2024
Leidraad Toegankelijke Openbare Ruimte Oisterwijk	2025
Programma Groen (start Q3 2023)	2024
Programma Water en Riolering (voorheen V-GRP)	2023
Groenbeheerplan	2023
Beheerplan wegen	2023
Kadernota vastgoed	2025
Nota Rationeel Gebouwenbeheer	2024

Het beleid, zoals in bovenstaande beleidsnota's opgenomen, wordt geactualiseerd indien daar noodzaak is.

Infrastructuur

Binnen de gemeente beheren we ongeveer 2,44 miljoen m² aan wegverharding. Hiervan bestaat ongeveer 31% uit asfalt, 63% uit elementen en 1% uit beton. Daarnaast beheren we ongeveer 22 kilometer onverharde wegen. Het college hanteert de genormeerde beheerkostensystematiek volgens de stichting CROW (Stichting Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water-, en Wegenbouw en Verkeertechnieken). Op basis van deze norm worden de kwaliteitsniveaus weergegeven van de wegen. Voor onze gemeente geldt dat we beheren op onderhoudsniveau B ('voldoende') en voor de centrumgebieden een onderhoudsniveau A ('goed').

In 2025 werken we verder aan het inlopen op de achterstand in planmatig onderhoud. In deelprojecten voeren we op allerlei plaatsen in de gemeente herstelwerkzaamheden uit. Een aantal straten worden groter aangepakt. Dit geldt bijvoorbeeld voor onder andere de Bosweg,

Kuiperstraat, D'n Duyp en Kerkplein. Ook krijgt de hoofdinfrastructuur extra aandacht. In 2025 krijgt de Akkerweg groot onderhoud. Ook wordt dit jaar de gehele as Bedrijfsweg – Sprendlingenstraat – Laarakkerweg voorzien van een nieuwe topklaag. Voor dit jaar gaat het - naast de reconstructieprojecten- om een investering van grofweg 2,0 miljoen euro.

Naast deze reparaties en renovaties werken we verder aan diverse reconstructieprojecten. Zo gaan onder andere de Gemullehoekenweg, Kantstraat en Burgemeester Verwielstraat in uitvoering en bereiden we de reconstructie van de Schoutenbuurt, de Heusdensebaan-Zuid en de Haareneweg-Zuid voor.

Openbare Verlichting

In de gemeente staan ongeveer 8.300 lichtmasten die onder ons beheer vallen. Onze openbare verlichting heeft als functie het openbare leven zo goed en veilig mogelijk te laten functioneren. Een groot deel van het huidige verlichtingsareaal bestaat nog uit oude gasdrukampen of PLL-lampen. Deze verbruiken aanzienlijk meer energie dan LED. Daarom investeren we dit jaar in het ombouwen van deze oude lampen naar energiezuinige Ledlampen. Een deel van deze verlichting, met name rondom natuurgebieden, parken en parkeerplaatsen wordt 'slim' waarbij verlichting bijvoorbeeld alleen (fel) brandt als dat nodig is. In combinatie met bovenstaande werkzaamheden vervangen we ook tientallen oude masten en reduceren we het aantal. We investeren meer dan 2,1 miljoen euro in deze werkzaamheden waarmee het overgrote deel van het areaal voor de komende ca. 15 jaar op orde hebben.

Civieltechnische Kunstwerken

Onder onze civieltechnische kunstwerken vallen ongeveer 48 bruggen, vlonders en geluidschermen. Iedere 4 jaar voeren we een inspectie uit aan alle kunstwerken. Hierbij toetsen we op veiligheid, constructies en de instandhouding voor de langere termijn. Met de opgehaalde gegevens wordt een meerjaren-onderhoudsplanung samengesteld die we vervolgens aanbesteden in een raamovereenkomst voor de komende 4 jaar.

In 2025 voeren we een nieuwe inspectie uit, waarmee we voor 2026-2029 een nieuwe raamovereenkomst opstellen. Dit jaar voeren we nog planmatig onderhoud uit aan onze kunstwerken conform het meerjaren-onderhoudsprogramma 2023-2026.

De bruggen Aboomsestraat en Heizenschedijk bleken eind 2022 bij inspectie sporen van bezwijking te vertonen. Om de bruggen zo goed mogelijk open te houden voor het verkeer zijn noodmaatregelen toegepast. Het afgelopen jaar werkten we aan de voorbereidingen. Dit jaar vervangen we de beide bruggen.

Groen

De gemeente Oisterwijk heeft circa 40.000 bomen in eigendom en beheer, circa 234.780 m² aan openbaar groen in de vorm van heesters en beplantingen, 42 ha gazon en 200 km bermen en sloten.

De hoofdlijnen voor het beleid voor de openbare ruimte is opgenomen in de 2023 vastgestelde Visie Openbare Ruimte. Ook ten aanzien van het groen zijn hierin beleidskaders opgenomen. Begin 2025 wordt een nieuw Groenprogramma vastgesteld waarin deze kaders verder zijn uitgewerkt.

In de begroting zijn budgetten opgenomen voor beheer en onderhoud van de bomen en de overige beplantingen en gazons. Hierbij is uitgegaan van de in 2023 vastgestelde onderhoudsniveaus:

- Voor de centrumgebieden kwaliteitsniveaus A.
- De rest van de bebouwde kom kwaliteitsniveau B.
- Bosplantsoen en ruig gras op kwaliteitsniveau C.

In 2025 zetten we de in 2023 ingezette koers voor het meer wijkgericht en integraal grootschalig onderhoud voort. We concentreren ons op het wegwerken van de achterstand in onderhoud door meer integraal en wijkgericht te werken en vanuit een investering grootschalig te vernieuwen.

Riolering en water

De huidige rioolstelsels bestaan bij benadering uit:

• Hoofdrinol incl. putten	208,6 km
• Sloten en duikers	204,1 km
• Huisaansluitingen	12.500 stuks
• Kolken incl. leiding	14.325 stuks
• Hoofdgemalen	19 stuks
• Minigemalen	449 stuks
• Retentievijvers	42 stuks
• Infiltratie voorzieningen - kratten	225 m2
• Infiltratiekelders	5 stuks

Het onderhoud en beheer hieraan is gewaarborgd volgens het vastgestelde Programma Water en Riolering 2023-2027 (PWR) welke in 2023 door de raad is vastgesteld.

De hydraulische werking van alle rioolstelsels in gemeente Oisterwijk zijn berekend in het Basis Rioleringsplan. Hieruit zijn aanbevelingen gekomen ter verbetering van de werking. Gefaseerd worden deze of andere verbeteringen doorgevoerd, waar mogelijk in combinatie met gepland onderhoud of uit kwaliteitsoogpunt geplande vervangingen.

De recente geschiedenis leert ons dat gemeenten extra inspanningen moeten verrichten om water vast te houden in de bodem in tijden van droogte, maar ook moeten zorgen voor een goede afwatering tijdens hevige perioden van regenval. Op diverse plaatsen binnen de gemeente Oisterwijk liggen in bebouwde omgeving onderhoudsopgaven in de openbare ruimte. Dit zijn natuurlijke momenten waarop klimaat adaptieve maatregelen financieel het meest aantrekkelijk getroffen kunnen worden.

Wijkgericht zijn er 'masterplannen' opgesteld om hemelwater gestructureerd te transporteren en waar mogelijk te infiltreren. Afhankelijk van het voordoen van onderhoudsopgaven wordt het ontworpen stelsel gerealiseerd. Voor de volgende gebieden is een masterplan opgesteld:

- Oisterwijk Baerdijk zuid
- Oisterwijk centrum
- Oisterwijk zuidoost
- Haaren Noord

Tevens wordt er gewerkt aan een masterplan voor de wijk Oostelvoortjes te Moergestel. De doelstelling hiervan is om wijkgericht te investeren in een robuuste hemelwaterafvoer structuur.

Gebouwen

De gemeente Oisterwijk heeft ruim vijftig vastgoedobjecten in eigendom die door ons worden beheerd. Alle gebouwen voldoen aan de afgesproken conditieniveaus.

Voor het beheer van deze objecten gebruiken we beheerplannen. Deze zijn in drie categorieën ingedeeld: correctief onderhoud, structureel planmatig onderhoud en incidenteel planmatig onderhoud. Deze plannen worden periodiek. De in de begroting opgenomen budgetten worden gebaseerd op deze beheerplannen.

We zijn gefaseerd bezig met het verduurzamen van de vastgoedportefeuille. Hierbij maken we zoveel mogelijk gebruik van externe subsidiebronnen en maken we zoveel mogelijk werk met werk.

Paragraaf Grondbeleid

Doelstelling

Doelstelling van het grondbeleid is de integrale benadering van gebiedsontwikkelingen. Hiermee wordt aangesloten op de belangrijkste doelen van het coalitieakkoord. Door deze integrale benadering staat het rendement centraal dat de gemeente maatschappelijk wil realiseren door middel van ruimtelijke ontwikkelingen. Dit rendement wordt afgezet tegen het financieel rendement van de ruimtelijke ontwikkeling op de gemeentebegroting. Zo ontstaat er een afwegingskader dat het gemeentebestuur in staat stelt om weloverwogen beslissingen te nemen over verschillende ruimtelijke ontwikkelingen.

De kaders zijn vastgelegd in de kadernota Grondbeleid die in 2019 is vastgesteld door uw raad. De kadernota wordt in 2025 herzien en afgestemd op de Omgevingswet. Ook in de nieuwe kadernota zullen integraliteit en flexibiliteit het uitgangspunt zijn binnen het grondbeleid. Daarnaast worden de komende jaren ook de thema's duurzaamheid, wonen en economie meegenomen. Dat wil zeggen dat ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Oisterwijk in ieder geval op deze drie thema's in beeld moeten brengen op welke wijze ze bijdragen aan de doelen die voor deze onderwerpen gesteld worden. Afhankelijk van de locatie kan het zijn dat er wordt afgeweken van deze beleidsthema's, door toevoeging van extra thema's of onttrekking van een thema. Het grondbeleid is faciliterend aan deze beleidsthema's. Dit betekent dat niet alleen naar de financiële gevolgen van een ontwikkeling zal worden gekeken, maar ook naar de maatschappelijke impact.

Tot slot worden de doelstellingen als volgt geformuleerd:

- Invloed uitoefenen op het ruimtegebruik, opdat op diverse beleidsterreinen van de gemeente een gewenst maatschappelijk rendement gerealiseerd kan worden.
- Het realiseren van een zo goed mogelijk integraal resultaat in een ruimtelijke ontwikkeling, dat bestaat uit de optimale mix van maatschappelijk en financieel rendement.
- Een kader scheppen waardoor het gemeentebestuur in staat wordt gesteld om op basis van het integrale resultaat van de ruimtelijke ontwikkeling, keuzes te maken over:
 - De rol die de gemeente zelf wenst aan te nemen om een ontwikkeling gerealiseerd te krijgen.
 - De gewenste maatschappelijke doelen versus de daarmee verband houdende financiële gevolgen voor de gemeente.
 - De verschillende scenario's om tot ontwikkeling van een locatie/gebied te komen.
 - Eventueel noodzakelijke prioriteringen voor verschillende ontwikkelmogelijkheden.
- Duidelijkheid verschaffen over processen, spelregels en kaders die de gemeente hanteert in gebiedsontwikkelingen.

Kaders

Hieronder noemen wij kort de kaders zoals deze gelden in de kadernota Grondbeleid 2019:

Inzicht in rendement van gebiedsontwikkelingen

- Grondbeleid geeft inzicht in de gevolgen van een gebiedsontwikkeling. Dit is belangrijk omdat dit inzicht gebruikt kan worden om verschillende scenario's die mogelijk zijn voor een bepaalde locatie op een goede manier te kunnen beoordelen en om prioriteiten voor een ontwikkeling af te wegen.
- Grondbeleid geeft een kader voor de verschillende ambities die samen moeten komen in een ontwikkeling door deze met elkaar in verband te brengen en afwegingen daarin mogelijk te maken.

- Doordat de aanleiding van een ontwikkeling als uitgangspunt wordt genomen, kan voorafgaand aan besluitvorming over een ontwikkeling in beeld worden gebracht welke ambities de gemeente Oisterwijk daadwerkelijk hiermee wil realiseren. Dit stelt de gemeente ook in staat om de juiste vragen te stellen aan partijen die willen ontwikkelen en hierdoor een goed overwogen besluit te kunnen nemen.

Situationeel grondbeleid

- Per gebiedsontwikkeling wordt via een afwegingskader tot een advies gekomen voor een door de gemeente aan te nemen rol. Doordat de gemeente per gebiedsontwikkeling een rolkeuze dient te maken voert de gemeente situationeel grondbeleid.

Juridische instrumenten

- Bij voorkeur resultaten op het gebied van grondaankopen bereiken op minnelijke (vrijwillige) basis.
- Wanneer dit niet mogelijk blijkt de publiekrechtelijke instrumenten Wet voorkeursrecht gemeenten en/of de Onteigeningswet inzetten.
- Kostenverhaal eigen projecten via marktconforme verkoopprijzen grond en kostenverhaal bij projecten derden bij voorkeur via een anterieure overeenkomst.
- Wanneer bij projecten derden niet tot overeenstemming kunnen komen dit alsnog afdwingen door publiekrechtelijk kostenverhaal.

Bepalingen bij gronduitgifte

- De verkoop/uitgifte van gemeentegrond wordt, waar mogelijk, afgestemd op de gewenste programmering uit het meest actuele woningbehoefteonderzoek (aantallen, soort woningen, planning, doelgroepen).
- Bij de uitgifte wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de prioritaire maatschappelijke thema's die genoemd zijn in hoofdstuk 4 van deze nota; wonen, duurzaamheid (inclusief groen) en economie. Afhankelijk van de locatie zijn meer/minder thema's mogelijk. Verder wordt rekening gehouden met demografische factoren en veranderingen in de markt.
- Bij grondverkoop voor woningen voor bijzondere doelgroepen en/of bedrijven wordt het anti-speculatiebeding toegepast (aangegeven in de algemene verkoopvoorwaarden). Het college kan, gemotiveerd, ontheffing hiervoor verlenen.
- Uiteindelijke bestemming van de grond wordt bepaald door afweging van alle opties en prioriteitstelling. Bij de besluitvorming wordt dit aangegeven.

Financiële kaders

- Hanteren van de voorschriften volgens het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV).
- Transparant grondbeleid tijdens de planning en control cyclus (PPN, begroting en de jaarrekening).

Grondprijzen

- De gemeente hanteert bij verkoop/uitgifte van grond op het betreffende beleid afgestemde marktconforme grondprijzen.
- Eworden De richtprijzen (Grondprijzenbrief) worden voor verkoop van (diverse categorieën) woningen, bedrijfskavels, groen- en reststroken via een raadsinformatiebrief ter kennisname aangeboden aan de raad. In de grondprijzenbrief worden bandbreedtes aangegeven maar de definitieve grondprijs wordt o.b.v. taxatie bepaald. Voor sociale huurwoningen worden vaste grondprijzen gehanteerd conform prestatieafspraken met de woningbouwcorporatie. Het streven is de Grondprijzenbrief medio 2024 aan het college voor te leggen en de raad te informeren.

Risico's en weerstandsvermogen

- Voor niet voorzienbare/moeilijk kwantificeerbare risico's binnen de grondexploitaties wordt, op basis van een jaarlijkse actuele risicoanalyse, de gewenste reserve bepaald.
- Om de risico's zoveel mogelijk te beperken worden, waar nodig, beheersmaatregelen genomen.
- Jaarlijks bij de begroting en jaarrekening worden voorstellen gedaan over de hoogte van de algemene bedrijfsreserve grondbedrijf. Jaarlijks worden risico-analyses uitgevoerd.

Transparant grondbeleid

Het toepassen van de kadernota grondbeleid van de gemeente Oisterwijk door onder andere:

- Jaarlijks de grondexploitaties te actualiseren en door de raad vast te laten stellen ten behoeve van de begroting.
- Verantwoording afleggen over de financiën en voortgang van de grondexploitaties in de paragraaf grondbeleid en in een afzonderlijk document bij de jaarrekening.
- Actuele risico-inventarisatie KVL en De Leye en inschatting van de risico's van de overige exploitaties. Het weerstandsvermogen van het grondbedrijf wordt telkens bij de jaarrekening hierop afgestemd.

Belangrijkste ontwikkelingen grondexploitaties

Zoals aangegeven in de kadernota Grondbeleid worden de grondexploitaties jaarlijks geactualiseerd. Bij de actualisatie kijken wij naar mogelijke wijzingen op de onderdelen kosten en opbrengsten, rente, (woning)programma en de planning. Op de grotere en langlopende exploitaties kijken wij ook naar indexeringen van kosten en opbrengsten.

De laatste actualisatie hebben wij gedaan op basis van de werkelijke cijfers tot en met de jaarrekening 2022. Door de fors toegenomen bouwkosten zijn de kosten voor 2023 met 14% geïndexeerd, voor de jaren 2023 tot en met 2026 met 3,5% en voor de jaren vanaf 2027 met 2%. De opbrengstindexering zijn op 2% gezet. De rente is volgens de geldende spelregels van BBV aangepast en de planning van de kosten en opbrengsten is bijgesteld.

De waardering vindt plaats op basis van netto contante waarde.

Een aantal grondexploitaties zijn verslechterd vanwege de indexering van 14% op de kosten en door het opnemen van hogere plankosten, 30% over de nog te maken kosten exclusief verwerving. Deze post stond niet goed geraamd in een aantal grondexploitaties en is daarom toegevoegd. Daarnaast zijn de grond uitgifteprijzen niet geactualiseerd voor het jaar 2023. Op grond van de BBV dient er over een boekjaar van een grondexploitatie winst of verlies genomen te worden. Voor verliesgevend grexen worden voorzieningen gevormd.

Hieronder wordt per project de belangrijkste wijzigingen weergegeven.

Pannenschuur Buiten

In Pannenschuur Buiten zijn inmiddels alle zelfbouw kavels van fase I overgedragen aan de kopers en zijn de opbrengsten gegenereerd. Er volgt nog een verkaveling van de laatste 5 kavels, die op dit moment nog in een stankcirkel liggen. De opbrengsten van deze kavels zijn geraamd op € 0,9 mln.

De voorbereidingen om het bestemmingsplan te wijzigen zijn reeds gestart en het gesprek met de eigenaar van het uit te plaatsen bedrijf wordt op constructieve wijze gevoerd, maar is nog niet afgerond. Verwacht wordt de opbrengsten in 2024 en 2025 te kunnen genereren. Volgens de regelgeving (POC methode) hebben wij voor € 0,2 mln. aan winstnemingen in 2023 moeten nemen.

Bij de actualisatie is ervan uitgegaan dit project eind 2025 af te sluiten.

KVL - Terrein

Als gevolg van de uitspraak van de Raad van State is het bestemmingsplan voor de realisatie van 27 appartementen aangepast en opnieuw ter inzage gelegd. Vaststelling van het bestemmingsplan is in december 2024 voorzien.

De ontwikkeling van het perceel aan de Gasstraat – Ambachtstraat wordt in 2024 uitgewerkt en de grondwaarde van het plan zal middels een taxatie worden bepaald. De taxatie dient als indicatie voor de nog te voeren onderhandeling met de marktpartij. Voor dit gedeelte van het plan zal naar alle waarschijnlijkheid een nieuwe grondexploitatie worden opgesteld. Wanneer alle gegevens bekend zijn zal de grondexploitatie door de Raad worden vastgesteld.

De resterende werkzaamheden zijn geïnterpreteerd en conform huidige parameters geraamd. De laatste geactualiseerde grondexploitatie resulteert in een contante waarde van € 6,5 miljoen negatief. Dit is ten opzichte van de grondexploitatie vorig jaar een stijging van het tekort met € 0,04 miljoen.

Studiegebied (naast KVL)

In 2021 zijn de werkzaamheden in het kader van de herinrichting door de gemeente afgerond en het lag dan ook in de verwachting dat deze grondexploitatie eind 2021 zou worden afgesloten. Bij de geraamde opbrengsten staat nog wel een rekening open van de marktpartij met wie was overeengekomen dat hij over een periode van zes jaar (een deel van) de parkeeropbrengsten zou afdragen aan de gemeente. De marktpartij bleek vanwege de bijzondere omstandigheden van de coronapandemie haar betalingsverplichtingen niet na te (kunnen) komen, waardoor een betalingsregeling diende te worden getroffen. De grondexploitatie blijft openstaan totdat het totaal met de marktpartij overeengekomen bedrag is ontvangen. Gelet op de gesloten overeenkomst, ligt het in de lijn der verwachtingen dat de nog te ontvangen opbrengsten zullen worden ontvangen.

Verder zijn alle werkzaamheden afgerond.

Locatie de Leye

In opdracht van de raad is in september 2022 de opbrengstpotentie van een aantal scenario's van het vastgestelde concept Beekdal Park in hoofdlijnen en kengetallen doorgerekend en gepresenteerd. Hieruit is een voorkeursvariant met voldoende sociale huur en betaalbare koopwoningen gekozen. Dit scenario wordt thans met Leystromen ruimtelijk vertaald in een stedenbouwkundige uitwerking. In de voorkeursvariant is het programma 43% sociale woningbouw en 34% betaalbare koop.

Bij de actualisatie is een post Planschade toegevoegd en is er rekening gehouden met het Programma Kostenverhaal 2024 waardoor per saldo de kosten toenemen met € 400.000. Het verwachte resultaat op contante waarde is € 89.000 positief.

Uitbreiding bedrijventerrein (Bedrijfsweg)

Op dit moment zijn er op de bestaande bedrijventerreinen geen kavels van de gemeente meer beschikbaar. In 2019 heeft de gemeente een onderzoek laten uitvoeren met als doel inzicht te krijgen in de leegstand op bestaande bedrijventerreinen, de behoefte vanuit de lokale markt naar uitbreiding- of verplaatsingsmogelijkheden, etc. Daarbij is er ook aandacht geschonken aan de mogelijkheden van invulling / revitalisering van de bestaande bedrijventerreinen. Uit het onderzoek blijkt dat er de komende jaren behoefte is aan uitbreidingsmogelijkheden. De resultaten zijn in 2021 aan de raad gepresenteerd en op basis daarvan is om een aanvullend onderzoek gevraagd. De conclusie van het aanvullend onderzoek is eveneens dat er 8 ha bedrijventerrein nodig is om aan de uitbreidingsvraag te voldoen. De bevindingen van dit

onderzoek zijn in SRBT verband aan de raad voorgelegd. Zolang deze discussie loopt, blijft de Bedrijfsweg gelabeld als een bedrijventerrein. De herziene grondexploitatie sluit op een positief resultaat van € 2,0 miljoen positief. Verschil hier is dat de vorige grondexploitatie uitging van lage civieltechnische kosten per vierkante meter en er geen afdracht volgens het Programma Kostenverhaal in zat. Deze zijn beiden nu opgenomen in de grondexploitatie wat het verschil verklaart met de vorige grondexploitatie. In 2024 zal er gewerkt worden aan de nadere uitwerking van de grondexploitatie met bijbehorende kosten en opbrengstenramingen.

Beekdal (Haaren)

De grondexploitatie Beekdal is in 2021 aan de gemeente Oisterwijk overgedragen. Op de locatie Beekdal is een sporthal gesloopt en is een nieuw bestemmingsplan vastgesteld. Er is in 2021 een grondreserveringsovereenkomst met Woningcorporatie Woonveste en een CPO-initiatief Stichting Beekdal 2.0 afgesloten. Afgesproken is dat Woningcorporatie Woonveste zeven sociale huurwoningen realiseert. Stichting Beekdal 2.0 ontwikkelt op locatie zeven middeldure of dure woningen.

De grondexploitatie is geactualiseerd en heeft een klein negatiever resultaat wat wordt veroorzaakt door het hoger uitvallen van de kosten voor het woonrijp maken en een hogere raming voor de plankosten. Op contante waarde zal het project sluiten met een tekort van € 94.000.

't Hopveld

De grondexploitatie is overgenomen van de gemeente Haaren. In totaal zijn er 7 kavels in het project. De laatste bedrijfskavel is in 2024 bij de notaris gepasseerd. De woonkavel staat bij de makelaar te koop die een aantal jaar geleden ook betrokken was. Er is lichte interesse vanuit de markt voor de kavel.

De civieltechnische kosten en plankosten zijn opnieuw geraamd. Er heeft bij de civieltechnische kosten een verlaging plaatsgevonden en de plankosten zijn toegenomen. Op contante waarde sluit de grondexploitatie met een tekort van € 669.000.

Financiën

KVL

Bij KVL zijn, onderverdeeld in twee risicoclusters, vier risico's onderkend. Het totale risicobedrag heeft een omvang van € 280.000,- en is als volgt over de clusters verdeeld:

- Baten € 195.000,-
- Kosten € 85.000,-

Ten opzichte van vorig jaar is het risicobedrag van € 280.000,- gelijk gebleven. Dit komt doordat de kosten nagenoeg gelijk zijn gebleven, en de opbrengsten naar 2024 zijn verschoven.

De afname is integraal, maar aan de kostenzijde zijn de risico's met name verschoven van extra kosten wegens planvertraging naar extra kosten vanwege de inrichting van de openbare ruimte.

De Leye

De grondexploitatie is 1 januari 2024 geactualiseerd, waarbij rekening is gehouden met een aantal extra kostenposten zoals onder andere planschade. Het resultaat van de grondexploitatie is daarbij teruggelopen naar ongeveer € 89.000,- positief op contante waarde. Dit planresultaat is beperkt om in de toekomst eventuele risico's te kunnen opvangen mochten deze zich voordoen.

Een nadere risicoanalyse van de geactualiseerde grondexploitatie geeft zeven risico's, verdeeld over drie risicoclusters. Het (gewogen) risico van de clusters is ingeschat op € 405.000,-, verdeeld als volgt:

- Kosten € 70.000,-
- Programma & Procedures € 85.000,-
- Markt € 250.000,-

Overige

De grondexploitaties De Leye, Bedrijfsweg en Pannenschuur Buiten hebben op basis van de laatst bekende gegevens een verwacht positief eindresultaat. De grondexploitaties Beekdal en 't Hopveld, overgenomen van Haaren, zijn vanaf 2021 jaar aan het grondbedrijf toegevoegd. Beide grondexploitaties hebben een negatief eindresultaat.

Voor de grondexploitaties met een verwacht negatief eindresultaat zijn, conform de BBV voorschriften, verliesvoorzieningen getroffen. Bij de jaarrekening 2023 is voor de risico's van de overige exploitaties een bedrag gereserveerd. Dit bedrag is op basis van de nieuwe cijfers bijgesteld.

Opgemerkt moet worden dat dit jaar de verliesvoorzieningen van alle grondexploitaties op netto contante waarde zijn berekend. Dit is conform de BBV voorschriften.

Resultaten op Netto Contante Waarde

Getallen x 1.000 en afgerond

Grondexploitatie	Boekwaarde 31-12-2023	Einde looptijd	Te maken kosten tot einde looptijd	Te realiseren opbrengsten tot einde looptijd	Netto contante waarde bij einde looptijd
Beekdal 2.0	80	31-12-2025	178	0	-94
't Hopveld	-1.225	31-12-2025	339	867	-669
De Leye	-685	31-12-2028	3.734	4.519	89
KVL Terrein	-8.561	31-12-2025	1.545	3.382	-6.462
Pannenschuur	-155	31-12-2026	156	937	587
Bedrijfsweg	-328	31-12-2029	4.634	7.243	2.023
KVL Studiegebied	-2.759	31-12-2025	30	494	-2.206
Totalen	-13.633		10.616	17.442	-6.732

Toelichting

- Het eindtotaal van de (verwachte) verliesgevende grondexploitaties (KVL en Studiegebied, Beekdal en Hopveld) zijn weergegeven. Voor de genoemde bedragen zijn voorzieningen aanwezig.
- De rentelasten zijn geactualiseerd, dit betreft een geringe positieve wijziging van 0,65% naar 0,55%.
- Voor de Leye is ten opzichte van de begroting 2023 het resultaat met € 0,4 mln. gedaald door toevoeging van planschade en afdracht Bovenwijks conform het Programma Kostenverhaal.

Overzicht kosten en opbrengsten per project

In onderstaande tabel worden per project de toekomstige kosten in beeld gebracht. Er is reeds 87% van de kosten gerealiseerd. Voor de Bedrijfsweg en De Leye, die nog nader uitgewerkt

moeten worden, zijn nog weinig kosten gemaakt. De kosten volgen doorgaans de planning en is van 2024 t/m einde looptijd van de projecten geraamd.

Nog te realiseren kosten over de looptijd

Bedragen x € 1.000

Grondexploitatie							Kosten		Totaal
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	stijging	Rente	
Beekdal 2.0	148	26					4	0	178
't Hopveld	282	37					7	13	339
De Leye	282	446	146	1.140	1.352		370	-2	3.734
KVL Terrein	746	655					48	96	1.545
Pannenschuur Buiten	61	57	33				7	-2	156
Bedrijfsweg	346	921	1.687	1.068	161	48	365	38	4.634
KVL Studiegebied	0						0	30	30
Totalen	1.865	2.142	1.866	2.208	1.513	48	801	173	10.616

In onderstaande overzicht worden de nog te genereren opbrengsten in beeld gebracht. Er is reeds 76% van de opbrengsten gerealiseerd. Het restant van de opbrengsten wordt voornamelijk na 2024 gerealiseerd.

Nog te realiseren opbrengsten over de looptijd

Bdragen x € 1.000

Grondexploitatie							Opbr.	
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	Stijging	Totaal
Beekdal 2.0	0						0	0
't Hopveld	425	425					17	867
De Leye			3.209	1.070			240	4.519
KVL Terrein	559	2.735					88	3.382
Pannenschuur		405	495				37	937
Bedrijfsweg			336	2.013	3.355	1.007	532	7.243
KVL Studiegebied	82	399					13	494
Totalen	1.066	3.964	4.040	3.083	3.355	1.007	927	17.442

Winstprognose grondbedrijf

Sinds 2017 zijn de BBV voorschriften voor de wijze van (tussentijdse) winstneming bij de grondexploitaties gewijzigd. In het kort moet het percentage gerealiseerde kosten en het percentage gerealiseerde opbrengsten worden losgelaten op de totale winstraming van het project, de zogenaamde Percentage of Completion (PoC)-methode.

Op basis van de PoC-methode worden ieder jaar voor de grondexploitaties met een positief eindresultaat de (tussentijdse) winsten berekend en opgenomen. Winstnemingen worden doorgaans verwerkt in de jaarrekening nadat de jaarlijkse herziening van de grondexploitaties heeft plaatsgevonden.

Vanaf 2025 wijzigt de methode van winstneming binnen het grondbedrijf. De PoC methode hierboven uitgelegd vervalt dan. Vanaf 2025 mag dan alleen winst worden genomen bij het afsluiten van de grondexploitatie.

Paragraaf Verbonden partijen

Visie en beleidsvoornemens omtrent verbonden partijen

Verbonden partijen voeren meestal gemeentelijke taken uit met een groot politiek belang. Ze leveren een bijdrage aan de realisatie van maatschappelijke doelen. Participatie in verbonden partijen levert gemeenten niet alleen voordelen op, maar ook financiële en bestuurlijke risico's. Om voordelen optimaal te benutten en risico's te beheersen is aandacht voor de sturingsrelatie en risicobeheersing bij verbonden partijen belangrijk.

Een partij wordt beschouwd als een verbonden partij als de gemeente een bestuurlijk én een financieel belang heeft in die partij.

Er worden vier categorieën van verbonden partijen onderscheiden, te weten:

1. Gemeenschappelijke regelingen
2. Vennootschappen
3. Stichtingen en verenigingen (niet van toepassing in Oisterwijk)
4. Overige verbonden partijen (niet van toepassing in Oisterwijk)

Gemeenschappelijke regelingen

GGD Hart voor Brabant, gevestigd te Tilburg

Doelstelling	Het bewaken, beschermen en bevorderen van de volksgezondheid.
Publiek belang en reden voor deelname	- Uitvoeren van de Wet publieke gezondheid (Wpg), die de gemeente verplicht tot het instellen en in stand houden van een gezondheidsdienst (incl. een bijdrage bij het opschalen bij grote incidenten). - Toezichtstaken Wet kinderopvang. - Taken voor gemeentelijke lijkschouwer die de Wet op de lijkbezorging noemt. - Diensten voor de openbare geestelijke gezondheidszorg (OGGZ) - Toezichtstaken die de wet maatschappelijke ondersteuning 2015 noemt. -
Wijze van samenwerking	De taken van de GGD zijn ondergebracht in het basispakket en in de plustaken. Het basispakket vloeit voort uit wettelijke verplichtingen en uit de keuzes van het Algemeen Bestuur en vormt naar omvang een verplicht pakket. De afname van plustaken door een gemeente is vrijwillig. De GGD levert bouwstenen aan voor de vier jaarlijkse vaststelling van het regionale gezondheidsbeleid, de regionale nota publieke gezondheid 2024-2027.
Zeggenschap van de gemeente	Gemeenschappelijke regeling van negentien gemeenten. Het Algemeen Bestuur heeft negentien leden, van elke gemeente één collegelid met één stemrecht. Het Dagelijks Bestuur heeft zes of zeven leden, de voorzitter daaronder inbegrepen.
Financieel belang	De inwonersbijdrage 2025 voor Oisterwijk bedraagt € 478.770,- voor het basispakket (exclusief plustaken). Dit is gebaseerd op een inwonersaantal van 32.964. Het geprognostiseerde eigen vermogen begin 2025 bedraagt € 4.459.000,- Het geprognostiseerde vreemd vermogen begin 2025 bedraagt € 7.533.000,-. Het exploitatieresultaat 2023 bedroeg € 394.000,- negatief
Overige relevante gegevens en risico's	Verdere samenwerking met RIVM/VWS en andere GGD-en inzake infectieziektebestrijding. Afstemmen WMO met werkzaamheden GGD (uitvoering regionaal en lokaal gezondheidsbeleid). Vergroten van de veiligheid in samenwerking met de veiligheidsregio's.

Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant, gevestigd te Tilburg

Doelstelling	Uitvoering van alle vergunning-, toezicht- en handhavingstaken (VTH) op het gebied van milieu die behoren tot het verplichte basistakenpakket, aanpak van ketenvraagstukken en milieucriminaliteit (regio-overstijgende taken) en uitvoering van verzoektaken van gemeenten en provincie (milieutaken die niet tot het basistakenpakket behoren).
Publiek belang en reden voor deelname	Iedere gemeente is verplicht een groot aantal milieutaken (de zogenaamde basistaken) uit te laten voeren door een omgevingsdienst. Voor de gemeente Oisterwijk is dat de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant. Dit biedt de volgende voordelen: • Er is een kritische massa georganiseerd die het mogelijk maakt om te beschikken over de vereiste menskracht en deskundigheid. • Geen verschil meer in de aanpak van de handhaving en behandeling van burgers en bedrijven. • De mogelijkheid om omgevingsproblemen aan te pakken die afzonderlijke besturen te boven gaan. • De informatiehuishouding- en uitwisseling stroomlijnen voor de aanpak van de zware en georganiseerde milieucriminaliteit.
Wijze van samenwerking	De juridische verankering is geregeld via een Gemeenschappelijke Regeling.
Zeggenschap van de gemeente	Aan de Gemeenschappelijke Regeling nemen 27 gemeenten en de provincie deel. Deze 28 partners zijn vertegenwoordigd in het algemeen bestuur. Wethouder Eric Logister is afgevaardigde van de gemeente Oisterwijk in het algemeen bestuur.
Financieel belang	De (voorlopige) bijdrage van de gemeente Oisterwijk in de door het AB op 6 september 2023 vastgestelde begroting 2024 van de OMWB bedraagt € 925.000,-. De definitieve invulling van de bijdrage vindt plaats aan de hand van het bestuurlijk vast te stellen werkprogramma 2024 en de eindafrekening gebeurt op basis van de werkelijk afgenomen producten en diensten. Het exploitatieresultaat 2022 bedroeg € 583.000,- positief. Het eigen vermogen begin en ultimo 2022 bedroeg resp. € 2.918.000,- en € 3.614.000,-. Het vreemd vermogen begin en ultimo 2022 bedroeg resp. € 3.285.000,- en € 3.458.000,-.
Overige relevante gegevens en risico's	De Omgevingswet is op 1 januari 2024 in werking getreden

Veiligheidsregio Midden- en West Brabant, gevestigd te Breda

Doelstelling	De Veiligheidsregio is ingesteld om de crisisbeheersing en rampenbestrijding in ons land te verbeteren, zodat burgers beter beschermd worden tegen de risico's van brand, rampen en crisis.
Publiek belang en reden voor deelname	De deelname is verplicht op basis van de bestaande regelingen, zoals de Wet Veiligheidsregio's.
Wijze van samenwerking	Onder de basistaken van de Veiligheidsregio behoren het in stand houden van een brandweer, de bijbehorende meldkamerfunctie en het organiseren van rampenbestrijding en crisisbeheersing. In het programmaplan van de Veiligheidsregio zijn daarnaast een aantal thema's gedefinieerd waar extra aandacht voor is.
Zeggenschap van de gemeente	In de Veiligheidsregio nemen 24 gemeenten deel. De gemeente Oisterwijk wordt vertegenwoordigd door de burgemeester, die net als de andere gemeenten één stem heeft in het algemeen bestuur. Daarnaast is de burgemeester lid van het dagelijks bestuur met de portefeuille middelen.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Oisterwijk aan de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant in 2024 is € 1.957.588,-. Het exploitatieresultaat 2023 bedroeg € 801.000,- positief. Het eigen vermogen begin en ultimo 2023 bedroeg resp. € 16.476.000,- en € 6.724.000,-.
Overige relevante gegevens en risico's	Er is een risico op ongewenste budgetoverschrijdingen. Het eventuele aandeel van Oisterwijk hierin is echter dermate klein dat dit specifieke risico voor onze gemeente te verwaarlozen is. Daarnaast is er gezien het huidige financiële beleid geen reden om deze risico's als onaanvaardbaar te beschouwen.

Sociale werkvoorziening WSD, gevestigd te Boxtel

Doelstelling	De Wet sociale werkvoorziening uitvoeren.
Publiek belang en reden voor deelname	Deelname aan de gemeenschappelijke regeling WSD maakt volwaardige participatie mogelijk.
Wijze van samenwerking	De gemeenschappelijke regeling levert in opdracht van de gemeente Oisterwijk een aantal gesubsidieerde arbeidsplaatsen, die op voorhand zijn bepaald in een contractspecificatie.
Zeggenschap van de gemeente	Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling bestaat uit het Algemeen Bestuur (AB) en het Dagelijks Bestuur (DB). Het AB bestaat uit een raadslid per deelnemende gemeente; voor de gemeente Oisterwijk is dit Mevr. S. Kroon. Er zijn negen deelnemende gemeenten met elk één stemrecht. Het DB bestaat uit een wethouder per deelnemende gemeente. Voor de gemeente Oisterwijk is dit Dhr. Dankers.
Financieel belang	De WSD werkt binnen het budget voor de Sociale Werkvoorziening en Participatie dat de gemeente Oisterwijk meerjarig beschikbaar heeft voor de doelgroep. De beschikbare bedragen worden bij elke circulaire van het rijk herzien. Het bedrag voor Sw voor 2024 bedraagt op basis van de meicirculaire 2023 € 3.954.000,-. De bijdrage in bestuurs- en indicatiekosten voor 2024 voor Oisterwijk bedraagt € 26.050,-. Het exploitatieresultaat 2022 bedroeg € 2,9 miljoen positief, voor mutaties reserves. Het eigen vermogen begin en ultimo 2022 bedroeg resp. € 29.757.000,- en € 29.395.000,-. Het vreemd vermogen begin en ultimo 2022 bedroeg resp. € 4.632.000,- en € 8.234.000,-.
Overige relevante gegevens en risico's	Per 1 januari 2015 is de Participatiewet van kracht. Dit betekent dat de Sociale Werkvoorziening op slot is en er geen nieuwe instroom in de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) meer mogelijk is. Dit betekent dat het aantal Wsw medewerkers bij WSD vanaf 1 januari 2015 door natuurlijke uitstroom afneemt (geraamde uitstroom 2022 is 6% van het huidig personeelsbestand). De financiering van de Wsw loopt vanaf 1 januari 2015 via de Participatiewet (integratiefonds) en is dus geen apart budget meer. De huidige Gemeenschappelijke regeling is opgericht om de Wet Sociale Werkvoorziening uit te voeren voor de deelnemende gemeenten. Op basis van de lokale plannen en daarbij horende nieuwe risico-inschatting bekijkt het dagelijks bestuur van de WSD in 2024 welke algemene reserve van de WSD aangehouden kan worden.

Hart van Brabant, gevestigd te Tilburg.

Doelstelling	Een netwerksamenwerking van Brabantse gemeenten om vanuit het publieke domein de ontwikkeling van de regio Midden-Brabant – uitgaande van het beginsel van lokale autonomie – te faciliteren en stimuleren. Maatschappelijke uitdagingen op gebied van Mens & Samenleving, Economie en Leefomgeving & Milieu worden gezamenlijk opgepakt.
Publiek belang en reden voor deelname	Schaalgrootte is nodig op verschillende, gemeentegrens overstijgende, thema's om toekomstgericht te zijn. Grote maatschappelijke opgaven zoals in het sociaal domein kunnen alleen opgepakt worden in samenwerking. Net als de grote opgaven op gebied van milieu en energiegebruik.
Wijze van samenwerking	Een gezamenlijk opgestelde kernagenda is uitgangspunt voor diverse uitvoeringsprojecten. Hierop sturen portefeuillehouders (bestuurders uit deelnemende gemeenten) werkgroepen aan. Gemeenschappelijk overleg vindt plaats op de Hart van Brabant-dag, die vier keer per jaar plaatsvindt. Op deze dag is bestuurlijke vertegenwoordiging van alle gemeenten in Midden-Brabant aanwezig.
Zeggenschap van de gemeente	Het aantal deelnemende gemeenten is elf. Elke gemeente heeft één gelijke stem. Alle burgemeesters vormen het algemeen bestuur. Er is een dagelijks bestuur met vertegenwoordiging van enkele gemeenten.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Oisterwijk in 2024 is € 149.000,- (€ 4,51 per inwoner). Het geprognostiseerde eigen vermogen 2024 bedraagt € 103.000,-. Het geprognostiseerde vreemd vermogen 2024 bedraagt € 1.732.000,-.
Overige relevante gegevens en risico's	N.v.t.

Midpoint Brabant, gevestigd te Tilburg.

Doelstelling	Als economisch samenwerkingsprogramma van Midden-Brabant fungeert Midpoint Brabant als schakel tussen bedrijven, overheden (inclusief de samenwerkende gemeenten van Regio Hart van Brabant), onderwijs- en kennisinstellingen en maatschappelijke organisaties. Dit wordt een multihelix samenwerking genoemd. Hiermee worden maatschappelijke uitdagingen op gebied van economie gezamenlijk opgepakt en wordt de ontwikkeling van de regio Midden-Brabant gefaciliteerd en ondersteund.
Publiek belang en reden voor deelname	Schaalgrootte is nodig op verschillende, gemeentegrens overstijgende, thema's om toekomstgericht te zijn. Midpoint Brabant heeft drie hoofdtaken: ecosysteemontwikkeling en programmamanagement, projectontwikkeling en -realisatie, en start-up en mkb-dienstverlening.
Wijze van samenwerking	De elf gemeenten in de gemeenschappelijke regeling Regio Hart van Brabant (RHvB) werken samen aan economische thema's binnen Midpoint Brabant. De portefeuillehouders (bestuurders uit deelnemende gemeenten) sturen op de inhoud. Gemeenschappelijk overleg vindt met name plaats op de Hart van Brabant-dagen, die 4 keer per jaar plaatsvinden. Op deze dag is bestuurlijke vertegenwoordiging van alle deelnemende gemeenten in Midden-Brabant aanwezig.
Zeggenschap van de gemeente	Vanaf 2025 verandert de governance van Midpoint Brabant (onder voorbehoud van positieve besluitvorming door de deelnemende colleges en gemeenteraden). De aansturing en financiering van Midpoint Brabant vanuit de deelnemende gemeenten wordt via Regio Hart van Brabant (RHvB) ingericht. Regio Hart van Brabant neemt deel in de stichting Midpoint Brabant en benoemt een aantal bestuurders van deze stichting. Door de wijzigingen in governance worden de inhoud van de kernagenda RHvB en de financiële bijdrage aan Midpoint Brabant via de begroting van RHvB aan elkaar gekoppeld.
Financieel belang	De bijdrage van de gemeente Oisterwijk in 2025 is geprognosticeerd op € 167.469 (€ 4,70 per inwoner en een bijdrage van € 12.467 aan de Stimuleringsregeling Maatschappelijke Innovatie). De volledige begroting bedraagt voor 2025 € 5.866.215.
Overige relevante gegevens en risico's	N.v.t.

Stadsgewest 's-Hertogenbosch

Doelstelling	Het beheer van de gesloten stortplaats De Vlagheide, behartiging van de belangen van het Stadsgewest, alsmede de zogeheten contractgemeenten binnen de Bestuursraad van het Provinciale Nazorgfonds.
Publiek belang en reden voor deelname	In verband met de opsplitsing van de gemeente Haaren is de gemeente Oisterwijk toegetreden tot de GR Stadsgewest 's-Hertogenbosch. Gemeente Oisterwijk is daarom nu formeel deelnemer van deze GR.
Wijze van samenwerking	GR Stadsgewest 's-Hertogenbosch
Zeggenschap van de gemeente	1,62%
Financieel belang	In 2020 is reeds een gedeelte van de risico's verlaagd doordat het negatieve eigen vermogen van het stadsgewest is verlaagd. De kosten hiervoor, zijn destijds nog ingebracht door de voormalige gemeente Haaren. De bijdrage van de gemeente Oisterwijk bedraagt in 2025 € 5.546,- (gebaseerd op inwoneraantal oude gemeente Haaren). Het geprognoseerde eigen vermogen 2024 bedraagt -€ 1.518.000,-. Het geprognoseerde vreemd vermogen 2024 bedraagt € 2.500.000,-.
Overige relevante gegevens en risico's	Tussen provincie en exploitanten van de vuilstortplaatsen is afgesproken dat het huidige convenant zal worden verlengd tot 2029. Hiermee zal de overdracht van de vuilstortplaats aan Vlagheide in Schijndel niet eerder dan in 2029 worden overgedragen aan de provincie. Het doel hiervoor is tweeledig. Allereerst zal met de huidige rekenrente het doelvermogen dusdanig hoog zijn dat dit tot onevenredige kosten voor de deelnemende gemeenten zal leiden. Ten tweede is er een onderzoek gestart voor kostenverlaging van de nazorg. Er is een overlegstructuur opgezet met meerdere werkgroepen (juridische zaken, techniek, financiën en lobby voor nieuwe wetgeving). De jaarlijkse lasten van het beheer van de stortplaats worden vanaf 2021 gedekt uit een bedrag per inwoner. Onderliggende verdeelsleutel is het inwonertal per 1 januari 1998 (datum in liquidatie gaan van het Stadsgewest). De bijdrage neemt de komende jaren af.

Vennootschappen

NV Bank voor Nederlandse Gemeenten (BNG), gevestigd te 's-Gravenhage

Doelstelling	Voor de gemeente Oisterwijk vormt het aandeelhouderschap van de BNG een duurzame belegging. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Zeggenschap van de gemeente	Via het stemrecht op de aandelen heeft de gemeente Oisterwijk zeggenschap.
Financieel belang	De gemeente Oisterwijk heeft 19.123 aandelen van € 2,50 per aandeel. Er is een jaarlijkse dividenduitkering geprognosticeerd van ca € 48.000,-. De nettowinst na belastingen 2023 bedroeg € 254 mln. Het eigen vermogen begin en ultimo 2023 bedroeg resp. € 4,6 mln en € 4,7 mln. Het vreemd vermogen begin en ultimo 2023 bedroeg resp. € 107,4 mln en € 110,8 mln.

Brabant Water NV, gevestigd te 's-Hertogenbosch

Doelstelling	Doelstelling is het verzorgen van een betrouwbare en zuivere watervoorziening voor iedereen binnen het werkgebied van Brabant Water.
Zeggenschap van de gemeente	Als aandeelhouder heeft de gemeente stemrecht bij de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	De gemeente beschikt over 36.320 aandelen Brabant-Water, zonder boekwaarde. Het financiële risico is daarmee nihil. Er wordt geen dividend uitgekeerd De nettowinst na belastingen 2023 bedroeg € 9,2 mln. Het eigen vermogen begin en ultimo 2023 bedroeg resp. € 690,0 mln en € 699,2 mln. Het vreemd vermogen begin en ultimo 2023 bedroeg resp. € 578,9 mln en € 618,6 mln.

Publiek Ontwikkelbedrijf REKS BV, gevestigd te Tilburg

Doelstelling	Doelstelling van het Publiek Ontwikkelbedrijf REKS BV is het ontwikkelen van de energiehubbs die zijn opgenomen in de Regionale Energie- en Klimaat Strategie (REKS) Hart van Brabant en het financieel ondersteunen van klimaatadaptatieprojecten door middel van een Regionaal Klimaatfonds.
Zeggenschap van de gemeente	Als aandeelhouder heeft de gemeente stemrecht bij de aandeelhoudersvergaderingen.
Financieel belang	De gemeente neemt voor € 878.000,- deel in deze BV. Dit is ca 5,1 % van het totaal beschikbaar gesteld kapitaal.

Paragraaf Lokale heffingen

Inleiding

We gaan in deze paragraaf in op de ontwikkeling van de lokale algemene belastingen en de gevolgen voor de lokale belastingdruk. We sluiten de paragraaf af met het kwijscheldingsbeleid. Maar eerst gaan we in op het verschil tussen algemene belastingen, bestemmingsbelastingen en retributies.

Algemene belastingen

De opbrengsten van de algemene belastingen gaan naar de algemene middelen van de gemeente. Algemene belastingen zijn onroerende-zaakbelastingen (OZB), forensenbelasting, toeristenbelasting en precariobelasting.

Bestemmingsbelastingen

Onze bestemmingsbelastingen bestaan uit rioolheffing en afvalstoffenheffing.

Bestemmingsbelastingen zijn belastingen waarvan de opbrengsten zijn bestemd voor specifieke taken of voorzieningen met een duidelijk algemeen belang. Een gemeente mag op basis van de Gemeentewet artikel 229b niet meer heffen dan de begrote kosten die gedekt worden met de specifieke belasting. De mate waarin we de kosten betalen met de opbrengsten wordt kostendekkendheid genoemd.

Retributies

Retributies worden geheven aan personen aan wie de gemeente een specifieke dienst verleent. De belangrijkste retributies zijn leges. Voor een bij de gemeente aangevraagde dienst zijn leges verschuldigd. Denk hierbij aan het aanvragen van een omgevingsvergunning of een paspoort. Net als bij bestemmingsbelastingen mogen de retributies niet meer dan kostendekkend zijn.

Lokale heffingen

Onroerende-zaakbelastingen (OZB)

De OZB heffen we over onroerende zaken in de gemeente. Het gaat om twee belastingen; een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. Het gebruikersdeel van de OZB geldt alleen voor niet-woningen. Huurders van een woning betalen dus geen OZB.

Jaarlijkse indexatie

We indexeren de tarieven met 2,3%.

Extra verhoging tarieven niet-woningen

We verhogen de tarieven niet-woningen tot het niveau van de duurste gemeente binnen de regio Hart van Brabant.

Waardeontwikkelingen

Jaarlijks worden - op grond van de Wet waardering onroerende zaken - alle onroerende zaken gewaardeerd. De waardeontwikkeling verdisconteren we in het tarief.

Bij een waardestijging verlagen we het tarief OZB om niet meer dan de gewenste geïndexeerde totaalopbrengst (exclusief areaal = volume-toename aantallen) te genereren. Dit uitgangspunt werkt uiteraard ook andersom. Wanneer de WOZ-waarde daalt, moeten we met een hoger tarief de begrote totaalopbrengst behalen.

Verwachte waardeontwikkeling naar peildatum 1 januari 2024

We rekenen met een waardeontwikkeling naar peildatum 1 januari 2024. De ontwikkeling voor onze gemeente is nog niet bekend. Vandaar dat we vooralsnog rekenen met de landelijke inschatting bij de meicirculaire 2024 van de waardeontwikkeling. Dit leidt tot een waardestijging van 3,5 % voor de woningen en voor niet-woningen van 1,25 %. We maken dit onderscheid omdat de waardeontwikkeling van beide categorieën van elkaar verschilt.

Tarieven 2025

Rekening houdend met het vorenstaande komen de tarieven 2025 uit op:

Categorie	Tarief 2025	Tarief 2024
Woningen Eigenaren	0,0992 %	0,1005 %
Niet-woningen Eigenaren	0,3470 %	0,2066 %
Niet-woningen Gebruikers	0,2796 %	0,1793 %

Tabel - Tarievenoverzicht OZB

Reclamebelasting

We heffen reclamebelasting in het centrum van Oisterwijk. We hanteren twee zones, zone A betreft de Dorpsstraat en de Lind en zone B betreft een deel van de Kerkstraat, een deel van de Hoogstraat, Spoorlaan, een deel van de Gemullehoekenweg, een deel van de Johannes Lenartzstraat en een deel van de Burg. Verwielstraat. De opbrengst dragen we af aan het stichting Centrummanagement. We verhogen de tarieven met 2,3%.

Toeristenbelasting

We indexeren de tarieven met 2,3%.

De tarieven bedragen:

- € 2,35 per persoon per overnachting;
- € 2,15 per overnachting voor mobiel kampeeronderkomen en/of op vaste standplaatsen;
- € 1,85 per overnachting voor groepsaccommodatie;
- € 404,50 jaartarief mobiel kampeeronderkomen of stacaravan op vaste standplaats

Forensenbelasting

We heffen forensenbelasting van natuurlijke personen die geen hoofdverblijf in de gemeente hebben maar gedurende meer dan 90 dagen van het belastingjaar een gemeubileerde woning beschikbaar houden voor zichzelf of voor hun gezin. In de regel gaat het om eigenaren en gebruikers van recreatieverblijven, zoals vakantiewoningen of stacaravans.

De tarieven forensenbelasting zijn afhankelijk van de WOZ-waarde. We indexeren de tarieven met 2,3%.

	2025	2024
WOZ-waarde tot € 75.000	€ 404,50	€ 395,40
WOZ-waarde meer dan € 75.000 en tot € 250.000	€ 440,90	€ 431,00
WOZ-waarde meer dan € 250.000 en tot € 550.000	€ 734,85	€ 718,35
WOZ-waarde meer dan € 550.000	€ 1.102,35	€ 1.077,60
Zonder WOZ-waarde	€ 404,50	€ 395,40

Tabel - Tarievenoverzicht forensenbelasting ten opzichte van vorig jaar

Parkeerbelasting

We verhogen de parkeertarieven voor 2025 met de indexatie van 2,3%.

De kosten voor de naheffingsaanslag parkeerbelasting verhogen we van € 67,60 naar € 69,15.

Precariobelasting gebruik openbare ruimte

Gemeenten kunnen precariobelasting heffen voor het gebruik van de openbare ruimte door particulieren en bedrijven. Denk bijvoorbeeld aan gebruik voor terrassen en standplaatsen. We verhogen de tarieven met de indexatie van 2,3%.

Tarieven terrassen per m2 per jaar:

	2025	2024
Centrum van de kern Oisterwijk; Dorpsstraat, De Lind	€ 69,30	€ 67,75
Centrum van de kern Oisterwijk; Gemullehoekenweg, Lindeplein	€ 54,05	€ 52,85
Overig gemeentelijk grondgebied	€ 32,40	€ 31,70

Marktgelden

We verhogen het tarief met de standaard indexatie van 2,3%.

Tarief per strekkende meter per dag:

	2025	2024
Marktterrein de Lind	€ 2,00	€ 1,95
Marktterrein St. Jansplein	€ 0,80	€ 0,80

Rioolheffing

We belasten niet alleen de gebruikers van het rioolstelsel maar ook degenen die profiteren van onze hemelwaterafvoer en van de maatregelen die we nemen voor onze grondwaterstand. Dus ook eigenaren van panden, die geen gebruikers zijn. De rioolheffing kent voor agrarische percelen een speciale regeling. Al het water dat zij naar hun perceel toevoeren, lozen zij namelijk niet volledig via de gemeentelijke riolering. We bepalen de rioolheffing op basis van het gebruik, maar de agrarische percelen plaatsen we standaard in de derde staffel van de rioolheffing. Deze staffelcode is van toepassing bij een waterverbruik tussen 251 m3 en 500 m3 per jaar.

Extra indexering raadsbesluit

De raad heeft bij het vaststellen van het Programma Water en Riolering (2023-2027) besloten om de rioolheffing jaarlijks te verhogen met de indexering en met extra 0,1%.

	Tarief 2025	Tarief 2024
Eigenaren woningen	€ 121,90	€ 119,04
Eigenaren niet-woningen	€ 207,30	€ 202,44
Eigenaren garageboxen	€ 60,95	€ 59,52
Gebruikers afgevoerd water tot en met 130 m3	€ 36,00	€ 35,16
Gebruikers afgevoerd water van 131 tot en met 250 m3	€ 158,28	€ 154,56
Gebruikers afgevoerd water van 251 tot en met 500 m3	€ 377,88	€ 369,00
Gebruikers afgevoerd water van 501 tot en met 1.500 m3	€ 1.374,96	€ 1.342,80
Gebruikers afgevoerd water van 1.501 tot en met 5.000 m3	€ 4.205,88	€ 4.107,24
Gebruikers afgevoerd water van 5.001 m3 en meer	€ 13.491,00	€ 13.174,56

Tabel – Tarievenoverzicht Rioolheffing

Afvalstoffenheffing

Met de opbrengsten van de afvalstoffenheffing streven we naar een kostendekkendheid van 100% in 2026. In 2025 dekken we 97% van de kosten die we kwijt zijn aan inzamelen en verwerken van huishoudelijk restafval. Het huishoudelijk afval zamelen we in via afzonderlijke minicontainers in twee formaten, 140 liter en 240 liter. Een aantal (appartementen)complexen heeft een eigen inzamelsysteem met ondergrondse containers. Daarnaast hebben we ook de milieustraat, waar huishoudens verschillende afvalstromen kunnen brengen.

	Tarief 2025	Tarief 2024
Vast tarief per maand	€ 15,31	€ 13,39
Variabel tarief per lediging Restafvalcontainer 140 liter	€ 8,16	€ 7,00
Variabel tarief per lediging Restafvalcontainer 240 liter	€ 15,30	€ 12,85
Tarief per inworp 60lt zak in ondergrondse container	€ 2,30	€ 2,14

Tabel - Tarievenoverzicht afvalstoffenheffing

Leges

De legesverordening omvat de belastingtarieven voor onder andere burgerzaken, de APV en de omgevingsvergunningen. Voor de legesverordening en de daarbij behorende tarieventabel is het van belang om de tarieven niet zodanig vast te stellen dat de geraamde baten uitkomen boven de geraamde lasten. We spreken ook wel over de opbrengstenlimiet ofwel de kostendekkendheid. Dit is expliciet bepaald in artikel 229b lid 1 Gemeentewet.

Hoofdstuk 1: De meeste tarieven zijn geïndexeerd. Bij reisdocumenten, Nederlandse identiteitskaart en rijbewijzen gelden wettelijke maximumtarieven. Er is gerekend met de voorlopige wettelijke tarieven per belastingjaar 2024 omdat de nieuwe wettelijke tarieven nog niet bekend zijn.

Hoofdstuk 2: Door de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn in december 2023 nog heel aanvragen onder het oude regime aangevraagd en in de loop van het belastingjaar 2024 verleend. Voor 2025 is een nieuwe inschatting gemaakt omdat de kengetallen onder de nieuwe Omgevingswet zijn nog (te) beperkt om verdere aanpassingen door te voeren. Gedurende de jaren 2024 en 2025 is monitoring gewenst zodat de uitkomsten kunnen worden gebruikt voor de kostendekkendheid per belastingjaar 2026. De meeste tarieven zijn geïndexeerd.

Hoofdstuk 3: De tarieven zijn geïndexeerd.

Geraamde inkomsten

Bedragen * € 1.000

	Begroting 2024 na wijziging	Begroting 2025	Vershil
Onroerende-zaakbelastingen	9.366	10.802	1.436
Afvalstoffenheffing	3.504	3.833	329
Rioolheffing	3.649	3.737	88
Leges	1.680	2.234	554
Parkeerbelasting	1.098	1.123	25
Toeristenbelasting	601	717	116
Forensenbelasting	170	174	4
Precariobelasting	104	106	2
Reclamebelasting	102	104	2
Marktgelden	36	37	1
Totaal	20.310	22.868	2.557

Ontwikkeling lokale lastendruk

In deze paragraaf vergelijken we de totale gemeentelijke lasten 2025 voor een gemiddeld gezin ten opzichte van 2024. Dit doen we voor zowel een eigenaar als voor een huurder van een woning.

	2025	2024	Mutatie 2025 tov 2024
Afvalstoffenheffing	€ 260	€ 225	15,5 %
Rioolheffing	€ 280	€ 273	2,5 %
OZB – eigenaar	€ 509	€ 498	2,2 %
Totaal	€ 1.049	€ 996	5,3 %

Tabel – Ontwikkeling Belastingdruk eigenaar woning

	2025	2024	Mutatie 2025 tov 2024
Afvalstoffenheffing	€ 260	€ 225	15,5 %
Rioolheffing	€ 158	€ 154	2,5 %
Totaal	€ 418	€ 379	10,2 %

Tabel – Ontwikkeling Belastingdruk huurder woning

Uitgangspunten

Bij de bepaling van de belastingdruk zijn we uitgegaan van de volgende uitgangspunten:

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing	Tarief 2025	Tarief 2024	Aantal ledigingen	Totaal 2025	Totaal 2024
Vast tarief per maand	€ 15,31	€ 13,39		€ 183,72	€ 160,68
Variabel tarief per lediging restafval 240 liter	€ 15,30	€ 12,85	5 ledigingen	€ 76,50	€ 64,25
Totaal afgerond				€ 260	€ 225

Tabel - Afvalstoffenheffing

Rioolheffing

We hanteren de staffel van 131 m3 tot en met 250 m3 waterverbruik als grondslag voor de berekening van de rioolheffing en gaan uit van een twee ouderhuishouden met één kind.

OZB – eigenaar

Voor de OZB-vergelijking rekenen we met de volgende uitgangspunten:

- voor het jaar 2024 rekenen we met een gemiddelde WOZ-waarde van € 496.000 (ontleend aan voorlopige cijfers van het CBS naar de stand van juni 2024)
- voor het jaar 2025 rekenen we met een gemiddelde WOZ-waarde van € 513.000 (voorlopige WOZ waarde € 496.000 verhoogd met 3,5% voorlopige inschatting waardeontwikkeling)

Kwijtscheldingsbeleid

We voeren een actief kwijtscheldingsbeleid voor afvalstoffenheffing en rioolheffing. De begrote kosten bedragen € 65.000 voor het kwijtscheldingsbeleid voor afvalstoffenheffing en rioolheffing (exclusief uitvoeringskosten).

Mate van kostendekkendheid

Rioolheffing

Rioolheffing 2025	Bedragen x € 1.000
Lasten riool	2.820
Baten riool	-2
Overhead	653
Btw	266
Totale lasten	3.737
Baten rioolheffing	-3.737
Dekkingspercentage	100 %

Afvalstoffenheffing

Afvalstoffenheffing 2025	Bedragen x € 1.000
Lasten afval	4.034
Baten afval (opbrengsten afvalstromen en milieustraten)	-1.042
Overhead	135
Btw	835
Totale lasten	3.962
Baten afvalstoffenheffing	3.833
Dekkingspercentage	97 %

Paragraaf Wet Open Overheid

Deze paragraaf is een nieuwe verplichte paragraaf. Hierin moeten o.a. de beleidsvoornemens opgenomen worden.

Met ingang van 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) gedeeltelijk in werking getreden. Deze wet heeft als doel overheden en semi-overheden transparanter te maken. De wet moet ervoor zorgen dat overheidsinformatie beter vindbaar en uitwisselbaar is. De Woo regelt zowel hoe overheden informatie op verzoek openbaar moeten maken, als de verplichting om informatie uit zichzelf actief openbaar te maken. Deze wetswijziging raakt zowel onze dienstverlening als de inrichting van onze informatievoorziening.

In de Woo staan zeventien informatiecategorieën die bestuursorganen op termijn actief openbaar moeten maken. Hiervan zijn vijftien informatiecategorieën van toepassing op gemeenten. De verplichting tot actief openbaar maken van deze informatiecategorieën treedt gefaseerd in werking. We maken de eerste informatiecategorieën al openbaar, die verplicht zijn per 1 november 2024.

Financiële begroting

Overzicht van baten en lasten

<i>(bedragen x € 1.000)</i>	Begroting 2024 (na wijziging)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
1 Dienstverlenend	40.765	41.268	39.555	39.883	41.164
2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	25.661	25.226	25.188	24.258	24.445
3 Samen redzaam	41.256	35.961	33.130	32.922	32.819
Totaal lasten	107.682	102.815	97.873	97.063	98.428
1 Dienstverlenend	75.748	79.688	75.154	75.303	75.496
2 Aantrekkelijk, duurzaam, gezond en veilig	14.736	14.345	15.061	14.121	14.433
3 Samen redzaam	15.051	8.922	7.521	7.414	7.414
Totaal baten	105.535	102.955	97.736	96.837	97.343
Saldo van baten en lasten	-2.147	140	-137	-226	-1.085
Mutaties reserves programma 1	1.010	630	540	30	600
Mutaties reserve grondbedrijf	- 556				
Mutaties reserves programma 2	3.236	615	613	528	349
Mutaties reserves programma 3	425	150			
Mutatie reserves	4.115	1.395	1.153	558	949
Resultaat	1.968	1.535	1.016	332	-135

Toelichting

Een uiteenzetting van de financiële gevolgen van het bestaande en het nieuwe beleid is opgenomen bij de programma's.

Incidentele baten en lasten

Op grond van artikel 189 Gemeentewet ziet de raad erop toe dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. Met structureel evenwicht wordt bedoeld dat structurele lasten worden gedekt door structurele baten. Met reëel evenwicht wordt bedoeld dat de geraamde baten en lasten in de begroting en meerjarenraming volledig en realistisch zijn.

Om vast te kunnen stellen dat er sprake is van een structureel evenwicht is belangrijk dat inzicht bestaat in welk deel van de baten en lasten incidenteel zijn en welke structureel.

In het algemeen geldt, dat een gemeente structurele taken uitvoert en daarvoor structurele lasten raamt in de begroting. Structurele lasten zijn dus de regel, incidentele lasten zijn de uitzondering. Hierbij geldt dat de soort of de eigenschap van een begrotingspost binnen een taakveld in eerste instantie bepalend is of een post als incidenteel of structureel aangemerkt wordt.

Voor structurele baten en lasten geldt in het algemeen, dat zij tot nadere besluitvorming voor onbepaalde tijd opgenomen zijn. Met andere woorden, er is (nog) geen einddatum bekend. Dit laat onverlet, dat de hoogte van de structurele baten en lasten jaarlijks kan fluctueren door bijvoorbeeld nieuw beleid of door bezuinigingen.

Incidentele baten en lasten betreffen die posten die het begrotingssaldo incidenteel beïnvloeden. Het gaat om eenmalige zaken en om (meerjarige) projecten of subsidies als deze eveneens het karakter van tijdelijkheid c.q. eindig doel hebben.

Om te bepalen of er in de begroting en meerjarenraming sprake is van structureel evenwicht dient inzichtelijk gemaakt te worden welke incidentele baten en lasten de begroting en meerjarenraming bevat.

(Bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Saldo baten en lasten	1.535	1.016	332	-135
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-1.062	-140		
Begrotingssaldo na bestemming	473	876	332	-135
Programma 1				
Programma 2	682			
Programma 3				
Totaal incidentele baten en lasten (saldo)	682	0	0	0
Structureel begrotingssaldo	1.155	876	332	-135

Toelichting incidentele posten

Onttrekkingen reserves

Mutaties reserve programma 1

1. Dekking ontwikkeling visie op dienstverlening

De raad had voor 3 jaar budget vastgesteld voor het ontwikkelen van een visie op dienstverlening en inwonersparticipatie. 2024 was het laatste jaar. Voor 2025 wordt dit budget met 1 jaar verlengd en gedekt uit de algemene reserve.

2. Dekking onderzoek huisvesting gemeentekantoor

Momenteel wordt een toekomstvisie voorbereid voor de lange termijn huisvesting van het gemeentekantoor. In 2025 is naar verwachting een vervolgonderzoek nodig is om op termijn een definitieve keuze te kunnen maken. De kosten hiervan worden inschat op € 50.000 en gedekt uit de algemene reserve.

Mutaties reserve programma 2

3. Dekking sloop van gebouw Den Domp

Voor 2025 staat de sloop van gebouw Den Domp op de planning. Er wordt op die locatie een nieuwe voorziening gebouwd. De sloop en de restant boekwaarde dekken we uit de algemene reserve.

4. Onttrekking reserve versnelling woningbouw

Er is een reserve gevormd waaruit de komende jaren het programmaplan versnelling woningbouw uit gedekt wordt.

Mutaties reserve programma 3

5. Dekking budget hervorming huidige stelsel Jeugdzorg.

In 2025 is eenmalig budget beschikbaar gesteld om het huidige stelsel van de jeugdzorg te hervormen. Deze kosten dekken we uit de algemene reserve.

Incidentele lasten

Programma 2

6. Sloop gebouw Den Domp en afboeken restwaarde op balans

Voor 2025 staat de sloop van gebouw Den Domp op de planning. Er wordt op die locatie een nieuwe voorziening gebouwd.

7. Versnelling woningbouw

Er is een programmaplan versnelling woningbouw, waar de komende jaren uitvoering aan wordt gegeven. De kosten hiervan worden gedekt uit de reserve versnelling woningbouw.

Structurele mutaties reserves

We kennen de volgende structurele mutaties reserves die dienen als dekking van de kapitaallasten.

1. Reserve investeringen met maatschappelijk nut; onttrekking 2025 € 276.000,-.
2. Reserve brede school Haaren; onttrekking 2025 € 39.000,-
3. Reserve erfpacht brede school haaren; onttrekking 2025 € 3.000,-

EMU saldo

De term EMU-saldo moet worden gezien tegen de achtergrond van het (Europese) streven naar houdbare overheidsfinanciën. Europese begrotingsregels zijn grotendeels vastgelegd in het Stabiliteits- en Groeipact (SGP). De belangrijkste uitgangspunten van het SGP zijn:

- Het EMU-saldo, ofwel het nationale begrotingstekort, mag niet groter zijn dan 3% van het bruto binnenlands product (bbp). Van dit tekort neemt het Rijk 2,5% voor zijn rekening en de decentrale overheden 0,5%.
- De EMU-schuld (de overheidsschuld) moet lager zijn dan 60% van het bbp.
- Het structurele EMU-saldo is een landen specifiek structureel saldo (het saldo na correctie voor de conjunctuur) dat op de middellange termijn gerealiseerd moet worden. Voor Nederland is dit een structureel begrotingstekort van maximaal 0,5% van het bbp.

(bedragen x € 1.000)		Begroting 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (BBV, artikel 17c)	+	420	140	-137	-226
Mutatie (im)materiële vaste activa	-	2.921	8.500	2.300	9.000
Mutatie voorzieningen	+	-	-	-	-
Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	-	-6.200	-1.900	300	2.200
Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	-		-	-	-
Berekend EMU saldo		3.699	-6.460	-2.737	-11.426

Overzicht taakvelden

	Taakvelden	Baten	Lasten	Verschil
0.1	Bestuur	-1.029	2.135.991	2.134.962
0.2	Burgerzaken	-592.355	1.016.533	424.178
0.3	Beheer overige gebouwen en gronden	-207.083	764.532	557.449
0.4	Overhead	-589.363	16.829.950	16.240.587
0.5	Treasury	-169.019	132.407	-36.612
0.61	OZB woningen	-7.123.115	215.738	-6.907.377
0.62	OZB niet-woningen	-3.709.930	67.779	-3.642.151
0.63	Parkeerbelasting	-1.123.279		-1.123.279
0.64	Belastingen overig	-649.712	884.374	234.662
0.7	Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	-60.949.102		-60.949.102
0.8	Overige baten en lasten		1.074.142	1.074.142
0.10	Mutaties reserves	-1.395.235	0	-1.395.235
1.1	Crisisbeheersing en brandweer		2.410.311	2.410.311
1.2	Openbare orde en veiligheid	-60.217	1.131.985	1.071.768
2.1	Verkeer en vervoer	-146.554	4.063.383	3.916.829
2.2	Parkeren		588.510	588.510
3.1	Economische ontwikkeling		378.049	378.049
3.2	Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-437.784	437.784	0
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-37.279	27.846	-9.433
3.4	Economische promotie	-1.049.684	461.510	-588.174
4.1	Openbaar basisonderwijs		80.306	80.306
4.2	Onderwijshuisvesting	-262.862	1.938.064	1.675.202
4.3	Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-426.277	1.739.751	1.313.474
5.1	Sportbeleid en activering	-191.450	816.756	625.306
5.2	Sportaccommodaties	-1.239.945	3.365.014	2.125.069
5.3	Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-1.276.919	4.165.558	2.888.639
5.5	Cultureel erfgoed	-5.400	59.645	54.245
5.6	Media		822.388	822.388
5.7	Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-23.177	2.857.934	2.834.757
6.1	Samenkracht en burgerparticipatie	-1.479.292	4.220.655	2.741.363
6.2	Toegang en eerstelijnsvoorzieningen		2.650.316	2.650.316
6.3	Inkomensregelingen	-5.925.154	7.533.211	1.608.057
6.4	WSW en beschut werk		4.325.083	4.325.083
6.5	Arbeidsparticipatie	-675.173	1.728.179	1.053.006
6.6	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-6.244	1.610.260	1.604.016
6.71	Maatwerkdienstverlening 18+			0
6.71a	Hulp bij het huishouden (WMO)		3.040.118	3.040.118
6.71b	Begeleiding (WMO)	-228.187	3.708.884	3.480.697
6.71c	Dagbesteding (WMO)		258.810	258.810
6.72	Maatwerkdienstverlening 18-			0
6.72a	Jeugdhulp begeleiding		1.206.745	1.206.745
6.72b	Jeugdhulp behandeling		105.000	105.000
6.72c	Jeugdhulp dagbesteding		159.000	159.000
6.72d	Jeugdhulp zonder verblijf overig		3.088.000	3.088.000
6.73a	Pleegzorg		306.000	306.000
6.73c	Jeugdhulp met verblijf overig		621.000	621.000
6.74a	Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf		67.000	67.000
6.74b	Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf		1.578.000	1.578.000
6.74c	Gesloten plaatsing		233.000	233.000

6.81	Geëscaleerde zorg 18+			0
6.81a	Beschermd wonen (WMO)		60.000	60.000
6.81b	Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)		74.685	74.685
6.82	Geëscaleerde zorg 18-		32.019	32.019
6.82a	Jeugdbescherming		337.600	337.600
6.82b	Jeugdreclassering		128.400	128.400
7.1	Volksgezondheid	-276.158	1.896.716	1.620.558
7.2	Riolering	-3.739.194	2.642.553	-1.096.641
7.3	Afval	-4.944.110	4.040.791	-903.319
7.4	Milieubeheer	-695.606	1.872.300	1.176.694
8.1	Ruimte en leefomgeving	-135.597	1.034.902	899.305
8.2	Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	-3.234.283	3.578.568	344.285
8.3	Wonen en bouwen	-1.344.899	2.211.281	866.382
Totaal		-104.350.667	102.815.316	-1.535.351

Bijlagen

Investeringsplan 2025-2028

(bedragen x € 1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Programma 1	3.318	6.512	2.326	5.296
Bedrijfsmiddelen buitendienst	130	237	326	511
Zonnepanelen diverse gemeentelijke gebouwen	302			
Huisvesting gemeentekantoor	300	500		
Onderwijshuisvesting PI school de Hondsborg	581	3.650	2.000	
Onderwijshuisvesting Brede school Moergestel		2.125		
Onderwijshuisvesting De Nieuwe Linde	1.161			
Onderwijshuisvesting De Sprankel Haaren	844			
Programma 2	10.160	11.558	4.732	7.860
Baerdijk Distelstraat Wildemanstraat OIW	1.124			
Beukendreef fase 2				463
Burg Bardoelstraat Schout de Wouwstr, Korenstraat MGT			731	
Burgemeester Vogelslaan OIW				1.725
Fietspad Noordzijde spoor (K)		376		
Haareneweg zuid van spoor tot Laarakkerweg		396		
Heusdensebaan van spoor tot Sprendingenstr		480		
Hoogstraat				239
Kantstraat (rotonde - oude baan) HRN	926			
Moergestelseweg - Oisterwijkseweg fietspad	465			
Oostelvoortjes MGT				2.700
Spoorlaan + Lindehof				431
Willem de Zwijgerlaan				1.402
(Verduurzamen) openbare verlichting	2.100	200		
Burgemeester Verwielstraat OIW	97	549		
Gemullehoekenweg OIW	1.182	389		
Kerkstraat noord van komgrens tot Mgr Bekkersplein HRN			965	
Lindepark/ gemeentehuis OIW	93	528		
Sage ten Broekstraat en Zwijsenstraat OIW	477			
Scheepersdijk OIW			1.232	
Schoutenbuurt OIW	91	2.592		
Rugby terrein	40			
Taxandria atletiekbaan	12			
Nemelaer terreininrichting	16			
Nemelaer velden	40		113	
Hoco terrein			42	
Herinrichting Mgr Bekkersplein				900
Staalbergven scenario 3b	3.048	3.047		
Nieuwbouw den Domp	450	3.000	1.650	
Totaal programma 1 en 2	13.478	18.070	7.059	13.156

Gemeentefonds

bedragen X (1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
Meicirculaire 2024	60.949	56.854	56.927	57.109
Meicirculaire 2023	56.739	51.557	50.801	50.116
Verschil	4.210	5.297	6.126	6.993
In onderstaande tabel worden de mutaties toegelicht				
bedragen X (1.000)	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028
<i>Algemeen</i>				
Accres en uitkeringsfactor	590	2.792	3.644	4.561
Inflatie	2.287	2.078	2.056	2.030
<i>Taakmutaties</i>				
Dienstverlening gemeenten aanpak armoede en schulden	38	36	35	35
Mutaties jeugdhulp	724	38	38	37
Rijksvaccinatieprogramma	6	6	6	5
Wmo hulpmiddelen	11	0	0	0
Participatie (IU)	361	317	322	308
Invoering Omgevingswet	160	0	0	0
Voogdij 18+	42	39	39	39
Overig	-9	-8	-15	-23
Totaal	4.210	5.297	6.126	6.993